

Ankara Sanayi Odası

SANAYİ DEVLET DESTEKLERİ REHBERİ

EYLÜL 2024

**ANKARA
SANAYİ ODASI**

Hazırlayan:

Ahmet ERSOY

Uzman

Editör:

Prof. Dr. Mehmet CANSIZ

Ankara Sanayi Odası Genel Sekreteri

Dr. Ahmet DİNÇER

Ankara Sanayi Odası Genel Sekreter Yardımcısı

Ankara Sanayi Odası

SUNUŞ

SUNUŞ

Ankara Sanayi Odası olarak, sanayimizin gelişimine ve ihracatın artırılmasına verdiğimiz önemin bir yansıması olarak, siz değerli üyelerimizin ve ülkemizin ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacak olan **Sanayi Devlet Destekleri Rehberini** hazırlamış bulunmaktayız.

Ankara, 13 adet Organize Sanayi Bölgesi, 153 adet Ar-Ge Merkezi,

37 adet Tasarım Merkezi ve 13 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TGB) ile güçlü bir sanayi altyapısına sahibiz. Ankara'nın ihracat rakamları 12 milyar dolara ulaşmış durumda ve bu başarıyı daha ileriye taşımak için bölgesel ve küresel hedeflerimiz doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu rehberde, Ankara'daki firmalarımıza katkı sağlayacağına inandığımız devlet destekleri detaylıca incelenmiş ve farklı kurumlarca verilen desteklerin kapsamlı bir analizi yapılmıştır.

Sanayimizin küresel rekabet gücünü artırmak ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi desteklemek amacıyla sunulan bu devlet destekleri, firmalarımızın uluslararası pazarlarda daha güçlü bir konuma gelmeleri için kritik bir öneme sahiptir. Rehberimiz, ihracat yapmakta olan veya ihracata başlamak isteyen tüm işletmelerin, KOBİ'lerin, büyük ölçekli firmaların ve girişimcilerin bu desteklerden en üst düzeyde faydalanabilmeleri için bir başvuru kaynağı olarak tasarlanmıştır.

Bu rehber aynı zamanda, ihracatçı birlikleri, ticaret odaları, meslek kuruluşları ve kamu kurumları gibi ihracatı teşvik eden ve destekleyen tüm kurumlar için de değerli bir kaynak niteliğindedir. Hedefimiz, sanayicilerimizin ve girişimcilerimizin devletin sunduğu bu destekler hakkında detaylı bilgiye kolayca ulaşmalarını sağlamak, başvuru süreçlerini anlamalarını kolaylaştırmak ve faydalanma oranlarını artırmaktır.

Bu rehber, Ankara'daki ve Türkiye'nin dört bir yanındaki firmalarımızın devlet desteklerinden en etkin şekilde faydalanabilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Farklı kurumlarca sunulan desteklerin detaylı analizi yapılarak, sanayicilerimize sistematik bilgi sunulması hedeflenmiştir. Ankara Sanayi Odası olarak, sanayicilerimizin küresel rekabet gücünü artıracak bu çalışmayı sizlere sunmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz. Rehberimizin hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür eder, sanayicilerimize rehberimizin en üst düzeyde fayda sağlamasını temenni ederim.

İÇİNDEKİLER

İHRACAT DESTEKLERİ
(s. 1-41)

**TÜRK EXİMBANK
DESTEKLERİ**
(s. 42-50)

**ORGANİZE SANAYİ
BÖLGELERİ (OSB)
DESTEKLERİ**
(s. 51-55)

İSTİHDAM DESTEKLERİ
(s. 56-78)

**YATIRIM TEŞVİK
UYGULAMALARI**
(s. 79-99)

TÜBİTAK SANAYİ DESTEKLERİ
(s. 100-102)

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEKLERİ
(s. 103-115)

**TEKNOLOJİ GELİŞTİRME
BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ**
(s. 116-126)

AR-GE DESTEKLERİ
(s. 127-137)

**HIT-30 YÜKSEK TEKNOLOJİ
TEŞVİK PROGRAMI**
(s. 138-143)

Sanayi Devlet Destekleri Rehberi'nde altı çizili konu başlıkları, ilgili desteklerin güncel internet sitesi bağlantılarına erişim sağlamaktadır.

Giriş

Rehberin Amacı

Devlet Destekleri Rehberi, Türkiye'deki ihracatçı firmaların ve girişimcilerin devlet tarafından sunulan çeşitli destek ve teşvik mekanizmalarından etkin bir şekilde yararlanabilmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Ekonomik kalkınma ve büyümenin en önemli bileşenlerinden biri olan ihracat, ulusal gelir artışına ve istihdamın desteklenmesine büyük katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, devletin sunduğu destekler, ihracatın artırılması, sürdürülebilir ekonomik büyümenin sağlanması ve küresel rekabet gücünün yükseltilmesi için kritik bir rol oynamaktadır. Rehberin temel amacı, ihracatçıların ve girişimcilerin bu destekler hakkında detaylı ve güncel bilgiye erişimlerini kolaylaştırmak, başvuru süreçlerini anlamalarını sağlamak ve faydalanma oranlarını artırmaktır.

Hedef Kitle

Bu rehber, ihracat yapmakta olan veya ihracata başlamak isteyen tüm işletmeler, KOBİ'ler, büyük ölçekli firmalar ve girişimciler için hazırlanmıştır. Ayrıca, ihracatçı birlikleri, ticaret odaları, meslek kuruluşları ve kamu kurumları gibi ihracatı teşvik eden ve destekleyen kurumlar da rehberin hedef kitlesi arasında yer almaktadır. Rehber, hem yeni ihracat yapacak firmalar için başlangıç noktası oluşturmayı hem de hali hazırda ihracat faaliyetinde bulunan firmaların mevcut destek ve teşviklerden azami ölçüde yararlanmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Kapsam ve Sınırlar

Bu rehber, Türkiye'de ihracata yönelik olarak sunulan devlet desteklerinin kapsamlı bir envanterini sunmayı hedeflemektedir. İhracat teşvikleri, e-ihracat destekleri, yeşil dönüşüm destek programları, asgari ücret desteği, yatırım teşvikleri, Eximbank kredileri ve sigortaları gibi geniş bir yelpazede yer alan destek ve teşvikler bu rehberin kapsamını oluşturmaktadır. Ayrıca, Dahilde İşleme Rejimi, Hariçte İşleme Rejimi, vergi, resim ve harç istisnaları gibi ihracat süreçlerinde kolaylık sağlayan düzenlemelere de yer verilmiştir.

Rehberin sınırları, yalnızca belirli bir dönemde yürürlükte olan destek ve teşviklerle sınırlıdır ve bu desteklerin zaman içerisinde değişebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla, ihracatçılar ve girişimciler, bu rehberi kullanırken ilgili kurumların resmi duyurularını ve güncellemelerini de takip etmelidirler. Ayrıca, rehberde yer alan bilgilerin, çeşitli destek ve teşviklerin uygulama süreçlerinde farklılık gösterebileceği ve her bir destek türü için özel şartlar ve kriterlerin olabileceği unutulmamalıdır.

İHRACAT DESTEKLERİ

17.08.2022 tarihli ve 5973 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamında destek genel genelgesi düzenlenmektedir. Destek kapsamında, ruhsatlandırma ve kayıt işlemlerine verilen desteklerin uygulanmasına yönelik başvuru, değerlendirme ve sonuçlandırma işlemlerine dair süreçler ve bu süreçlerin Destek Yönetim Sistemi (DYS) üzerinden işleyişine dair usul ve esaslar belirlenmiştir (T.C. Resmi Gazete, 5973 Sayılı Kanun, 2022).

A. ŞİRKETLERE YÖNELİK DEVLET YARDIMLARI

I. PAZARA GİRİŞ BELGESİ DESTEĞİ

KAPSAM

Şirketlerin çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlamaları amacıyla akredite kurum ve kuruluşlardan alınan yurtdışı pazara giriş belgelerinin belgelendirme harcamaları desteklenecektir. Ayrıca, ilaç ve tıbbi cihazların yurtdışında ruhsatlandırılması ve kaydı için yapılan inceleme ve onay işlemleri kapsamında yurtdışında gerçekleştirilen giderler desteklenecektir. Bu destekler, Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketlerin pazara giriş belgeleri alımları, ruhsatlandırma ve kayıt işlemlerini kapsar (T.C. Resmi Gazete, Pazara Giriş Belgesi Desteğine İlişkin Genelge, 2022).

Pazara giriş belgesi desteği çerçevesinde aşağıda belirtilen gider kalemleri **desteklenmez**.

- ❖ Eğitim ve danışmanlık hizmetleri
- ❖ Yol ve konaklama masrafları
- ❖ Tarım ürünlerine ilişkin muayene ücretleri

BAŞVURU YERİ:

İhracatçı Birlikleri

DESTEK UNSURLARI:

Akredite edilmiş kurum ve/veya kuruluşlardan alınacak kalite, çevre belgeleri ile insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretler ile ilgili harcamaları %50 oranında ve **şirket başına yıllık en fazla 11.183.893 TL'** ye kadar desteklenmektedir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024).

II. YURT DIŞI MARKA TESCİL DESTEĞİ

KAPSAM

Yurt Dışı Marka Tescil Desteğine İlişkin Genelge çerçevesinde Şirketlerin yurt içi marka tescil belgesine sahip oldukları markalarının yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri desteklenmektedir. Şirketler, marka tescili ve korunmasına yönelik destekten **en fazla 4 yıl** süresince yararlanabilmektedirler.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü

DESTEK UNSURLARI:

Şirketlerin yurt içi marka tescil belgesine sahip oldukları markalarının yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri %50 oranında ve **yıllık en fazla 750.000 TL'ye** kadar desteklenmektedir. Destek üst limiti **2.096.497 TL'dir** (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024).

III. PAZARA GİRİŞ PROJESİ HAZIRLAMA DESTEĞİ

KAPSAM

İhracata yeni başlayan veya gelişime ihtiyaç duyan firmaların, hedef pazar seçimi, müşteri segmentasyonu, dağıtım kanalı oluşturma ve stratejik pazarlama konularında alacakları danışmanlıklar desteklenerek yurtdışı pazarlara daha stratejik girmeleri sağlanmaktadır. Şirketlerin sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak için hedef pazar belirleme, finansman ve fiyatlandırma stratejileri, pazarlama ve kanal stratejileri ile aksiyon planları ve bütçelerini içeren projelere yönelik danışmanlık ve rapor giderleri de desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü

DESTEK UNSURLARI:

Bir şirketin sürdürülebilir ihracat artışını sağlama odaklı hedef pazar, yurt dışı pazarlara yönelik finansman ve fiyatlandırma stratejisi, pazarlama ve kanal stratejisi ve bunlara dair aksiyon planı ve bütçelerini içeren pazara giriş projesi hazırlık sürecine dair alacakları danışmanlık ve rapor giderleri %50 oranında ve proje başına **557.726 TL**'ye kadar desteklenmektedir. Bir şirketin **en fazla 2 adet** pazara giriş projesi desteklenmektedir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024).

IV. YURT DIŞI PAZAR ARAŞTIRMASI DESTEĞİ

KAPSAM

Şirketlerin yeni ihracat pazarları yaratması ve mevcut pazarlarda payını artırması amacıyla yurtdışı pazar araştırması gezileri desteklenecektir. Bu gezilerde şirketler, hedef pazarlara ilişkin bilgi ve tecrübelerini artırıp potansiyel müşterilerle görüŐmeler yapar.

BAŞVURU YERİ:

Destek Yönetim Sistemi (DYS) üzerinden İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri Tüm başvurular Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) tarafından belirlenen İhracatçı Birliği tarafından değerlendirilerek sonuÇlandırılmaktadır.

DESTEK UNSURLARI:

Destekler kapsamında, en fazla iki şirket çalıŐanının ekonomi sınıfı ulaşım giderleri ve günlük **6,952 TL**'ye kadar konaklama giderleri karşılanır. Yurt dışı pazar araştırması faaliyetleri en az 2 gün ve en fazla 10 gün sürebilir. Bir takvim yılında şirketler bu destekten **en fazla 20 kez** yararlanabilir, **aynı ülkeye** ise **en fazla iki kez** gidilebilmektedir.

(Ek:15/04/2024) Şirketler tarafından Pazara Giriş Projesi Hazırlama Desteğine İlişkin Genelge çerçevesinde onaylanan ihracat planında yer alan hedef pazarlara yönelik gerçekleştirilen yurt dışı pazar araştırması faaliyeti desteklenir.

Araştırma faaliyetlerinde her gün en az bir kurum veya şirket ile görüŐme yapılmalıdır. GörüŐme yapılmayan günler için konaklama giderleri desteklenmez. 10 günü aÇan araştırma faaliyetlerinde, ilk 10 günün konaklama ve ulaşım giderleri desteklenmektedir.

Desteklenmeyen durumlar arasında grup seyahatleri, fuar katılımları, şirket çalıŐanlarının eŐlerinin katıldığı seyahatler ve pazarlama amacı taŐımayan yurtdışı seyahatler bulunmaktadır. Ayrıca, aynı pazar araŐtırmasında üçten fazla ülkeye gidilmesi durumunda sadece ilk üç ülkeye ait giderler desteklenmektedir.

Şirketler tarafından gerçekleştirilen yurt dışı pazar araştırması faaliyetine ilişkin ulaşım ve konaklama giderleri %50 oranında ve faaliyet başına **en fazla 278,091 TL**'ye kadar desteklenmektedir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024).

V. YURT DIŞI FUAR DESTEĞİ

KAPSAM

Firmaların yurtdışındaki fuarlara katılımı ve T.C. Ticaret Bakanlığı yetkilendirmesiyle yapılan tanıtım faaliyetleri desteklenerek, her sektörden firmaların uluslararası pazarlara girmesi, mevcut pazarlarda tutunması ve pazarlarını çeŐitlendirmesi hedeflenmektedir. Bu desteklerden, Türk Ticaret Kanunu'na gÖre kurulmuş ve ihracatçı birliğine Üye olan Şirketler ile Türkiye'de yerleşik üretici ve imalatçı kuruluşlar yararlanabilir.

BAŞVURU YERİ:

Destek Yönetim Sistemi (DYS) üzerinden İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri

DESTEK UNSURLARI:

Firmaların ve üretici/imalatçı kuruluşlarının yurtdışında düzenlenen fuarlara katılımına yönelik olarak, T.C. Ticaret Bakanlığı yer kirası, nakliye, ulaşım ve stand giderlerine metrekare bazında destek sağlamaktadır. Destek oranları hedef Ölkeler için %70, hedef sektörlerde %75, diğer Ölkeler için %50'dir. 2024 yılı için destek üst limitleri genel fuarlarda **271.000 TL**, **sektörel fuarlarda 698,317 TL**, **prestijli fuarlarda 2,096,497 TL**'dir¹.

OrganizatÖrlerin yurtdışında yaptıkları tanıtım faaliyetleri de desteklenir. Fuar katılımcıları aynı fuar için en fazla 10, aynı takvim yılında ise en fazla 5 fuar için destek alabilir. Mikro/Küçük İşletmeler için yıllık fuar katılım sınırı 10 olup, destek oranı %75'tir. Bir yıl içinde en fazla 2 prestijli fuar desteği alınabilir.

VI. YURT İÇİ FUAR DESTEĞİ

KAPSAM

Ticaret Bakanlığı Bakanlık tarafından belirlenen sektörel nitelikli uluslararası yurtiçi fuarların dış tanıtımını ve uluslararası katılımını artırmak amacıyla organizatörler ve katılımcılar desteklenmektedir. Bu kapsamda, organizatörlerin tanıtım harcamaları ve katılımcıların yer kirası ile stand giderleri desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Destek Yönetim Sistemi (DYS) üzerinden İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

DESTEK UNSURLARI:

Katılımcı şirketlerin yurtiçi fuara katılımı kapsamında yaptığı yer kirası ve stand masrafları için ödenen fatura tutarının %50'si azami **222.472 TL**'ye kadar desteklenmektedir. Organizatör şirketlerin bir yurt içi fuar için yurt dışında yaptığı tanıtım harcamaları %50 oranında azami **4,192,994 TL**'ye kadar, yurt içinde yaptığı tanıtım harcamaları %50 oranında azami **1,396,634 TL**'ye kadar desteklenmektedir¹. Yurt içi fuar organizatörleri aynı yurt içi fuar için azami 10 defa destekten yararlanabilirler. Yurt içi fuar katılımcıları bir takvim yılı içerisinde başlayan azami 3 fuar katılımı için destekten yararlanabilirler.

VII. ŞİRKET VE MARKA ALIM DESTEĞİ

a) Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projelerinin Desteklenmesi (Ktz) Desteği

KAPSAM

Firmaların yurtdışındaki şirketleri veya markaları satın alarak değer zincirlerine eklemeleri desteklenmektedir. "Yurt Dışı Şirket ve Marka Alım Desteği" kapsamında, firmaların bu amaçla aldıkları mali ve hukuki danışmanlık hizmetleri ile ileri teknolojiye sahip şirket ve markaların satın alımına yönelik kredi faiz giderleri desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü Markalaşma ve Tasarım Destekleri Dairesi Başkanlığı ile İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri

DESTEK UNSURLARI:

Yurt dışında yerleşik şirket/marka alımına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler %50 oranında ve yıllık **8.387.533 TL**'ye kadar desteklenir. Yurt dışında yerleşik şirketin ileri teknolojiye sahip nitelikte olması halinde destek limiti **20.971.151 TL**'ye çıkarılabilir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024). İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımında kullanılan kredi faiz giderlerinin Türk Lirası cinsi kredilerde 5 puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde 2 puanı toplam **125.831.542 TL**'ye kadar desteklenir. Yurt dışında yerleşik şirkete ait markanın alımında kullanılan kredi faiz giderlerinin Türk Lirası cinsi kredilerde 5 puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde 2 puanı toplam **83.887.695 TL**'ye kadar desteklenir

VIII. KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRİ DESTEĞİ

KAPSAM

Firmalarımızın küresel tedarik zincirine dahil olarak yeni yatırımlar çekmesi, ihracatı artırması, istihdam yaratması, verimliliği yükseltmesi ve bilgi-teknoloji transferi sağlaması hedeflenmektedir. Tedarik zincirlerinde uzmanlaşma ve maliyet düşüşü, gelişmekte olan ülkeler için bu fırsatları sunmaktadır. Ancak, yüksek standartlar ve verimlilik, tasarım, sürdürülebilirlik, güvenlik ve hızlı üretim kabiliyetleri için ciddi hazırlık çalışmaları gerekmektedir. Bu bağlamda, firmalarımızın ara malı üretim ve ihracat yetkinliklerini artırmak amacıyla gerçekleştirecekleri harcamalar desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü KOBİ ve Kümelenme Destekleri Dairesi

DESTEK UNSURLARI:

Firmaların makine, ekipman, yazılım, eğitim, danışmanlık, sertifikasyon, test, analiz ve ürün doğrulama giderleri desteklenecektir. Destekten yararlanacak tedarikçi şirketlerin ara malı üreticisi olması, yeni bir küresel firmaya veya mevcut bir küresel müşteriye yeni bir ürünle tedarikçi olması gerekmektedir. Proje başvuruları Bakanlık tarafından incelenir ve onaylanan projeler %50 oranında, proje başına en fazla **41.943.847 TL**'ye kadar desteklenir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024). **Destek süresi 2 yıldır** ve her şirket yalnızca bir proje için destek alabilir. Başvuru onaylandığında, ilgili İhracatçı Birliği bilgilendirilir ve destek ödemeleri için gerekli belgelerle başvuru yapılır.

b) Küresel Tedarik Zincirine Yönelik Yurt Dışı Depo Kira ile Depolama Hizmetlerine İlişkin Giderlerin Desteklenmesi

KAPSAM

Küresel tedarik zincirine yönelik olarak yurtdışı ana sanayiye orijinal parça üreten ve tedarik eden şirketlerin, Türkiye'de üretilen ürünlerinin pazarlanması amacıyla yurtdışında kiraladıkları depo giderleri ve depolama hizmetleri desteklenmektedir. Bu destek, yükleme, boşaltma ve elleçleme hizmetlerini de kapsar ve yurtdışında faaliyet gösteren bağlı şirketler veya şubeleri için geçerlidir.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü KOBİ ve Kümelenme Destekleri Dairesi

DESTEK UNSURLARI:

Depo kira gideri ile depolama hizmeti kapsamında yükleme, boşaltma ile elleçleme giderleri desteklenir. Küresel tedarik zincirine yönelik olarak yurt dışı ana sanayiye orijinal parça üreten ve tedarik eden şirketlerin Türkiye'de üretilen ürünlerinin pazarlandığı yurt dışı depo kira gideri ile depolama hizmetlerine ilişkin giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla **11.183.893 TL**'ye kadar desteklenir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024). Şirketler bu destekten her bir ülke için **en fazla 4 yıl** yararlandırılır.

IX. BİRİM KİRA DESTEĞİ

KAPSAM

Firmaların yurt dışında kendi satış ve pazarlama kanallarını kurmalarına olanak sağlamaktır. “Birim Kira Desteğine İlişkin Genelge”¹ çerçevesinde, firmaların yurt dışında açtıkları birimlere ilişkin kira giderleri ile paylaşımlı ofislere ilişkin üyelik giderleri desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri

DESTEK UNSURLARI:

Türkiye’deki ana şirket veya yurtdışındaki şubeleri/birimleri, yurtdışında birim açabilir. Destek ödemesi, yurtdışındaki ortaklık oranına göre yapılır ve yurtdışı şirketin, Türkiye’deki ana şirketin kuruluş tarihinden sonra açılması gerekmektedir. Destekten yararlanacak şirketlerin başvuru tarihinden en az 1 yıl önce kurulmuş olması şarttır. Destek, Türkiye’de üretilen ürünlerin pazarlanması için yapılan net kira harcamalarını kapsar ve süresi ülke başına 4 yıldır. Firmalar, maksimum 25 birim için destek alabilirler. Başvurular, ödeme belgesi tarihinden sonraki 6 ay içinde İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği’ne yapılmalıdır. Ödemelerin, şirket ya da ilgili yurtdışı şubesi tarafından banka aracılığıyla yapılması gerekir. Yurtdışında düzenlenen belgeler, Bakanlık yurtdışı temsilcisi tarafından onaylanmalıdır. Yabancı markalar için yurtiçinde fason üretilen ürünlerin pazarlandığı birimlerin kira giderleri desteklenmez. Hedef ülkelere yönelik faaliyetlerde destek oranına 20 puan, hedef sektörlerde ise 5 puan ilave edilir. İlk defa veya yeni bir ülkede destek başvurusu yapacak şirketler, Destek Yönetim Sistemi (DYS) üzerinden başvurmalıdır. Gerekli belgeler ve detaylar, Birim Kira Desteğine İlişkin Genelge’de yer almaktadır.

Firmaların yurt dışında açtıkları birimlere ilişkin kira giderleri ile paylaşımlı ofislere ilişkin üyelik giderleri desteklenmektedir. Şirketler veya bu şirketlerle aralarında organik bağ bulunan ve yurt dışında faaliyet gösteren şirket veya şubeleri tarafından yurt dışında açılan birimlerinin kira giderleri, her bir birim başına %50 oranında ve yıllık **5.591.174 TL**’ye kadar desteklenmektedir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024).

X. TANITIM DESTEĞİ

KAPSAM

Firmaların Türkiye’de üretilen ürünlere ilişkin yurt dışında tanıtım ve pazarlama faaliyetinde bulunmalarına olanak sağlamaktır. “Tanıtım Desteğine İlişkin Genelge”¹ çerçevesinde, firmaların yurt dışında gerçekleştirdikleri tanıtım ve pazarlama giderleri desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri.

DESTEK UNSURLARI:

Desteklenen yurt dışı birimi bulunan şirketlerin, Türkiye’de üretilen ürünlerle ilgili olarak yurt dışında gerçekleştirdikleri tanıtım ve pazarlama giderleri %50 oranında ve **yurt dışı biriminin bulunduğu her bir ülke için yıllık 6.989.353 TL**’ye kadar desteklenmektedir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024).

Desteklenen yurt dışı birimi bulunmayan ancak yurt içi marka tescil belgesi olan ve tanıtım yapacağı 29 ülkede marka tescil belgesine sahip ya da marka tescil başvurusunu yapmış şirketlerce, Türkiye’de üretilen ürünlerle ilgili olarak yurt dışında gerçekleştirilen tanıtım ve pazarlama giderleri %50 oranında ve yıllık **11.183.893 TL**’ye kadar desteklenmektedir (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024).

Destekten yararlanacak şirketlerin, başvuru tarihinden en az 1 yıl önce kurulmuş olması gerekmektedir. Firmalar, tanıtım desteğinden 4 yıl süreyle faydalanabilirler. Başvurular, ödeme belgesi tarihinden sonraki 6 ay içinde İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği’ne yapılmalıdır. Yurtdışında düzenlenen belgeler, ilgili ülkede görev yapmakta olan Bakanlık yurtdışı temsilcisi tarafından onaylanmalıdır ve ödemeler, şirket hesabından banka aracılığıyla yapılmalıdır.

İlk tescili yurtiçinde gerçekleştirilmemiş markaların tanıtım faaliyetleri ve yurtiçinde fason üretilen yabancı markaların tanıtım giderleri desteklenmemektedir. Sosyal medya ve internet ortamında yapılan tanıtımlar, birden fazla ülkeye yönelikse, bu ülkelerden birinde marka tescili ve ihracat bulunması koşuluyla desteklenmektedir. Faaliyetlerin Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen hedef ülkelere yönelik olması durumunda destek oranına 20 puan, hedef sektörlerde olması durumunda ise 5 puan ilave edilmektedir.

Tanıtım desteğinden ilk kez yararlanacak olan şirketlerin Destek Yönetim Sistemi (DYS) üzerinden başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Başvurulara ilişkin gerekli belgeler ve dikkat edilecek hususlar Tanıtım Desteğine İlişkin Genelge’de belirtilmiştir.

XI. TASARIMCI ŞİRKET VE TASARIM OFİSİ DESTEĞİ**KAPSAM**

Türkiye’de tasarım ve inovasyon kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılması ile tasarımcı şirketlerin ve tasarım ofislerinin yurt dışı pazarlarda tanınmalarına ve markalaşmalarına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

“Tasarımcı Şirket ve Tasarım Ofisi Desteğine İlişkin Genelge”¹ kapsamında tasarımcı şirketlerin/tasarım ofislerinin marka, patent, faydalı model, endüstriyel tasarım tescili ve marka tescilinin yenilenmesi/korunması giderleri, yurt dışı birim kira, temel kurulum, dekorasyon, konsept mimari çalışmaları ile birimlerin kiralanmasına ilişkin danışmanlık giderleri ile vergi/resim/harç giderleri, istihdam giderleri, danışmanlık, fuar ve tanıtım faaliyetlerine ilişkin giderleri desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Destek programı kapsamına alınma başvuruları için Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü, destek (harcama) başvuruları için ise İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri.

DESTEK UNSURLARI:

Tasarımcı şirketlerin yurt dışına yönelik faaliyetleri belirli limitler dahilinde desteklenmektedir. Bu çerçevede, **tasarımcı şirketlerin:**

- Yurt dışı tanıtım harcamaları ve fuar katılım giderleri yıllık en fazla **4.193.766 TL**,
- Yurt dışı birimlerinin brüt kira giderleri, kiralama danışmanlık giderleri ve vergi/resim/harç giderleri yıllık en fazla **2.795.587 TL**,
- Yurt dışı birimlerinin konsept mimari çalışmaları ve kurulum/dekorasyon giderleri yıllık en fazla **1.397.407 TL**,
- Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tescili ile markalarının yurt dışında tescili, tescilinin yenilenmesi ve korunmasına ilişkin giderleri yıllık en fazla 452.000 TL,
- İstihdam edilen tasarımcılar ve modelistlerin brüt maaş giderleri yıllık en fazla **2.096.497 TL**,
- Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere alacakları danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderleri yıllık en fazla **2.795.587 TL**, olmak üzere toplamda yıllık **13.977.160 TL**’ye kadar ve %50 oranında desteklenmektedir. Bu destekler 4 yıl süresince geçerlidir.

Benzer şekilde, tasarım ofislerinin yurt dışına yönelik faaliyetleri de desteklenmektedir. Bu kapsamda, **tasarım ofislerinin**:

- Yurt dışı tanıtım harcamaları ve fuar katılım giderleri yıllık en fazla **3.354.858 TL**,
- Yurt dışı birimlerinin brüt kira giderleri, kiralama danışmanlık giderleri ve vergi/resim/harç giderleri yıllık en fazla **2.236.315 TL**,
- Yurt dışı birimlerinin konsept mimari çalışmaları ve kurulum/dekorasyon giderleri yıllık en fazla **838.135 TL**,
- Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tescili ile markalarının yurt dışında tescili, tescilinin yenilenmesi ve korunmasına ilişkin giderleri yıllık en fazla **838.135 TL**,
- İstihdam edilen tasarımcılar ve modelistlerin brüt maaş giderleri yıllık en fazla **4.473.402 TL**,
- Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere alacakları danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderleri yıllık en fazla **2.236.315 TL**, olmak üzere toplamda yıllık **13.977.160 TL**'ye kadar ve %50 oranında desteklenmektedir. Bu destekler de 4 yıl süresince geçerlidir.

XII. TASARIM VE ÜRÜN GELİŞTİRME PROJESİ DESTEĞİ

KAPSAM

Şirketlerin ihracat potansiyellerini artıracak yüksek katma değerli ürünleri geliştirebilmeleri için gerekli tasarım altyapısının kurulması veya geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

“Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi Desteğine İlişkin Genelge”¹ kapsamında şirketlerin tasarımcı/modelist/mühendis istihdamı, makine/ekipman/alet/teçhizat/malzeme, yazılım ve internet sitesi üyeliğine ilişkin giderleri desteklenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Destek programı kapsamına alınma başvuruları için Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü, destek (harcama) başvuruları için ise İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri.

DESTEK UNSURLARI:

Şirketlerin destek kapsamına alınan tasarım ve ürün geliştirme projeleri için belirlenen destekler şu şekildedir:

- **Brüt maaş giderleri:** Proje kapsamında istihdam edilen tasarımcı, modelist ve mühendislerin maaş giderleri, aynı anda **en fazla 10 kişi** için yıllık **8.387.533 TL**.
- **Alet, teçhizat, malzeme ve yazılım giderleri:** Yıllık en fazla **4.192.993 TL**.
- **İnternet sitesi üyelik giderleri:** Yıllık en fazla **1.396.634 TL**.

Destekler, 3 yıl süresince %50 oranında ve toplamda **13.977.160 TL**'ye kadar sağlanmaktadır. Bir şirket, sadece 1 adet projesi için destek alabilir ve proje süresi, performansa bağlı olarak 2 yıl daha uzatılabilir.

Destek almak isteyen şirketler, tasarım ve ürün geliştirme projeleri ile Bakanlığa DYS üzerinden başvurmalıdır. Proje, Bakanlık tarafından destek kapsamına alındıktan sonra her yıl için belirlenen bütçe limitlerine göre desteklenir. Şirketler, destek süresi boyunca en fazla 3 kez, her 6 aylık dönemlerde revize başvurusunda bulunabilir.

Destek ödemesi, ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine DYS üzerinden yapılmalıdır. Destek başlangıç tarihi, Bakanlık onay tarihi olup, şirketler yıllık izleme ve değerlendirme bilgilerini DYS'ye yüklemelidir. Proje süresince Bakanlık tarafından yıllık yerinde inceleme yapılır ve performans değerlendirme raporu hazırlanır. Olumlu performans raporu alınan şirketler, ilgili yılın destek ödemelerini alabilirler.

XIII. GEMİ VE YAT SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN ŞİRKETLERE TASARIM DESTEĞİ

KAPSAM

Gemi ve yat sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin tasarım altyapılarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

“Gemi ve Yat Sektöründe Faaliyet Gösteren Şirketlere Tasarım Desteğine İlişkin Genelge”

¹kapsamında şirketlerin alacakları tasarım hizmetlerine ilişkin giderleri desteklenmektedir

BAŞVURU YERİ:

İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri

DESTEK UNSURLARI:

Gemi ve yat sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin alacakları tasarım hizmetine ilişkin giderleri, 5 yıl süresince %50 oranında ve yıllık **8.387.533 TL**'ye kadar desteklenir.

XIV. MARKA VE TURQUALITY DESTEĞİ

KAPSAM

Türkiye'de belirli bir marka bilinirliğine ve kurumsallığa ulaşmış şirketlerin uluslararası pazarlarda güçlenmelerini ve Türk malı imajını olumlu şekilde pekiştirmelerini amaçlayan destekler, "Marka ve TURQUALITY® Desteğine İlişkin Genelge" kapsamında sunulmaktadır.

Bu destek programları, şirketlerin:

- Tanıtım harcamaları
- Yurt dışı fuar katılımı ve fuar tanıtım giderleri
- Kurumsal kapasitelerini geliştirme ve hedef pazarlarda avantaj sağlama amacıyla yönetim, bilişim ve sürdürülebilirlik konularındaki danışmanlık harcamaları
- Yurt dışında alacakları depolama hizmetleri ile mağaza, ofis, depo vb. birimlerin kira, kurulum ve konsept mimari çalışma giderleri
- Franchise'lar için yurt dışında yapılacak kira, kurulum ve konsept mimari çalışma harcamaları
- Tasarım ve ürün geliştirme için istihdam edilecek mühendis ve tasarımcıların maaş giderleri
- Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tescili ile yurt dışı marka tescili, yenilenmesi ve korunmasına ilişkin harcamalar
- Pazara giriş belgeleri, ruhsatlandırma ve klinik test giderleri
- Rakip analizi, ürün analizi, kullanıcı deneyimi, segmentasyon, rekabet, imaj ve algı gibi konularda pazar araştırması çalışmaları ve raporları araştırmaları

gibi çeşitli harcamaları desteklemektedir.

Bu harcamalar %50 oranında desteklenmektedir. Destek programları, şirketlerin kurumsal kapasitelerini geliştirerek global bir oyuncu olmalarına katkı sağlamaktadır.

BAŞVURU YERİ:

Destek programı kapsamına alınma başvuruları için Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü Markalaşma ve Tasarım Destekleri Dairesi Başkanlığı, destek (harcama) başvuruları için ise İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri.

DESTEK UNSURLARI:

Marka/TURQUALITY® destek programı, tanıtım, fuar katılımı, danışmanlık, depolama hizmetleri, birim kira, kurulum ve mimari çalışmalar, franchise'lar, istihdam, patent ve tasarım tescili, pazara giriş belgeleri, ruhsatlandırma, klinik testler ve pazar araştırmaları gibi çeşitli harcamaları desteklemektedir.

Özel notlar:

- Şirketlerin destekten yararlanabilmesi için ilgili program kapsamına alınmaları gerekmektedir. Alınan destekler 4 yıl süreyle devam eder.
- TURQUALITY® destek programına katılan şirketler yıllık **279.628.225 TL**'ye kadar, Marka destek programına katılanlar ise yıllık **139.813.340 TL**'ye kadar destek alabilirler.
- Destek programına alınan markalar için, Bakanlık tarafından yetkilendirilen danışmanlık firmalarıyla gelişim yol haritası yapılması gerekmektedir. Bu harcamalar maksimum **6.709.717 TL**'ye kadar desteklenir ve aynı marka için bir kez uygulanır.
- Destekler, hedef pazar (her bir ülke) başına 5 yıl boyunca sürebilir. Kurumsal altyapı oluşturmaya yönelik danışmanlık ve istihdam giderleri, ilk 5 yıllık dönemi için desteklenir.
- Bir holding veya şirketler topluluğunun aynı anda en fazla 6 markası destek kapsamına alınabilir.
- Ticaret Bakanlığı'nın hedef ülke ve sektör uygulaması kapsamında, destek oranı %75'e kadar çıkabilir.
- Destek limitleri, her takvim yılı başında TÜFE ve Yİ-ÜFE endeksleri dikkate alınarak güncellenir.

XV. ÇOK KANALLI ZİNCİR MAĞAZA DESTEĞİ

KAPSAM

Perakende sektöründe faaliyet gösteren ve mal ticareti yapan çok kanallı zincir mağaza markası sahibi şirketlerin; yurt dışı pazarlarda daha hızlı büyümelerini, markalaşmalarını ve ihracatlarını artırabilmelerini sağlamaktadır.

“Çok Kanallı Zincir Mağaza Desteğine İlişkin Genelge”¹ çerçevesinde, firmaların tanıtım, birim kira, temel kurulum/konsept mimari çalışma/dekorasyon, franchise, pazar araştırması çalışması ve raporları, yurt dışı marka tescil/yenileme/koruma giderleri desteklenir.

BAŞVURU YERİ:

Destek kapsamına alınma başvuruları için T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü Markalaşma ve Tasarım Destekleri Daire Başkanlığı, destek (harcama) başvuruları için ise İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri.

DESTEK UNSURLARI:

Çok kanallı zincir mağaza marka sahibi şirketlerin faaliyetlerine ilişkin destek şu şekildedir:

- Yurt dışı marka tescil, yenileme ve koruma giderleri yıllık olarak **1.357.000 TL**'ye kadar desteklenir.
- Pazar araştırması çalışmaları ve raporları yıllık olarak **3.619.000 TL**'ye kadar desteklenir.
- Tanıtım giderleri, her bir ülke için 5 yıl boyunca yıllık **16.289.000 TL**'ye kadar desteklenir.
- Birim kira giderleri, her bir birim için 5 yıl boyunca yıllık **3.619.000 TL**'ye kadar desteklenir.
- Temel kurulum, konsept mimari çalışma ve dekorasyon giderleri, her bir birim için bir kez olmak üzere **5.429.000 TL**'ye kadar desteklenir.
- Franchise giderleri, her bir birim için en fazla 2 yıl boyunca yıllık **3.619.000 TL**'ye kadar desteklenir.

Şirketlerin faaliyetlerine yönelik destekler, Genelge kapsamında %50 oranında ve toplamda yıllık en fazla 36.199.000 TL'ye kadar sağlanır. Faaliyetlerin Ticaret Bakanlığınca belirlenen hedef ülkelere yönelik olması durumunda, destek oranına %20 ilave edilir.

B. İŞ BİRLİĞİ KURULUŞLARINA YÖNELİK DESTEKLER

I. ULUSLARARASI REKABETÇİLİĞİN GELİŞTİRİLMESİ DESTEĞİ

KAPSAM

Proje ve kümelenme yaklaşımını esas alarak şirketlerin uluslararası rekabet güçlerinin geliştirilmesine yönelik yerel dinamiklerin harekete geçirilmesine olanak sağlayarak, iş birliği kuruluşlarının önderliğinde ihracat alışkanlığı edinmelerini amaçlamaktadır.

UR-GE projeleri, firmaların iş birliği yaparken aynı zamanda rekabet etmeyi öğrendikleri bir destek sistemidir. Projelerde kaliteli üretim yapan, ancak ihracatı bilmeyen veya başlangıç düzeyinde ihracat yapan firmalar ile halihazırda ihracat yapan ve pazarlarını çeşitlendirmek isteyen firmaların kümelenme mantığı çerçevesinde birlikte hareket etmeleri sağlanmaktadır.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü KOBİ ve Kümelenme Destekleri Dairesi

DESTEK UNSURLARI:

UR-GE projeleri, ihtiyaç analizi, istihdam, eğitim/danışmanlık, tanıtım, yurt dışı pazarlama, sanal yurt dışı pazarlama ve alım heyeti faaliyetlerini içerir. Bu projeler, ortak ihtiyaç analizi ile başlar ve ortak öğrenme ile devam ederek ortak pazarlama faaliyetlerini kapsar. İhtiyaç analizi sürecinde, katılımcı firmalar taranır ve sektör durumu değerlendirilerek ihracat yol haritaları oluşturulur. Bu şekilde, KOBİ'ler ortak bir vizyon ve iş birliği içinde hedeflerine nasıl ulaşabileceklerini öğrenirler. Proje katılımcıları, üretim kapasitelerini geliştirmek ve yeni pazarlara açılmak için ortak öğrenme ve pazarlama faaliyetlerinden faydalanır. UR-GE projelerinde, sektöre özgü eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunulur. Yurt dışı pazarlama faaliyetleri ile yeni pazarlara ulaşılırken, alım heyeti faaliyetleri potansiyel müşterileri üretim tesislerinde ağırlama imkanı sunar.

Bir UR-GE projesi süresince ihtiyaç analizi, eğitim ve/veya danışmanlık ve tanıtım faaliyetleri için en fazla **16.776.612 TL**'ye kadar, yurt dışı pazarlama faaliyeti için faaliyet başına **6.989.353 TL**'ye kadar en fazla 10 faaliyet, alım heyetleri için faaliyet başına **4.192.994 TL**' ye kadar en fazla 10 faaliyet ve sanal yurtdışı pazarlama faaliyeti için faaliyet başına **2.235.542 TL**'ye kadar en fazla 10 faaliyet için destek sağlanmaktadır. Ayrıca, İş birliği kuruluşunun proje koordinasyonu için istihdam edeceği en fazla iki personele ait istihdam gideri proje süresince %75 oranında desteklenmektedir.

II. İHRACAT KONSORSİYUMU DESTEĞİ

KAPSAM

KOBİ'lerin ortak hareket ederek sinerji oluşturmalarını ve ürünlerini küresel pazarlara daha organize bir şekilde pazarlamalarını ve ihraç etmelerini sağlamak.

İhracat Konsorsiyumlarının şirketler ile aracılık sözleşmesi imzalayarak; sözleşme konusu malları küresel pazarlara ihraç etmeleri sürecine dair tanıtım, pazarlama, pazar araştırması, rapor satın alma, danışmanlık ve eğitim faaliyetlerine ilişkin giderleri destek kapsamındadır.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü

DESTEK UNSURLARI:

İhracat Konsorsiyumlarının şirketler ile aracılık sözleşmesi imzalayarak; sözleşme konusu malları küresel pazarlara ihraç etmeleri sürecine dair tanıtım, pazarlama, pazar araştırması, rapor satın alma, danışmanlık ve eğitim faaliyetlerine ilişkin giderleri 5 yıl süresince %50 oranında yıllık **18.099.000 TL**'ye kadar desteklenmektedir (Ticaret Bakanlığı, Destek Üst Limitleri, 2024).

III. PAZARA GİRİŞ RAPOR DESTEĞİ

KAPSAM

İş birliği kuruluşlarının yurt dışına yönelik pazara giriş stratejileri ile eylem planlarını oluşturmaları amacıyla satın aldıkları raporların desteklenmesidir.

İş birliği kuruluşlarının satın aldıkları sektör, ülke, veya marka odaklı raporlara ilişkin giderlerin desteklenmesi sağlanmaktadır.

BAŞVURU YERİ:

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü

DESTEK UNSURLARI:

Satın alınan sektör, ülke, yurt dışında yerleşik şirket veya marka odaklı raporlar için destek verilmektedir. Veri tabanları üzerinden temin edilen raporlar da destek kapsamındadır. Satın alınan raporlara ilişkin giderlerin desteklenebilmesi için öncelikle Bakanlıktan ön onay alınması gerekir. Ön onay sonrasında ödeme başvurusunda bulunulur. Ön onay ve ödeme başvurusu doğrudan Bakanlığa yapılır ve burada sonuçlandırılmaktadır.

Destek oranı %50 olup yıllık en fazla **8.387.533 TL**'ye kadar destek verilmektedir (Ticaret Bakanlığı, Destek Üst Limitleri, 2024).

IV. SANAL FUARA KATILIM DESTEĞİ

KAPSAM

İş birliği kuruluşlarınca dijital ortamda gerçekleştirilen, internet ağı üzerinden katılım sağlanabilen ve ziyaret edilebilen fuarlara ilişkin giderlerin desteklenmesidir.

İş birliği kuruluşlarınca gerçekleştirilen sanal fuar katılımlarına ilişkin giderlerin desteklenmesi amaçlanmıştır.

BAŞVURU YERİ:

İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri.

DESTEK UNSURLARI:

Ticaret Bakanlığı tarafından uygun görülen uluslararası niteliği haiz sanal fuarlara katılımcıların iştirak etmelerini sağlamak üzere İş birliği Kuruluşlarınca düzenlenen sanal fuarlara katılım organizasyonlarına ilişkin

- Sanal fuar katılımı kapsamında yurt dışına yönelik internet, mobil ve benzeri dijital ortamları da içeren yazılı ve görsel iletişim veya reklam kampanyalarına dair hizmet giderleri,
- Danışmanlık hariç olmak üzere sanal fuar katılımının planlaması ve koordinasyonuna yönelik hizmet giderleri,
- Eşleştirme ve ikili iş görüşmelerinin organizasyonuna ilişkin giderler,
- Sanal fuar katılımı kapsamında ana organizatöre ödenen giderler; %50 oranında ve faaliyet başına **1.357.000 TL**’ ye kadar desteklenmektedir.

V. SEKTÖREL TİCARET HEYETİ DESTEĞİ

KAPSAM

İhracatımızın artırılması, yeni pazarlar bulunması, ülkemizin ekonomik ve ticari açıdan tanıtımına katkı sağlamak amacıyla İş birliği kuruluşları önderliğinde ticaret heyetleri düzenlenmesidir.

Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda İş birliği kuruluşlarınca şirketlere yönelik olarak ülkemizde yerleşik aynı sektörde ve/veya alt sektörlerinde faaliyette bulunan şirketlerin yurt dışında yerleşik şirketler, kurum ve kuruluşlar ile görüşmelerini, ilgili tesisleri yerinde görmelerini ve meslek kuruluşlarını ziyaret etmelerini sağlamaktır.

BAŞVURU YERİ:

İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri

DESTEK UNSURLARI:

Ulaşım, konaklama, tanıtım ve organizasyon giderlerini kapsayan sektörel ticaret heyeti destekleri şu şekilde sağlanır:

1. **Ulaşım Desteği:** Sektörel ticaret heyetlerine en fazla iki kişinin ekonomi sınıfı uçak, tren, gemi, otobüs bileti ile toplu taşıma araç kiralama giderleri desteklenir.
2. **Konaklama Desteği:** Sektörel ticaret heyetlerinde en fazla iki kişiye günlük **6.952 TL**'yi geçmemek kaydıyla kişi başına konaklama (oda+ kahvaltı) giderleri sağlanır.
3. **Acente Hizmet Giderleri:** Ulaşım ve konaklamaya dair acente hizmet giderleri desteklenir.
4. **Tanıtım ve Organizasyon Giderleri:** Tercümanlık, seminer, konferans, toplantı ve ikili görüşmelerin yapıldığı yerlerin kiralama giderleri, fuar katılımına ilişkin giderler, tanıtım materyalleri ve diğer organizasyon giderleri desteklenir.

Onaylanan sektörel ticaret heyetlerinde faaliyetlerin koordinasyonunu yapmak üzere düzenlenen ön heyet kapsamında yurt dışına görevlendirilen iki kişinin ulaşım ve konaklama giderleri belirli limitler dahilinde desteklenir. Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda düzenlenen sektörel ticaret heyeti programlarına ulaşım, konaklama, tanıtım ve organizasyon giderleri %50 oranında ve program başına **4.192.994 TL**'ye kadar desteklenir. Hedef ve öncelikli ülkelere yönelik programlar için destek oranı artırılabilir (Ticaret Bakanlığı, Destek Üst Limitleri, 2024).

Sektörel ticaret heyeti programlarının düzenlenmesi için başvurular, program başlangıç tarihinden en az 3 ay önce Ticaret Bakanlığı'na yapılır. Programın değerlendirilmesi için program taslağı ve tahmini bütçenin Bakanlık'a ibraz edilmesi gereklidir.

VI. SANAL TİCARET HEYETİ DESTEĞİ

KAPSAM

Türkiye'deki yerli şirketler ile yurt dışındaki şirketler ve kuruluşlar arasında, Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda ve iş birliği kuruluşlarınca organize edilen sanal ticaret heyeti faaliyetlerine yönelik giderlerin desteklenmesi sağlanmaktadır. İş birliği kuruluşlarının, Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda düzenleyecekleri sanal heyetlere ilişkin giderlerin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

İhracat Genel Müdürlüğü Sektör Daireleri.

DESTEK UNSURLARI:

Bakanlık tarafından onaylanan e-ticaret sitelerine üyelik giderleri destek kapsamında yer alırken, sitelerdeki iç reklam ve reklam bandı giderleri bu kapsamın dışındadır. İş birliği kuruluşları tarafından Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda düzenlenen sanal ticaret heyeti faaliyetlerine yönelik destek,

- Sanal ticaret heyetinin tanıtımına yönelik dijital iletişim ve reklam kampanyaları,
- Faaliyetin planlanması ve koordinasyonuna dair hizmet giderleri,
- İkili iş görüşmelerinin organize edilmesi,
- Faaliyetin gerçekleştirildiği platformlara ödenen ücretler,
- Tercümanlık giderlerini kapsar.

Bu destekler, faaliyet başına %50 oranında ve maksimum **2.794.814** TL'ye kadar sağlanmaktadır (Ticaret Bakanlığı, Destek Üst Limitleri, 2024).

E-İHRACATA YÖNELİK DEVLET DESTEKLERİ

E-İHRACAT MEVZUATI

5986 sayılı E-İhracat Destekleri Hakkında Karar ile, Türk ürünlerinin e-ihracat yoluyla yurtdışına pazarlanmasıyla işteğal eden ihracatçılarımızın rekabet gücünü geliştirmek ve ülkemizin e-ihracat yoluyla ticaretini artırmak ve B2B ihracat modelinden B2C ihracat modeline geçişin sağlanması hedeflenmektedir (T.C. Resmi Gazete, 24 Ağustos 2022, sayı: 31934, 2022).

Bu destekler;

- Şirketlerin, pazaryerlerinin ve perakende e-ticaret sitelerinin;
- E-ihracata hazırlanması,
- Yurt dışı pazarlarda ve pazaryerlerinde Türk ürünlerinin ve markalarının çevrim içi sergilenmesi, tanıtılması,
- Yurt dışı siparişlere ilişkin hızlı teslimatın sağlanmasına ilişkin giderlerinin desteklenmesi
- Şirketlerin e-ihracat gerçekleştirmelerine imkân sağlayacak E-İhracat Konsorsiyumları ile Türkiye E-İhracat Platformuna yönelik faaliyetlere ilişkin giderlerin desteklenmesi amacıyla düzenlenmiştir.

5986 sayılı Karar kapsamındaki destekler, yararlanıcılara (şirketler, pazaryerleri, perakende e- ticaret siteleri, B2B platformları, E-İhracat Konsorsiyumları) ve işbirliği kuruluşlarına (TOBB, TİM, DEİK, İhracatçı Birlikleri, Ticaret ve/veya Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölgeleri, sektörel çatı kuruluşları, mala ilişkin e-ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren dernekleri, birlikleri ve E-İhracat Konsorsiyumları) yönelik iki ayrı bölümde ele alınmaktadır.

I. E-İHRACAT PAZARA GİRİŞ RAPOR DESTEĞİ

KAPSAM

Yararlanıcıların yurt dışında e-ticarete ilişkin pazara giriş stratejileri ile eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla satın aldıkları sektör, ülke ve e-ihracat odaklı raporlara ilişkin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin:

Yararlanıcı tarafından ön onay başvurusu “Pazara Giriş Rapor Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin:

Destek ödeme başvuruları “Pazara Giriş Rapor Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

Yurt dışında e-ticaret pazarına giriş stratejileri ile eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla satın alınan veya hazırlatılan;

- Ülke, sektör, kategori, ürün, marka, rakip, teknoloji, lojistik, müşteri ilişkileri, e-ticaret, pazaryeri, marka konumlandırma ve tüketici erişimi odaklı rapor ve analize,
- “E-Ticaret ve Dijital Pazarlamaya Yönelik Veri Tabanları Listesi”nde yer alan uluslararası platformlara, veri tabanlarına ve/veya periyodik üyeliklere,
- Dijital pazarlama şirketlerinden e-ticaret satış platformunda dönüşüm oranını artırmak ve yeni pazarlara ilişkin izlenecek dijital pazarlama kanallarına yönelik rapor ve analize,

ait giderleri desteklenir.

II. DİJİTAL PAZARYERİ TANITIM DESTEĞİ

KAPSAM

Yararlanıcıların yurt dışı pazaryerleri üzerinden gerçekleştirdiği dijital reklam üzerinden dönen toplam satışlarının %20'sini aşmayan dijital pazaryeri tanıtım giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir (T.C. Resmi Gazete, 24 Ağustos 2022, sayı: 31934, 2022).

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin:

Yararlanıcı tarafından ön onay başvurusu “Dijital Pazaryeri Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin:

Destek ödeme başvuruları “Dijital Pazaryeri Tanıtım Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde çeyrek dönemler itibarı ile incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

Yararlanıcıların yurt dışı pazaryerleri üzerinden gerçekleştirdiği dijital reklam üzerinden dönen toplam satışlarının %20'sini aşmayan dijital pazaryeri tanıtım giderleri %50 (Hedef Ülkelerde ekstra %20) oranında her pazaryeri için 3 (üç) yıl süresince desteklenir.

Bu destek, şirketlerin kademelerine göre yıllık **13.574.000 TL**'yi, perakende e-ticaret siteleri için yıllık **27.149.000 TL**'yi, E-İhracat Konsorsiyumları için yıllık **45.248.000 TL**'yi geçmemektedir.

III. E-İHRACAT TANITIM DESTEĞİ

KAPSAM

Yararlanıcıların, dijital pazaryeri tanıtımları hariç olmak üzere, Ticaret Bakanlığınca belirlenen diğer pazarlama faaliyetlerine ilişkin giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin: Yararlanıcı tarafından ön onay başvurusu “E-İhracat Tanıtım Desteği Ön Onay Başvuru Formu” formu ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin: Destek ödeme başvuruları “E-İhracat Tanıtım Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde çeyrek dönemler itibarı ile incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

Yararlanıcıların bu kapsamdaki pazarlama ve tanıtım faaliyetlerine ilişkin giderleri %50 oranında ve her ülke için 3 (üç) yıl süresince desteklenir.

Bu destek, B2B platformları için yıllık **7.239.000 TL**'yi, E-İhracat Konsorsiyumları için yıllık **27.149.000 TL**'yi, perakende e-ticaret siteleri için yıllık **45.248.000 TL**'yi, pazaryerleri için yıllık **54.298.000 TL**'yi geçemez.

Yararlanıcıların e-ihracat tanıtım faaliyetlerine ilişkin hizmet alımlarının hizmet sağlayan aracı bir kuruluş veya şirket üzerinden alınan tanıtım giderleri dâhil sosyal medya etkileyicisi ve çevrim içi satış araçlarından alınacak tanıtım giderlerinden her biri için yapılacak harcamaların toplamı, bu destek üst limitinin %20'sini aşamaz.

IV. SİPARİŞ KARŞILAMA HİZMET DESTEĞİ

KAPSAM

Sipariş karşılama hizmeti desteğiyle şirketlerin, E-İhracat Konsorsiyumlarının, perakende e- ticaret sitelerinin ve pazaryerlerinin ilgili ülkedeki toplam e-ticaret satışlarının %10'unu aşmayan sipariş karşılama hizmetlerine ilişkin giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin:

Sipariş karşılama desteği ön onay başvuruları “Sipariş Karşılama Hizmeti Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin:

Destek ödeme başvuruları, “Sipariş Karşılama Hizmeti Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde çeyrek dönemler itibarıyla ile incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

Sipariş karşılama hizmeti desteği, uluslararası e-ticaret satışlarının yönetimini ve depolama işlemlerini kapsar. Destek, belirli listedeki firmalardan veya pazaryerlerinden alınan siparişler için sağlanır ve şirketlerin ilgili ülkedeki e-ticaret gelirlerinin %10'una kadarını kapsar.

Ancak, bu destek sadece hizmet bedellerini içerir; komisyon, üyelik ücretleri veya vergiler gibi ek maliyetler desteklenmez. Şirketlerin, E-İhracat Konsorsiyumları, perakende e-ticaret platformları ve pazaryerlerinin ilgili ülkedeki e-ticaret satışlarının %10'unu aşmayan siparişlerine %50 oranında ve en fazla 3 yıl boyunca destek sağlanır. Harcamaların toplamı, bu destek üst limitinin %20'sini aşamaz.

Destek miktarları, şirketlerin büyüklüklerine göre belirlenir ve yıllık üst sınırlarla sınırlıdır; örneğin, şirketler için yıllık **13.574.000 TL**, pazaryerleri için **27.149.000 TL** ve perakende e-ticaret siteleri ile E-İhracat Konsorsiyumları için **45.248.000 TL**'dir.

V. DEPO KİRA DESTEĞİ

KAPSAM

Yararlanıcıların ürünlerinin hızlı teslimatını sağlamak ve iade süreçlerini yönetmek üzere kiraladıkları yurt dışındaki depolarına ilişkin kira giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin: Yararlanıcı tarafından ön onay başvurusu “Depo Kira Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin: Destek ödeme başvuruları, “Depo Kira Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır. Başvurularda yarım döneme (ocak- haziran, temmuz-aralık) ilişkin depo kira giderleri sunulur.

Destek Unsurları:

Depo kira desteği, depo alanının net kira bedeli ve ortak kullanıma ait giderlerin desteklenmesini sağlar. Ancak, komisyon, vergi ve diğer ücretler bu desteğin kapsamında değildir. Ayrıca, birden çok şirkete hizmet veren depo şirketlerinden kiralanan depolar da desteklenir.

Her bir birim için %50 oranında ve her bir ülke için en fazla 3 yıl boyunca yıllık **9.049.000 TL**'ye kadar destek sağlanır. Ancak, bu destekten en fazla **25** birim yararlanabilir. Toplam destek miktarı, şirketlerin seviyelerine göre belirlenen yıllık üst sınırlarla sınırlıdır. Örneğin, şirketler için **13.574.000 TL**, pazaryerleri için **27.149.000 TL** ve perakende e-ticaret siteleri ile E-İhracat Konsorsiyumları için **45.248.000 TL**'dir.

VI. YURTDIŞI PAZARYERİ ENTEGRASYON DESTEĞİ

KAPSAM

Yararlanıcıların yurtdışı pazaryerleri ve bunlara ilişkin yurtiçinde yapacakları entegrasyon hizmetlerine ait giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin: Yararlanıcı tarafından ön onay başvurusu “Yurtdışı Pazaryeri Entegrasyon Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin: Destek ödeme başvuruları, “Yurt Dışı Pazaryeri Entegrasyon Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde çeyrek dönemler itibarı ile incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Destek Unsurları:

En fazla 6 (altı) pazaryeri entegrasyonu için %50 oranında ve pazaryeri başına 3 (üç) yıl süresince, bir entegrasyon için en fazla **361.000 TL**'ye kadar desteklenir.

VII. ÇEVİRİMİÇİ MAĞAZA VE HEDEF ÜLKE E-TİCARET PAYDAŞLARINDAN ALINAN HİZMETLER DESTEĞİ

KAPSAM

Yararlanıcıların hedef ülkelerin (“Hedef Ülkeler Listesi-B” de yer alan ülkelerin) yurtdışı pazaryerlerinde çevrimiçi mağaza açılmasına, bu mağazaların yıllık ödemelerine ve ülkelerin e- ticaret paydaşlarından alacakları hizmetlere ilişkin giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin: Yararlanıcı tarafından ön onay başvurusu “Çevrim İçi Mağaza Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin: Destek ödeme başvuruları, “Çevrim İçi Mağaza Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde çeyrek dönemler itibarı ile incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

Bu destek kapsamında, seçilen "Hedef Ülkeler Listesi-A" kapsamındaki nüfusu 100 milyonun üzerinde olan ülkelerdeki yurt dışı pazaryerlerinde mağaza hesabı açılışı, tasarım ve yıllık ödemeler, yabancı yatırım mevzuatının getirdiği gereklilikler nedeniyle alınması gereken e-ticaret paydaşından alınabilecek danışmanlık hizmetleri desteklenir.

Bu destek, "E-Ticaret Paydaşından Alınabilecek Danışmanlık Hizmetleri Listesi"nde yer alan giderlere yöneliktir. Listelenen giderler şunlardır:

E-İHRACAT DESTEKLERİ

- Listelenen Ürünlerin ve Markaların İçeriklerine ait Tercüme Hizmeti
- Ürün ve Markaların Listelenmesi ve Yönetim Hizmeti (Ürün, Stok, Fiyat vb.)
- Ürün Lojistik, Gümrük İşlemleri Takibi ve Yönetimi Hizmeti
- Kampanya ve Sipariş Yönetimi Hizmeti (Siparişin Onaylanması, Kargo Takip Bilgisinin Sisteme Girilmesi)
- İptal ve İade İşlemlerinin Yapılması ve Yönetimi Hizmeti
- Müşteri İlişkileri Yönetimi Hizmeti
- Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi Hizmeti
- Satış Raporlama ve Analiz Paylaşımına Yönelik Hizmetler

E-ticaret paydaşına yapılan satış üzerinden komisyon ödemeleri ile yurt dışı pazaryerine veya e-ticaret paydaşına depozito olarak verilen ödemeler destek kapsamında değerlendirilmez.

Her ülke için, üç yıl süresince %50 oranında destek sağlanır.

Destek miktarı şu şekildedir:

- E-İhracat Konsorsiyumları için yıllık en fazla **5.429.000 TL**
- Diğer yararlanıcılar için yıllık en fazla **2.714.000 TL**

Bu destek, aynı ülke için birden fazla e-ticaret paydaşından alınamaz.

VIII. PAZARYERİ KOMİSYON GİDERLERİ DESTEĞİ

KAPSAM

Yararlanıcıların yurtdışı pazaryerleri üzerinden gerçekleştirilen hedef ülkelerdeki pazaryeri komisyon giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin: Yararlanıcı tarafından ön onay başvurusu “Pazaryeri Komisyon Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

Ödeme Başvurusu İçin: Destek ödeme başvuruları “Pazaryeri Komisyon Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde çeyrek dönemler itibarı ile incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır

DESTEK UNSURLARI:

Yararlanıcıların yurtdışı pazaryerleri üzerinden gerçekleştirilen hedef ülkelerdeki pazaryeri komisyon giderleri 3 yıl süresince ve %50 oranında desteklenir. Bu destek şirketlerin kademelerine göre yıllık **1.357.000 TL**'yi, perakende e-ticaret siteleri için yıllık **4.524.000 TL**'yi, E-İhracat Konsorsiyumları için yıllık **5.429.000 TL**'yi geçemez.

IX. SEKTÖREL TİCARET VE ALIM HEYETİ DESTEĞİ

KAPSAM

İşbirliği kuruluşlarınca e-ticarete uygun genel perakende ürünlerini kapsayan sektörel ticaret heyeti, alım heyeti, sanal ticaret heyeti faaliyetlerine ilişkin giderlerin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin:

Sektörel ticaret heyeti faaliyeti için ön onay başvuruları “Sektörel Ticaret Heyeti Ön Onay Başvuru Formu”, sektörel alım heyeti faaliyeti için ön onay başvuruları “Sektörel Alım Heyeti Ön Onay Başvuru Formu” ve sanal ticaret heyeti faaliyeti için ön onay başvuruları “Sanal Ticaret Heyeti Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle faaliyet tarihinden en az 3 (üç) ay önce E-İhracat Sekreteryasına iletilir. Faaliyete ilişkin ön onay, E-İhracat Sekreteryasının incelemesini müteakip Genel Müdürlük tarafından verilir.

Ödeme Başvurusu İçin:

Destek ödemeleri, gerçekleşme raporlarının Genel Müdürlük tarafından uygun bulunması halinde yapılır. Destek ödeme başvuruları “Sektörel Ticaret Heyeti/Sektörel Alım Heyeti/Sanal Ticaret Heyeti Destek Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle faaliyetin Genel Müdürlük tarafından onaylandığı tarihi müteakip ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

İşbirliği kuruluşlarının,

-Sektörel ticaret heyeti faaliyetlerine ilişkin ulaşım, konaklama, tanıtım ve organizasyon giderleri %50 oranında ve faaliyet başına **2.714.000 TL**'ye kadar,

-alım heyeti faaliyetlerine ilişkin ulaşım, konaklama, tanıtım ve organizasyon giderleri %50 oranında ve faaliyet başına **2.262.000 TL**'ye kadar,

-sanal ticaret heyeti faaliyetlerine ilişkin giderleri %50 oranında ve faaliyet başına **1.809.000 TL**'ye kadar desteklenir.

X. E-İHRACAT TANITIM PROJESİ DESTEĞİ**KAPSAM**

İşbirliği kuruluşlarının e-ticaret ve genel perakende ürünlerinin, Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) tarafından uygun görülen yurtdışı pazaryerlerinde ve dijital platformlarda tanıtılması amacıyla Ticaret Bakanlığına sunacakları proje kapsamında gerçekleştirecekleri tanıtım, danışmanlık, pazar araştırması çalışması ve raporlarına ilişkin giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:**Ön Onay Başvurusu İçin:**

E-İhracat Tanıtım Projelerine ilişkin ön onay başvuruları faaliyet tarihinden en az 1 (bir) ay önce “E-İhracat Tanıtım Projesi Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle E-İhracat Sekreteryasına iletilir. Projeye ilişkin ön onay, E-İhracat Sekreteryasının incelemesini müteakip Genel Müdürlük tarafından verilir.

İşbirliği kuruluşlarının projelerine ilişkin destek ödemeleri, gerçekleşme raporlarının Genel Müdürlük tarafından uygun bulunması halinde yapılır. Destek ödeme başvuruları, “E-İhracat Tanıtım Projesi Desteği Ödeme Başvuru Formu” ve eki bilgi/belgelerle çeyrek dönemlerde, ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

İşbirliği kuruluşlarının söz konusu giderleri, aynı anda en fazla 2 (iki) proje için, proje başına en az 1 en fazla 4 yıl süresince yıllık **4.000.000 TL**'ye kadar %75 oranında desteklenir. Bu kapsamda, işbirliği kuruluşları aynı ülkede en fazla 2 (iki) proje için yararlandırılır.

XI. E-İHRACATI GELİŞTİRME PROJESİ DESTEĞİ**KAPSAM**

İşbirliği kuruluşlarının, üyelerinin e-ihracata yönelik olarak ortak hareket etmesine ve hedef ülkelerde pazara giriş koşullarının kolaylaştırılmasına yönelik olarak gerçekleştirecekleri, dijital pazaryeri tanıtımı, e-ihracat tanıtımı, sipariş karşılama hizmeti, depo kirası, yurtdışı pazaryeri entegrasyonu, çevrimiçi mağaza açılması, e-ticaret paydaşlarından alınan hizmetler ve pazaryeri komisyon giderlerinden oluşan faaliyetlerinden oluşan projelerine ilişkin giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:**Ön Onay Başvurusu İçin:**

E-İhracatı Geliştirme Projelerine ilişkin ön onay başvuruları faaliyet tarihinden en az 1 (bir) ay önce “E-İhracatı Geliştirme Projesi Desteği Ön Onay Başvuru Formu” ile E-İhracat Sekreteryasına iletilir. Projeye ilişkin ön onay E-İhracat Sekreteryasının incelemesini müteakip Genel Müdürlük tarafından verilmektedir.

Ödeme Başvurusu İçin:

İşbirliği kuruluşlarının projelerine ilişkin destek ödemeleri, gerçekleşme raporlarının Genel Müdürlük tarafından uygun bulunması halinde yapılmaktadır. Destek ödeme başvuruları, “E-İhracatı Geliştirme Projesi Desteği Ödeme Başvuru Formu” ile çeyrek dönemlerde, ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılmaktadır.

DESTEK UNSURLARI:

İşbirliği kuruluşlarının söz konusu projelerine ilişkin giderleri %75 oranında, aynı anda en fazla 2 (iki) projesi için ve proje başına **27.149.000 TL**'ye kadar desteklenmektedir.

Bir proje en az 1 (bir) en fazla 2 (iki) yıl sürebilmektedir. Bir şirket aynı anda sadece 2 (iki) E-İhracatı Geliştirme Projesinde katılımcı olarak yer alabilmektedir. Bir E-İhracatı Geliştirme Projesinde yer alan şirket, Genelgenin üçüncü bölümünde yer alan aynı mahiyetteki desteklere, yer aldığı proje süresince başvuru yapılmamaktadır.

XII. TÜRKİYE E-İHRACAT PLATFORMU

KAPSAM

Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda ve Bakanlık tarafından görevlendirilecek işbirliği kuruluşu tarafından kurulacak olan ve Türkiye'nin ihracatçı envanterinin dijital ortama taşınmasına, ithalatçılar ile ihracatçıların buluşmasına, sipariş almalarına ve karşılımlarına, ihracat işlemlerinin dijitalleşmesine ve yeni nesil teknolojilerin kullanılmasına olanak sağlayacak Türkiye E-İhracat Platformunun kurulumu, işletilmesi ve tanıtımına ilişkin işbirliği kuruluşunun giderlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

BAŞVURU YERİ:

Ön Onay Başvurusu İçin:

İşbirliği kuruluşu “Türkiye E-İhracat Platformu Ön Onay Başvuru Formu”nu ve eki bilgi/belgeleri, eylem planlarını E-İhracat Sekreteryasına iletir. Projeye ilişkin ön onay, E-İhracat Sekreteryasının incelemesini müteakip Bakanlık tarafından verilir.

Ödeme Başvurusu İçin:

Destek ödeme başvuruları, “Türkiye E-İhracat Platformu Ödeme Başvuru Formu” ile çeyrek dönemlerde, ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde incelemeci kuruluşa (başvuru sahibinin üyesi olduğu ihracatçı birliği) yapılır.

DESTEK UNSURLARI:

Destek kapsamında kurulacak Türkiye E-İhracat Platformuna yönelik fizibilite çalışmalarına, bilgi işlem altyapısının oluşturulması, geliştirilmesi, verilerin işlenmesi ve platformun işletilmesine yönelik olarak profesyonel hizmet alınması ve istihdam sağlanması, platformda sipariş kanalının oluşturulması, platforma trafik çekilmesi amacıyla yapılacak dijital pazarlama faaliyetleri ile gümrükleme, lojistik ve dijital ödeme sistemlerinin oluşturulması kapsamında yapılacak işbirliklerine ve bunlara yönelik alınacak hizmetlere ait giderleri kapsar

Bu kapsamda işbirliği kuruluşunun ilgili giderleri %75 oranında ve en fazla 5 (beş) yıl süresince, yıllık en fazla **271.492.000 TL**'ye kadar desteklenir. Bu kapsamda en fazla 1 (bir) proje desteklenmektedir.

**TÜRK EXİMBANK VE İHRACATI GELİŞTİRME A.Ş.
UYGULAMALARI**

I. TÜRK EXİMBANK DESTEKLERİ

KAPSAM

Türk Eximbank (Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.), Türkiye'nin tek resmi ihracat destek kuruluşu olarak ihracatın geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi, yeni pazarların kazanılması ve ihracatçıların uluslararası ticarete rekabet gücü elde etmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda ihracatçılar, ihracata yönelik üretim yapan imalatçılar ve yurt dışında faaliyet gösteren müteahhit ve girişimcilere kısa, orta ve uzun vadeli nakdi ve gayri nakdi kredi, sigorta ve garanti programları sunmaktadır.

Türk Eximbank, kredi, garanti ve sigorta işlemlerini tek çatı altında toplaması sayesinde ihracatçılara entegre hizmetler sunabilmektedir. **2021** yılında ihracat sektörüne **22,5 milyar doları** nakdi kredi ve **23,6 milyar doları** sigorta/garanti imkânı olmak üzere toplam **46,1 milyar dolar** destek sağlanmış, **2022** yılında ise **19,6 milyar doları** nakdi kredi ve **25,4 milyar doları** sigorta/garanti imkânı olmak üzere toplam **45 milyar dolar** destek verilmiştir. Türk Eximbank'ın sermayesi, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından **3 milyar TL** artırılarak **13 milyar 800 milyon TL**'ye yükseltilmiştir. Bu artışın kaldıraç etkisiyle KOBİ'ler başta olmak üzere ihracatçılara sağlanan finansman desteği artmaktadır. Ayrıca, İhracatı Geliştirme A.Ş. (İGE) ile yapılan işbirliği sayesinde ihracatçıların teminat oluşturma sorunlarına çözüm sağlanarak **13,5 milyar TL** kredi kullanılmıştır.

Türk Eximbank'ın destekleri üç ana başlıkta toplanmaktadır:

1. Kısa ve orta/uzun vadeli krediler.
2. İhracatçılarımızın alıcılarına sağlanan alıcı kredileri.
3. İhracatçılarımızın yurtdışı ve yurtiçi alıcılarına yaptıkları vadeli satışların tahsilat riskini bertaraf etmek amacıyla sunulan alacak sigortası.

II. İHRACAT KREDİLERİ

KAPSAM

Türk Eximbank, ihracatçıların finansman ihtiyaçlarına yüksek limitli, düşük maliyetli ve hızlı çözümler sunmaktadır. İhracat Kredileri ile ihracatçılar direkt olarak finanse edilmekte ve borçlandırılmaktadır. Mal ve hizmet ihracatı, yıllık %9,5'ten başlayan faiz oranlarıyla Reeskont Kredisi programı kapsamında finanse edilmektedir. T.C. Merkez Bankası tarafından Türk Eximbank'a tanınan 20 milyar ABD Doları tutarındaki limit çerçevesinde, ihracatçıların sevkiyat öncesi ve sonrası dönemdeki finansman ihtiyaçları uygun maliyetli çözümler ile karşılanmaktadır.

Sigorta ve Kredi Tek Çatı Altında:

- Sevk Sonrası Reeskont Kredisi: Sevk Öncesi Reeskont Kredisi ile aynı limit ve maliyet yapısına sahiptir. Türk Eximbank Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası programı kapsamında güvence altına alınan 360 güne kadar vadeli ihracat alacakları, temlik alınarak iskonto edilebilmektedir. Bu sayede ihracat alacakları sigorta kapsamına alınmakta ve nakit akışı sağlanmaktadır.

Orta ve Uzun Vadeli Finansman:

- İşletme Sermayesi Kredisi: İhracatçılara, imalatçı-ihracatçılara ve döviz kazandırıcı hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren firmalara 5 yıl vadede işletme sermayesi kredisi sunulmaktadır.
- Yatırım Kredisi: Makine ve ekipman yatırımları için imalatçı-ihracatçılara ve döviz kazandırıcı hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren firmalara 10 yıla kadar vadeli finansman sağlanmaktadır.

III. ALACAK SİGORTASI

KAPSAM

Türk Eximbank, 34 yıllık alacak sigortası deneyimiyle ihracatçı firmaları ticari ve politik risklere karşı koruyarak yurt içi ve yurt dışı satışlar için güvence sağlamaktadır. Yurt dışı mal/hizmet sevkiyatlarından ve yurt içi mal satışlarından doğan alacaklar, yurt dışında ticari ve politik, yurt içinde ise ticari risklere karşı sigortalanmaktadır.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası kapsamında bir yıldan kısa vadeli tüm ihracat alacakları sigortalanmakta, Spesifik İhracat Kredi Sigortası ile orta ve uzun vadeli hizmet ve yatırım malları ihracatı işlem bazında sigortalanmakta ve bu alacaklar iskonto edilmektedir.

Sevk Öncesi Risk Sigortası Programı, ihracatçı firmaların üretim maliyetlerini ticari ve/veya politik risklere karşı sigortalamaktadır. Bu sigortalar, ihracatçıların yeni pazarlara güvenle açılmalarını ve rekabet gücü kazanmalarını sağlamaktadır.

Türk Eximbank, yurt dışı alıcılar hakkında bilgi temin etmekte ve risk analizi yaparak belirlenen limitler dahilinde sevkiyatları sigortalamaktadır. Alacak sigortası poliçesi, Türk Eximbank ve diğer bankalardan finansman sağlamak için teminat olarak kullanılabilir.

DİĞER İHRACAT DESTEK UYGULAMALARI

I. DAHİLDE İŞLEME REJİMİ

KAPSAM

Dünya piyasa fiyatlarından girdi temin edilmesi suretiyle ihracatı artırmak, ihraç ürünlerine uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazandırmak, ihraç pazarlarını geliştirme ve ihraç ürünlerini çeşitlendirmektir. Elde edilmesinde ithal girdi kullanılan işlem görmüş ürünün ihracı ile ihracat sayılan satış ve teslimlerin belirlenmesi, yönlendirilmesi ve geliştirilmesine ilişkin tedbirlerin düzenlenmesi ve yürütülmesini kapsar.

BAŞVURU YERİ:

Başvuru yapacak firmaların öncelikle elektronik imza temin etmeleri gerekir. Firmanın DİR otomasyon sistemine tanımlanmasını teminen elektronik ortamda yetki başvurusu bir defaya mahsus olmak üzere yapılır. Başvuru formu ve diğer ilgili belgeler (kapasite raporu, imza sirküleri, ticaret sicil gazetesi, yetki belgesi) İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine teslim edilir. Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) başvuruları firma tanımlaması ertesinde her bir belge için elektronik ortamda, İhracat Genel Müdürlüğü bünyesindeki ilgili sektör dairelerine yapılmaktadır.

Dahilde İşleme İzni ise, Gümrük idareleri tarafından 2006/12 sayılı Tebliğin 14'üncü maddesinde belirtilen işlem ve işçilik için verilmektedir. Dahilde işleme izni almak için 2006/12 sayılı Tebliğin Ek-1'inde belirtilen bilgi ve belgelerle Tek Pencere Sistemi üzerinden elektronik ortamda Gümrük İdaresine müracaat edilmesi gerekmektedir.

DESTEK UNSURLARI:

- İthalatta Gümrük ve Eş Etkili Vergi Muafiyeti
- KKDF İstisnası
- Vergi, Resim ve Harç İstisnası
- Yurt İçi Alım Avantajları
- Yurt İçi Alımlarda KDV Tecil-Terkin Uygulaması
- Ticaret Politikası Önlemlerine Tabi Olmamak

Uygulama Detayları

Dahilde İşleme Rejimi (DİR), İzin ve Belge olmak üzere iki sistemle yürütülmektedir.

Dahilde İşleme İzni (Dİİ)

- Amaç: Tamir, boyama, yenileme, montaj, ambalajlama vb. işlemler.
- Yetkili: Gümrük İdareleri.
- Süre: Azami 12 ay (proje bazlı uzatmalar yapılabilir).

Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB)

- Amaç: İzin dışında kalan işlemler (Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenir).
- Süre: Azami 12 ay (proje bazlı uzatmalar yapılabilir).

Temel Terimler

- İşlem Görmüş Ürün: İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen tüm ürünler.
- Asıl İşlem Görmüş Ürün: Rejim kapsamında elde edilmesi amaçlanan ürün.
- İkincil İşlem Görmüş Ürün: Asıl ürün dışında kalan ürün.
- İşleme Faaliyeti: Eşyanın montaj, kurulum, tamir vb. işlemleri.
- Fire: İşleme sırasında kaybolan veya ekonomik değeri olmayan kısım.
- Verimlilik Oranı: İşlem görmüş ürünün miktarı/yüzdesi.
- Döviz Kullanım Oranı: CIF ithal tutarının FOB ihrac tutarına oranı.

Dahilde İşleme Tedbirleri

- a. Şartlı Muafiyet Sistemi: Serbest dolaşımda olmayan hammadde, yardımcı madde, ambalaj ve işletme malzemesinin teminat karşılığı ithal edilip, ihrac sonrası teminatın iade edilmesi.
- b. Geri Ödeme Sistemi: Serbest dolaşıma giren malzemelerden elde edilen ürünlerin ihracı sonrası ithalat vergisinin geri ödenmesi.

Yurt İçi Alım

- DİİB kapsamında ihracata yönelik malzemeler ithal edilebileceği gibi yurt içinden de temin edilebilir.

Belgeden Belgeye Devir

- Amaç: İthal girdiler yerine yurt içi girdilerin kullanımı teşvik ederek katma değeri artırmak.
- Yürürlük: "Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında İşlem Görmüş Ürün Bünyesinde Kullanılan İthal Eşyasına İlişkin Hak ve Yükümlülüklerin Devri Hakkında Genelge (2023/1)" 16.01.2023 itibariyle yürürlükte.

Mevzuat

DİR ile ilgili karar, tebliğler ve genelgeler, Ticaret Bakanlığı web sitesinde vavımlanmaktadır.

II. HARIÇTE İŞLEME REJİMİ

KAPSAM

Serbest dolaşımdaki eşyanın daha ileri bir safhada işlenmek, tamir edilmek veya yenilenmek üzere geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihraç edilmesi ve bu işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen ürünlerin tam veya kısmi muafiyet uygulanarak serbest dolaşıma girmesidir.

Serbest dolaşımdaki eşyanın işlenmek veya yenilenmek (izabe suretiyle yenilenmek dahil) üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere geçici olarak ihraç edilmesi ve işlem görmüş ürünün tam veya kısmi muafiyetten yararlanarak serbest dolaşıma girmesi ile ilgili faaliyetleri kapsar.

BAŞVURU YERİ:

Hariçte işleme faaliyetinden yararlanmak için;

Hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ve ambalaj malzemelerinin daha ileri bir düzeyde işlem görmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere gönderilmek istenmesi halinde, ilgili firmalarca hariçte işleme izin belgesi almak üzere DYS üzerinden Ticaret Bakanlığına,

Maden cevheri ve konsantrelerinin izabe edilmesi ve işlenmesi amaçlarıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere gönderilmek istenmesi halinde hariçte işleme izni almak üzere maden ihracatçı birliklerinin bağlı olduğu ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerine,

Tamirat amaçlı, garanti hükümleri uyarınca, ithal edilecek eşyada ambalaj malzemesi olarak kullanılmak üzere veya bir imalat hatası nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere gönderilen eşya ve/veya bu eşyanın ihracından önce ikame eşyanın ithalatı için ilgili gümrük idaresine müracaat edilir.

Bu kapsamda,

- İşlem görmek üzere gönderilecek eşya için Ticaret Bakanlığınca Hariçte İşleme İzin Belgesi (HİİB),
- Tamirat amaçlı gönderilecek eşya için Ticaret Bakanlığınca Hariçte İşleme İzni (Hİİ),
- İşlem görmek üzere gönderilecek madenler için de maden ihracatçı birliklerinin bağlı bulunduğu ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerince Hariçte İşleme İzni (Hİİ) verilmektedir.

DESTEK UNSURLARI:

- Elde edilen ürünlere gümrük vergilerinden tam veya kısmi muafiyet imkânı
- Geçici ihracat halinde ihracat esnasında alınması gereken vergi bakımından teminat

Hariçte İşleme Rejimi'nin mevzuatsal çerçevesini 2007/11864 Sayılı Hariçte İşleme Rejimi Kararı ile İhracat 2007/5 sayılı Hariçte İşleme Rejimi Tebliği oluşturmakta olup söz konusu mevzuata Bakanlığımız web sitesi üzerinden erişilebilmektedir.

İRTİBAT İÇİN:

Hariçte İşleme İzin Belgesi için İhracat Genel Müdürlüğü, İlgili Sektör Daireleri Maden cevherine ilişkin Hariçte İşleme İzni için İlgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Diğer Hariçte işleme izinleri için Gümrükler Genel Müdürlüğü, Geçici İthalat ve Hariçte İşleme Dairesi.

III. VERGİ, RESİM VE HARÇ İSTİSNASI

KAPSAM

İhracat ve ihracatla ilgili işlemler, ihracat sayılan satış ve teslimler ile belirli şartları sağlayan döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin damga vergisi, harçlar ve Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden (BSMV) istisna tutulmasıyla, ihracatı arttırmak, ihraç ürünlerine uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazandırmak ve ihraç pazarlarını geliştirmek. Vergi, resim ve harç istisnası uygulaması, belgeli ve belgesiz işlemler olmak üzere iki şekilde yürütülmektedir.

- İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaretin finansmanında kullanılmak kaydıyla bankalarca kullanılan her türlü sevk öncesi ve sevk sonrası krediler ve firmaların sağladıkları prefinansmanlar ile bunların geri ödenmesi,
- İhracatla ilgili işlem yapan bankaların, faktöring şirketlerinin, sigorta şirketlerinin, noterlerin ve diğer kuruluşların ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak yapmış oldukları bütün hizmet ve muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her nenam ile olursa olsun nakden veya

Hesaben aldıkları paralar ve kambiyo işlemleri,

- Dâhilde işleme rejimi kapsamında yapılan ithalat ve/veya yurt içi alımlar ile ilgili işlemler ve bunların finansmanı amacıyla kullanılan krediler,
- İhracat karşılığı yapılacak her türlü ödemeler, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaretle ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kâğıtlar,

Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden (BSMV), Damga Vergisinden, harçlardan ve hal rüsumundan müstesnadır.

DESTEK UNSURLARI:

Ticaret Bakanlığınca vergi, resim ve harç istisnası belgesi (VRHİB) 2017/4 sayılı Tebliğ'de sayılan döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ve ihracat sayılan satış ve teslimler için düzenlenmekte olup, VRHİB kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin BSMV, Damga Vergisi, harçlar ve hal rüsumuna istisna uygulanmaktadır.

ORGANİZE
SANAYİ
BÖLGELERİ
(OSB)
DESTEKLERİ

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ (OSB)'NİN VE OSB'DEKİ YATIRIMCILARIN YARARLANABİLECEĞİ DEVLET TEŞVİKLERİ

TEŞVİK KALEMLERİ:	TEŞVİKTEN YARARLANMA DURUMU
1) Kredi Desteği	OSB Tüzel Kişiliklerini kapsamakta
2) Gelir/ Kurumlar Vergisi Muafiyeti	OSB Tüzel Kişiliklerini kapsamakta
3) Emlak Vergisi Muafiyeti	OSB'lerdeki tüm binaları kapsamakta. (kiraya verilmemek şartıyla)
4) KDV Muafiyeti	OSB'lerin altyapı yatırımları ile arsa teslimlerini kapsamaktadır.
5) Damga Vergisi Muafiyeti	OSB'lerdeki arsaların tahsisine ilişkin sözleşmeleri ve taahhütnamelemleri kapsamaktadır.
6) Harç İstisnası	OSB'lerdeki Gayrimenkullere ilişkin; Tevhit, ifraz, devir-tescil ve cins değişikliği işlemleri harçları ile Bina inşaat ve yapı kullanma izni harçlarını kapsamaktadır.
7) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Kapsamında Bir Alt Bölge Desteğinden Yararlanma	Bir Alt Bölge Desteğinden Yararlanma (Kararın 7 nolu ekinde belirtilen İlçelerde yer alan OSB'lerde iki alt bölge desteğinden yararlanma)
8) Arsa Tahsisi Desteği	En az on kişilik istihdam taahhüt eden katılımcılar faydalanabilir. İlgili OSB yetkili organının karar alması gerekmektedir.
9) Yapı Denetim Kuruluşlarına Ödenecek Hizmet Bedeli İndirimi	% 35'i geçmemek üzere indirimli uygulanır.
10) Kredi Faiz Desteği	OSB tüzel kişiliği için mevcuttur.

AÇIKLAMALAR VE MEVZUAT	
1) Kredi Desteği	<p>1 No’lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 385’inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre organize sanayi bölgelerinin faaliyetleri için gerekli olan ve Bakanlıkça uygun görülecek projelerin tamamına kadar olan kısmı kredi ile desteklenebilmektedir.</p>
2) Gelir/ Kurumlar Vergisi Muafiyeti	<p>5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4’üncü maddesinin (n) bendi gereğince Organize sanayi bölgelerinin alt yapılarını hazırlamak ve buralarda faaliyette bulunanların; arsa, elektrik, gaz, buhar ve su gibi ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla elde edeceği gelirleri Kurumlar vergisinden muaftır.</p>
3) Emlak Vergisi Muafiyeti	<p>1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin (m) fıkrasına göre Organize Sanayi Bölgelerinde yer alan binalar (kiraya verilmemesi şartıyla) emlak vergisinden muaftır. Aynı Kanunun 15’inci maddesi (d) fıkrasına göre ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca, organize sanayi bölgeleri için iktisap olunduğu veya bu bölgelere tahsis edildiği kabul edilen arazi (sanayici lehine tapudaki tescilin yapılacağı tarihe kadar) arazi vergisinden muaftır.</p>
4) KDV Muafiyeti	<p>3065 sayılı KDV Kanununun 17’nci maddesi 4’üncü fıkrası (k) bendine göre Organize sanayi bölgelerinin kurulması amacıyla oluşturulan iktisadi işletmelerin arsa ve işyeri teslimleri KDV’den istisnadır. Ayrıca mezkur Kanunun 13’üncü maddesi (j) bendine göre Organize sanayi bölgelerinin su, kanalizasyon, arıtma, doğalgaz, elektrik, haberleşme, yenilenebilir ve diğer enerji tesisleri ile yol yapımına ilişkin, bunlara veya bunlar tarafından oluşturulan iktisadi işletmelere yapılan mal teslimleri ile hizmet ifaları KDV’den istisnadır.</p>
5) Damga Vergisi Muafiyeti	<p>488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı Tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar” başlığı altındaki 53’üncü fıkraya göre organize sanayi bölgelerinde bulunan arsaların tahsisine ilişkin olarak düzenlenen sözleşmeler ve taahhütnameler damga vergisinden istisnadır.</p>

<p>6) Harç İstisnası</p>	<p>492 sayılı Harçlar Kanununun 59'uncu maddesinin (n) bendine göre Organize sanayi bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri, söz konusu bölgelerde bulunan arsaların tahsisi nedeniyle şerhi gerektiren işlemleri ile bu arsa ve üzerine inşa edilen binaların tahsis edilene devir ve tescili işlemleri ve cins değişikliği işlemlerinden alınan harçtan istisnadır.</p> <p>2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 80'inci maddesine göre ise Organize Sanayi Bölgelerinde yapılan Yapı ve Tesisler Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma İzni Harcı'ndan müstesnadır.</p> <p>2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 80'inci maddesine göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde İmar Kanununa göre ilk kez yapılan veya istek üzerine gerçekleştirilen müteakip parselasyon işlemlerinde teşvik belgesine haiz olan organize sanayi bölgeleri Parselasyon Harcı'ndan müstesnadır.</p>
<p>7) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Kapsamında Bir Alt Bölge Desteğinden Yararlanma</p>	<p>15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Kararın 18'inci maddesine göre;</p> <p>(1) Büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıda belirtilen koşullardan en az birini sağlamaları halinde vergi indirim ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.</p> <p>a) Yatırımın organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilmesi veya endüstri bölgesinde (imalat sanayine yönelik yatırımlar) gerçekleştirilmesi. Bu kapsamda desteklenen yatırımlar için beşinci fıkra hükümleri uygulanmaz. Ancak, İstanbul İlinde organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgelerinde, komple yeni yatırımlar hariç olmak üzere, bu fıkra da belirtilen konularda gerçekleştirilecek asgari 5 milyon TL tutarındaki yatırımlara 1 inci bölgedeki bölgesel destekler uygulanır.</p> <p>(5) Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında, EK-7'de yer alan 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölge illerinin ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar ilçenin bulunduğu ilin bir alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden; söz konusu ilçelerin organize sanayi bölgelerinde veya endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise bulunduğu ilin iki alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden yararlanır. Ek-7'de yer alan 5 inci bölge illerinin ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlara 6 ncı bölgeye sağlanan bölgesel destekler, söz konusu ilçelerin</p>

	<p>organize sanayi bölgelerinde veya endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlara ise ikinci fıkra hükümleri de uygulanmak üzere 6 ncı bölge destekleri uygulanır. Bu fıkra hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecek yatırımlar sigorta primi desteği ve gelir vergisi stopajı desteğinden yararlanamazlar.” Söz konusu Karar kapsamında yer alan desteklerin uygulanması açısından iller ve ilçeler, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak 6 bölgeye ayrılmıştır. Bu kapsamda illerin dağılım tablosuna söz konusu Kararın 1 no.lu ekinde, buldukları ilin bir alt bölge desteğinden yararlanacak ilçeler ise 7 no.lu ekte yer almaktadır.</p>
8) Arsa Tahsisi Desteği	<p>OSB Kanununun ek 3. Maddesi, 2018/11773 sayılı BKK, Organize Sanayi Bölgelerinde Yer Alan Parsellerin Tamamen veya Kısmen Bedelsiz Tahsisine Dair Yönetmelik.</p>
9) Yapı Denetim Kuruluşlarına Ödenecek Hizmet Bedeli İndirimi	<p>4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 5’inci maddesinin beşinci fıkrası gereğince yapı denetim kuruluşlarına ödenecek hizmet bedeli Organize Sanayi Bölgeleri onaylı sınırı içerisinde yer alan tüm yapılar için %35’i geçmemek üzere indirimli uygulanır.</p>
10) Kredi Faiz Desteği	<p>1 No’lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 385’inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre organize sanayi bölgelerine iç ve dış kaynaklardan kullanacakları krediler için Bakanlıkça belirlenen miktarlarda kredi faiz desteği verilebilmektedir.</p>

İSTİHDAM DESTEKLERİ

A. SGK PRİM DESTEKLERİ

I. SGK TEŞVİKLERİ

Türkiye'de istihdamın artırılması, düzenli prim ödeme kültürünün yaygınlaştırılması, dezavantajlı grupların istihdamının desteklenmesi ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması gibi amaçlarla çeşitli sigorta primi teşvik, destek ve indirimleri uygulanmaktadır (SGK, Sigorta Primi Teşvikleri, 2024).

5510 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran özel sektör işyeri işverenlerine yönelik sigorta primi teşvikleri şu amaçlarla uygulanmaktadır:

- Kayıtlı istihdamın artırılması
- Gönüllü uyumun ve düzenli prim ödeme kültürünün yaygınlaştırılması
- Kadınlar, gençler ve engelliler gibi dezavantajlı grupların istihdamının artırılması
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması
- Bölgesel, stratejik ve öncelikli yatırımların özendirilmesi

5510 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılara yönelik de prim indirim ve destekleri uygulanmaktadır. Şu anda uygulamada olan 16 adet sigorta primi teşviki bulunmaktadır:

- Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası İşveren Hissesinde 5 Puan İndirim
- Yurtdışına Götürülen/Gönderilen Sigortalılar İçin Uygulanan 5 Puan İndirim
- Sosyal Güvenlik Destek Primi İşveren Hissesinde 5 Puan İndirim
- 4/b (Bağ-Kur) 5 Puan İndirim
- Genç Girişimci Teşviki
- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar Uyarınca Uygulanan Teşvik
- Asgari Ücret Desteği
- İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamı Halinde Uygulanan Prim Teşviki
- Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerleri İçin İşsizlik Sigortası Primi Teşviki
- Genç, Kadın ve Mesleki Belge Sahibi Olanların İstihdamına Yönelik Teşvik
- Engelli Sigortalıların İstihdamına Yönelik Teşvik
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerine İlişkin Teşvik
- Kültür Yatırımları ve Girişimlerine Yönelik Uygulanan Sigorta Primi Teşviki
- Sosyal Hizmetlerden Faydalanan Kişilerin İstihdamına Yönelik Teşvik
- Sosyal Yardım Alanların İstihdamına Yönelik Teşvik
- İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi Teşviki

II. MALULLÜK, YAŞLILIK VE ÖLÜM SİGORTASI İŞVEREN HİSSESİNDEN 5 PUAN İNDİRİM

Yasal Dayanak: 5510 sayılı Kanun'un 81. maddesinin 1. fıkrasının (1) bendi, 2008/93 - 2009/139 - 2011/45 - 2020/1 - 2021/26 - 2021/30 No'lu Genelgeler.

Başlama Tarihi: 01.10.2008

Açıklama: Özel sektör işverenleri, çalıştırdıkları sigortalılara ilişkin sigortalının prime esas kazancı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır (SGK, Sigorta Primi Teşvikleri, 2024).

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi.
- Primlerin yasal süresinde ödenmesi.
- Prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve cezası borcu bulunmaması.
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması, sahte sigortalı bildiriminde bulunulmaması.
- İşverenin 5335 sayılı Kanununun 30. maddesinin 2. fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlardan olmaması.
- Yapılan işin 2886, 4734 sayılı Kanunlar ve 4734 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamındaki alım ve yapım işlerinden olmaması.

Not:

- Sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılardan dolayı 5 puanlık indirimden yararlanılamaz.

KATEGORI	TEŞVİKSİZ TUTAR (%37,5)	TEŞVİK TUTARI (%5)	TEŞVİK SONRASI TUTAR (%32,5)
PEK ¹ ALT SINIRINDAN	7.500,94 TL	1.000,13 TL	6.500,81 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	56.257,09 TL	7.500,95 TL	48.756,14 TL

¹ Prime Esas Kazanç (PEK)

III. YURTDIŞINA GÖTÜRÜLEN/GÖNDERİLEN SİGORTALILAR İÇİN UYGULANAN 5 PUAN İNDİRİM

Yasal Dayanak: 5510 sayılı Kanun'un 81. maddesinin 1. fıkrasının (i) bendi, 2013/30 No'lu Genelge.

Başlama Tarihi: 01.06.2013

Açıklama: Özel sektör işverenlerinin yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen/gönderilen sigortalılar için uygulanan bu indirim kapsamında, sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanan genel sağlık sigortası primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi.
- Primlerin yasal süresinde ödenmesi.
- Prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve cezası borcu bulunmaması.
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması, sahte sigortalı bildiriminde bulunulmaması.
- İşverenin 5335 sayılı Kanununun 30. maddesinin 2. fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlardan olmaması.
- Yapılan işin 2886, 4734 sayılı Kanunlar ve 4734 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamındaki alım ve yapım işlerinden olmaması.

Notlar

- Sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, Libya'da çalışanlar, zorunlu staja tabi tutulan öğrenciler, aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, iş kaybı tazminatı alanlar ve harp malulleri ile vazife malullüğü aylığı alanlar için bu indirimden yararlanılamaz.
- 5 puanlık indirim (5510 - 81/ı) ile birlikte uygulanmaz.

KATEGORİ	Teşviksiz Tutar (%14,5)	Teşvik Tutarı (%5)	Teşvik Sonrası Tutar (%9,5)
PEK ALT SINIRINDAN	2.900.36 TL	1.000.13 TL	1.900.24 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	8.701.09 TL	3.000.38 TL	5.700.71 TL

IV. SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ İŞVEREN HİSSESİNDEN 5 PUAN İNDİRİM

Yasal Dayanak: 5510 sayılı Kanun'un geçici 95. maddesi, 2023/19 No'lu Genelge.

Başlama Tarihi: 03.03.2023

Açıklama: 5510 sayılı Kanun'un geçici 95. maddesinin birinci fıkrası kapsamında emekli olanların en son çalıştıkları özel sektör işyerinde işten ayrıldıkları tarihi takip eden 30 gün içerisinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlamaları halinde, sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

İşyeri Yönünden:

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi.
- Primlerin yasal süresinde ödenmesi.
- Türkiye genelinde prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve cezası borcu bulunmaması (varsa yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ve düzenli ödenmesi).
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması, sahte sigortalı bildiriminde bulunulmaması.
- İşverenin 5335 sayılı Kanununun 30. maddesinin 2. fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlardan olmaması.
- Yapılan işin 2886, 4734 sayılı Kanunlar ve 4734 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamındaki alım ve yapım işlerinden olmaması.

Sigortalı Yönünden:

- 5510 sayılı Kanun'un geçici 95. maddesinin birinci fıkrası kapsamında 03.03.2023 tarihi ve sonrasında yaşlılık veya emekli aylığı talebi nedeniyle işten ayrılması ve ayrılış tarihini takip eden 30 gün içerisinde aynı iş yerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlaması,
- 5510 sayılı Kanun'un geçici 95. maddesinin birinci fıkrası kapsamında 03.03.2023 tarihi ve sonrasında yaşlılık veya emekli aylığı talebinde bulunması ve bu talebe istinaden sigortalıya ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlanmasıdır.

KATEGORİ	Teşviksiz Tutar (%14,5)	Teşvik Tutarı (%5)	Teşvik Sonrası Tutar (%9,5)
PEK ALT SINIRINDAN	6.400,80 TL	1.000,13 TL	5.400,68 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	48.006,05 TL	7.500,95 TL	40.505,10 TL

V. 4/B (BAĞ-KUR) 5 PUAN İNDİRİM

Yasal Dayanak: 5510 sayılı Kanun'un 81. maddesinin 1. fıkrasının (1) bendi.

Başlama Tarihi: 01.10.2016

Açıklama: İsteğe bağlı sigortalılar ve muhtarlar hariç 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primlerinde 5 puanlık indirim uygulanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Primlerin yasal süresinde ödenmesi.
- Kuruma kendi sigortalılıklarından kaynaklanan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması (varsa yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ve düzenli ödenmesi).

KATEGORİ	Teşviksiz Tutar (%14,5)	Teşvik Tutarı (%5)	Teşvik Sonrası Tutar (%9,5)
PEK ALT SINIRINDAN	6.900,86 TL	1.000.13 TL	5.900,73 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	51.756,52 TL	7.500,95TL	44.255,57 TL

VI. GENÇ GİRİŞİMCİ TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 20. maddesi.

Başlama Tarihi: 01.06.2018

Açıklama: 18-29 yaş arası genç girişimcilerin iş kurmaları durumunda, Bağ-Kur primi Hazine tarafından karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- 18-29 yaş aralığında olup ilk defa iş yeri açan gerçek kişilerden olması gerekmektedir.
- Adi ortaklıklar ve şahıs şirket ortaklıklarında sadece bir ortak bu teşvikten yararlanabilir

GÜNLÜK	AYLIK
230,03 TL	6.900,86 TL

VII. YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARARLAR UYARINCA UYGULANAN

Yasal Dayanak: 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.

Başlama Tarihi: 15.06.2012

Açıklama: Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla sigortalıları istihdam eden özel sektör işverenleri, söz konusu kararlarda belirtilen sürede, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamı veya Cumhurbaşkanınca belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden karşılanmaktadır

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Teşvik belgesi alınmış olması ve teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapılmış olması (gemi yatırımları hariç)
- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi.
- Primlerin yasal süresinde ödenmesi.
- Türkiye genelinde prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve cezası borcu bulunmaması (varsa yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ve düzenli ödenmesi).
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması, sahte sigortalı bildiriminde bulunulmaması.
- 6183 sayılı Kanun 22/A maddesi uyarınca vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması

Notlar:

- İşyerinin 6 ncı bölgede kurulu olması halinde asgari ücret üzerinden sigortalı ve işveren hissesi prim tutarının tamamı karşılanır.
- 5335 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin 2. fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlar teşvikten yararlanamaz.
- Sosyal güvenlik destek primine tabi çalışan sigortalılardan ve yurtdışında çalıştırılan sigortalılardan dolayı da bu teşvikten yararlanılamaz.
- e-Borcu Yoktur aktivasyonu için başvuruda bulunulması gerekmektedir. Teşvik süresi yatırım süresiyle sınırlıdır.

PEK ALT SINIRINDAN			PEK ÜST SINIRINDAN		
TEŞVİKSİZ TUTAR (%37,5)	TEŞVİK TUTARI (%5+%15,5)	TEŞVİK SONRASI TUTAR (%17)	TEŞVİKSİZ TUTAR (%37,5)	TEŞVİK TUTARI (%5xPEK) + (%15,5xA.Ü)	TEŞVİK SONRASI TUTAR (%37,5 – (%5xPEK) + (%15,5xA.Ü))
7.500,94 TL	4.100,51 TL	3.400,43 TL	56.257,09 TL	10.601,33 TL	45.655,76 TL
6. BÖLGE (%37,5)	6. BÖLGE (%5 + %29,5)	6. BÖLGE (%3)	6. BÖLGE (%37,5)	6. BÖLGE ((%5xPEK) + (%29,5xAÜ))	6. BÖLGE (%37,5 – (%5xPEK) + (%29,5xAÜ))
7.500,94 TL	6.900,86 TL	600,08 TL	56.257,09 TL	13.401,68 TL	42.855,41 TL

VIII. ASGARI ÜCRET DESTEĞİ

Yasal Dayanak: 5510 sayılı Kanun'un geçici 101. maddesi.

Başlama Tarihi: 01.01.2024

Bitiş Tarihi: 31.12.2024

Açıklama: 2024 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için şartları sağlayan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı ile 23,33 Türk Lirasının çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Destekten, 2024 yılında ilk defa tescil edilen işyeri işverenleri ile 2023 yılında prime esas günlük kazancı 671 TL, toplu iş sözleşmesi uygulanan işyerlerinde 1.341 TL ve linyit ve taşkömürü işyerlerinde 1.789 TL altında ücretle çalıştırılan sigortalıların işverenleri yararlanacaktır.
- 2024 yılında ilk defa tescil edilen işyerlerinde çalışan sigortalıların tamamı ücret sınırı olmaksızın destek ödemesinden yararlanmaktadır.
- Destekten yararlanacak işyerlerinin; aylık prim hizmet belgelerini / muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresinde vermesi, primlerini yasal süresinde ödemesi, Kuruma borcunun bulunmaması (varsa yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ve düzenli ödenmesi), kayıt dışı sigortalı çalıştırmaması ve sahte sigortalı bildiriminde bulunmaması şartlarını yerine getirmeleri gerekmektedir.
- 2023 yılında aylık prim ve hizmet belgesi ya da muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile bildirilen en az sigortalı sayısının altında sigortalı bildirim yapılan aylar için destek verilmeyecektir.
- 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerinde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar için uygulanmayacaktır.
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılması ile sahte sigortalı bildirimini tespiti halinde asgari ücret destekleri geri alınacaktır. Tespit tarihinden sonra da verilmeyecektir.
- Denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan denetim ve incelemelerde veya mahkeme kararları neticesinde ya da kamu kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden 2024 yılı içinde aylık brüt asgari ücretin onda birini (2.000,25 TL'yi) geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç bildirim yapıldığının veya hiç bildirim yapılmadığının tespiti durumunda Kurumca işverene yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu eksikliği gideren işyerlerinde asgari ücret desteğinden yararlanılacaktır. Asgari ücret desteği ile birlikte diğer teşviklerden yararlanılamaz.

GÜNLÜK	AYLIK
23,03 TL	700 TL

IX. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALANLARIN İSTİHDAMI HALİNDE UYGULANAN PRİM TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 4447 sayılı Kanun'un 50. maddesinin 5. fıkrası, 2009/149 No'lu Genelge.

Başlama Tarihi: 01.10.2009

Açıklama: İşsizlik ödeneği alan kişilerin istihdam edilmeleri durumunda, sigorta primlerinin işveren hissesinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

İşyeri Yönünden:

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi,
- Primlerin yasal süresinde ödenmesi,
- Sigortalının, işe alındığı tarihten önceki son altı aylık dönemde Kuruma bildirilen sigortalı sayısının ortalamasına ilave olarak işe alınması ve çalıştırılması

Sigortalı Yönünden:

- 01.10.2009 veya sonraki bir tarihte işe alınmış olmalı,
- İşe giriş tarihi itibarıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanmış olmalı,
- İşsizlik ödeneği almaya hak kazanmadan önce son çalıştığı işyeri haricindeki bir işyerinde işe başlamış olmalı,
- Fiilen çalışması

Notlar:

- 5 puanlık indirim ile birlikte uygulanmaz.
- 5335 sayılı Kanun'un 30. maddesinin 2. fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlar teşvikten yararlanamaz.
- Yapılan işin 4734 sayılı Kanun ve 4734 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında veya uluslararası anlaşmalara istinaden alım ve yapım işlerinden olmaması gerekir.

	Teşviksiz Tutar	Teşvik Tutarı	Teşvik Sonrası Tutar
PEK ALT SINIRINDAN	7.500,94 TL	6.700,84 TL	800,10 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	56.257,09 TL	6.700,84 TL	49.556,25 TL

X. ÇOK TEHLİKELİ SINIFTA YER ALAN İŞYERLERİ İÇİN İŞSİZLİK SİGORTASI PRİMİ TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 4447 sayılı Kanun'un ek 4. maddesi, Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan ve Ondan Fazla Çalışanı Bulunan İşyerlerinde İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ, 2023/18 No'lu Genelge.

Başlama Tarihi: 01.01.2019

Açıklama: Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, işsizlik sigortası primi işveren payında indirim uygulanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- İşyerinin 6331 sayılı Kanun kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alması,
- İşverenin Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her ay toplamda ondan fazla çalışanı bulunması,
- Ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmemesi,
- İşyerinin, İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ya da 29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğine göre Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar ile yapılmış bir sözleşmesinin bulunmasıdır.

PEK ALT SINIRINDAN	PEK ÜST SINIRINDAN
200,03 TL	1.500,19 TL

XI. GENÇ, KADIN VE MESLEKİ BELGE SAHİBİ OLANLARIN İSTİHDAMINA YÖNELİK TEŞVİK

Yasal Dayanak: 4447 sayılı Kanun'un geçici 10. maddesi, 2011/45 No'lu Genelge.

Başlama Tarihi: 01.03.2011

Bitiş Tarihi: 31.12.2025

Açıklama: Özel sektör işverenleri tarafından, 01.03.2011-31.12.2025 tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için, prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

İşyeri Yönünden

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi,
- Primlerin yasal süresinde ödenmesi,
- Kuruma borcun bulunmaması (varsa da yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ve düzenli ödenmesi),
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması,
- Sigortalının, işe alındığı tarihten önceki son altı aylık dönemde Kuruma bildirilen sigortalı sayısının ortalamasına ilave olarak çalıştırılması.

Sigortalı Yönünden

- 01.03.2011 ila 31.12.2025 tarihleri arasında işe alınmış olması,
- 18 yaşından büyük olması,
- İşe alındığı tarihten önceki 6 aylık dönemde işsiz olması,
- Ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınması,
- Fiilen çalışması

Notlar:

- 5335 sayılı Kanun'un 30. maddesinin 2. fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlar teşvikten yararlanamaz.
- 2886, 4734 sayılı Kanunlar ile 4734 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında alım ve yapım işi üstlenen işverenler ile uluslararası anlaşmalara istinaden alım ve yapım işi üstlenen işverenler, ihale konusu iş döneminde bu teşvikten yararlanamaz.
- Yararlanma süreleri erkekler, kadınlar ve sahip olunan belgelere göre değişmektedir.

	Teşviksiz Tutar	Teşvik Tutarı	Teşvik Sonrası Tutar
PEK ALT SINIRINDAN	7.500,94 TL	4.100,51 TL	3.400,43 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	56.257,09 TL	30.753,87 TL	25.503,21 TL

XII. ENGELLİ SİGORTALILARIN İSTİHDAMINA YÖNELİK TEŞVİK

Yasal Dayanak: 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. maddesi.

Başlama Tarihi: 01.07.2008

Açıklama: Engelli çalıştıran işverenlere yönelik olarak, çalıştırdıkları engelli sigortalılar için sigorta primi işveren hissesinin tamamı Hazine tarafından karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Engelli sigortalı çalıştırılması,
- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi,
- Primlerin ödenmesi

Notlar:

- 5 puanlık indirim PEK üzerinden, kalan % 15,5 işveren hissesi ise asgari ücret üzerinden hesaplanmaktadır.
- Sosyal güvenlik destek primine tabi çalışan, topluluk sigortasına tabi çalışan, yurtdışında çalışan sigortalılar ile aday çırak, çırak ve öğrencilerden dolayı bu teşvikten yararlanılamaz.

	Teşviksiz Tutar	Teşvik Tutarı	Teşvik Sonrası Tutar
PEK ALT SINIRINDAN	7.500,94 TL	4.100,51 TL	3.400,43 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	56.257,09 TL	10.601,33 TL	45.655,76 TL

VIII. ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE TASARIM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN TEŞVİK

Yasal Dayanak: 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun.

Başlama Tarihi: 01.04.2008

Bitiş Tarihi: 31.12.2028

Açıklama: Ar-Ge/Tasarım ve destek personeli ile 4691 sayılı Kanununun geçici 2. maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden muaf olan personelin, ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, 31.12.2028 tarihine kadar Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanmaktadır

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi,
- Primlerin ödenmesi,
- Türkiye genelinde prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve cezası borcu bulunmaması (varsa yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ve düzenli ödenmesi),
- Sigortalının fiilen çalışması,
- Sigortalının, Ar-Ge/Tasarım personeli veya Ar-Ge personel sayısının %10'u aşmamak kaydıyla destek personeli ya da 4691 sayılı Kanun uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna tutulmuş personel olması.

Notlar:

- 5 puanlık indirim ve kalan %15, 5 işveren payının yarısı (% 7,75) PEK üzerinden hesaplanmaktadır.

	Teşviksiz Tutar	Teşvik Tutarı	Teşvik Sonrası Tutar
PEK ALT SINIRINDAN	7.500,94 TL	4.100,51 TL	3.400,43 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	56.257,09 TL	10.601,33 TL	45.655,76 TL

XIV. KÜLTÜR YATIRIMLARI VE GİRİŞİMLERİNE YÖNELİK UYGULANAN SİGORTA PRİMİ TEŞVİKİ

Yasal Dayanak: 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu.

Başlama Tarihi: 01.01.2004

Açıklama: Kültür yatırım ve girişimlerinde, sigorta primi işveren hissesinin yarısı Hazine tarafından karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi,
- Türkiye genelinde prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve cezası rcu bulunmaması (varsa yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ve düzenli ödenmesi),
- İşverenin kurumlar vergisi mükellefi olması,
- Kültür ve Turizm Bakanlığında kültür yatırım veya girişim belgesi alınmış olması,

Notlar:

- 5 puanlık indirim ve kalan %15,5 işveren payının yarısı veya dörtte biri PEK üzerinden hesaplanmaktadır.

PEK ALT SINIRINDAN			PEK ÜST SINIRINDAN		
Teşviksiz Tutar	Teşvikli Tutar	Teşvik Sonrası	Teşviksiz Tutar	Teşvikli Tutar	Teşvik Sonrası Tutar
7.500,94 TL	YATIRIM	YATIRIM	56.257,09 TL	YATIRIM	YATIRIM
	2.550,32 TL	4.950,62 TL		19.127,41 TL	37.129,68 TL
7.500,94 TL	GİRİŞİM	GİRİŞİM	56.257,09 TL	GİRİŞİM	GİRİŞİM
	1.775,22 TL	5.725,72 TL		13.314,18 TL	42.942,91 TL

XV. SOSYAL HİZMETLERDEN FAYDALANANLARIN İSTİHDAMI HALİNDE UYGULANAN TEŞVİK

Yasal Dayanak: 2828 sayılı Kanun'un ek 1. maddesi, 2018/7 No'lu Genelge.

Başlama Tarihi: 01.01.2004

Açıklama: 2828 sayılı Kanunun ek 1. maddesi kapsamına giren kişilerin özel sektör işverenleri tarafından istihdamı halinde, prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan sigorta primi ve işsizlik sigortası priminin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanmaktadır.

Teşvikten Yararlanma Şartları:

İşyeri Yönünden

- Aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde verilmesi
- Primlerin yasal süresinde ödenmesi.

Sigortalı Yönünden

- 19.02.2014 tarihinden sonra işe alınmış olması,
- 2828 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının kapsamında olup istihdam hakkından henüz yararlanmamış olanlar, istihdam hakkından yararlanmış ancak memuriyet ile ilişkisi kesilenler, devlet memuru olma şartlarını taşıyamamaları sebebiyle kamu kurumlarında istihdamı sağlanamayan hak sahibi olması.

Notlar:

- Destekten yararlanma süresi 5 yıldır.
- Sosyal güvenlik destek primine tabi çalışan sigortalılardan ve yurtdışında çalıştırılan sigortalılardan dolayı bu teşvikten yararlanılamaz.

	Teşviksiz Tutar	Teşvik Tutarı	Teşvik Sonrası Tutar
PEK ALT SINIRINDAN	7.500,94 TL	7.500,94 TL	0 TL
PEK ÜST SINIRINDAN	56.257,09 TL	14.001,76 TL	42.255,33 TL

B. İŞKUR DESTEKLERİ

Teşvikler

- İstihdam teşvikleriyle, belirli şartları taşıyan işsizleri istihdam eden işverenlere değişen sürelerle ve tutarlarla prim, vergi veya ücret destekleri sağlanmaktadır.
- Bu teşviklerden bir bölümü İşsizlik Sigortası Fonu'ndan finanse edilmekle birlikte, işlem uygulayıcısı Sosyal Güvenlik Kurumu'dur.
- İstihdamın korunması ve artırılması amacıyla İşsizlik Sigortası Fonu'ndan finanse edilen teşvikler aşağıdaki tabloda özet olarak yer almaktadır

Teşvikin Adı	Kanuni Dayanağı
Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların İstihdamı Teşviki	4447 sayılı Kanunun geçici 10'uncu maddesi
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına Yönelik Teşvik	4447 sayılı Kanunun 50'nci maddesinin beşinci fıkrası
Asgari Ücret Desteği	5510 sayılı Kanunun geçici 101'inci maddesi

I. KADIN, GENÇ VE MESLEKİ YETERLİLİK BELGESİ OLANLARIN TEŞVİKİ

31.12.2025 tarihine kadar işsiz olan kişileri istihdam eden özel sektör işverenlerin prime esas kazanç üst sınırına kadarki sosyal güvenlik primi işveren payları (4.100,51 ila 30.753,84 TL) İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

Faydalanma şartları

- Kişinin son 6 aydır işsiz olması
- Kişinin istihdam edildiği tarihten önceki son 6 ayın ortalama sigortalı çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilmesi
- Özel sektör işvereni olması

Faydalanma süresi

- 18 yaş ve üzeri kadınları istihdam eden işverenlere 24 ila 54 ay,
- 18-29 yaş arası erkekleri istihdam eden işverenlere 24 ila 54 ay,
- 29 yaş ve üzeri erkekleri istihdam eden işverenlere 6 ila 30 ay, Çalışmakta iken; 01.03.2011 tarihinden sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar, mesleki ve teknik eğitimi tamamlayanlar veya işgücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden işverenlere 12 ay, süreyle destek sağlanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı olmayı teşvik etmek amacıyla kişinin İŞKUR'a kayıtlı olması durumunda destek süresine 6 ay eklenmesi yönünde hüküm getirilmiştir.

İşverenlerce; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

I. KADIN, GENÇ VE MESLEKİ YETERLİLİK BELGESİ OLANLARIN TEŞVİKİ - TABLO

CİNSİYET	ÇALIŞMA DURUMU	YAŞ GRUBU	MESLEKİ YETERLİLİK BELGESİ	MESLEKİ VE TEKNİK OKUL VEYA İŞKUR KURSU	İŞKUR'A KAYITLI İŞSİZ	TEŞVİK SÜRESİ (AY)
KADIN	Çalışmayan	18+	×	×	×	24
			×	×	✓	30
			×	✓	×	36
			×	✓	✓	42
			✓	×	×	48
			✓	×	✓	54
	Çalışan	Tümü	✓	×	×	12
			×	✓	×	12
ERKEK	Çalışmayan	18-29	×	×	×	24
			×	×	✓	30
			×	✓	×	36
			×	✓	✓	42
			✓	×	×	48
			✓	×	✓	54
		29+	✓	×	×	24
			✓	×	✓	30
			×	✓	×	24
			×	✓	✓	30
			×	×	✓	6
			×	×	✓	6
	Çalışan	Tümü	✓	×	×	12
			×	✓	×	12

II. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALANLARA YÖNELİK TEŞVİK

İşsizlik ödeneği alanların; işe alındığı tarihten önceki son altı aylık dönemde, prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınması durumunda kişinin kalan işsizlik ödeneği süresince asgari ücret üzerinden hesaplanan sosyal güvenlik priminin %1'lik kısmı hariç olmak üzere tamamı (6.700,84 TL) İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

İşverene destek sağlanan süre kişinin başlangıçta işsizlik ödeneği için belirlenen toplam hak sahipliği süresinden düşülür.

İşverenlerce; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

İşçinin, işten ayrıldığı işyerinde tekrar işe başlaması halinde bu teşvik hükümlerinden yararlanılamaz.

III. ASGARİ ÜCRET DESTEĞİ

Asgari Ücret Desteği

2024 yılı boyunca 5510 sayılı Kanunun geçici 101'inci maddesinde belirtilen şartları sağlayan iş yerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı ile 23,33 Türk Lirasının çarpımı sonucu bulunacak tutar (aylık 700 TL), bu işverenlerin SGK'ya ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır

İşverenler Yönünden Aranılan Şartlar:

Özel sektör işyeri işvereni olmak,

Sigortalılar Yönünden Aranılan Şartlar:

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalılardan olmak.

YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

Yatırım Teşvik Uygulamaları

Yatırımlar, Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Karar'ın uygulanmasına ilişkin tebliğ hükümleri çerçevesinde desteklenmektedir (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik Uygulamaları, 2023).

- 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” (19.06.2012 tarihli Resmi Gazete)
- 2012/1 Sayılı Uygulama Tebliği (20.06.2012 tarihli Resmi Gazete)

Yatırım Teşvik Sisteminin Amacı

- Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması,
- Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi,
- En az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
- Destek unsurlarının etkinliğinin artırılması,
- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik Uygulamaları, 2023).

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE DESTEK UNSURLARI

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE DESTEK UNSURLARI

Kdv İstisnası:

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralama için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır

Gümrük Vergisi Muafiyeti:

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır. *(29/6/2021 tarihinden itibaren yapılan başvurulara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında ithal edilecek makine ve teçhizatlar için, 3305 Sayılı Kararın EK-8'inde belirtilen makine ve teçhizat için gümrük vergisi muafiyeti uygulanmaz. Söz konusu makine ve teçhizatlar kullanılmış veya yenileştirilmiş olarak teşvik belgesi kapsamında temin edilemez)*

Vergi İndirimi:

- Vergi İndirimi; gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli olarak uygulanmasıdır. Bu destek, stratejik yatırımlar, bölgesel teşvik uygulamaları ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında sağlanır.

Faiz veya Kar Payı Desteği:

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli krediler için sağlanan bir finansman desteğidir.
- Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı Bakanlığımızca karşılanmaktadır.
- Bu destek unsuru, stratejik yatırımlar, 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde bölgesel teşvik ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında yapılacak yatırımlar için uygulanır.

Yatırım Yeri Tahsisi

- Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş stratejik yatırımlar, bölgesel ve öncelikli yatırımlar için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli bir süre Bakanlıkça karşılanmasıdır.
- Stratejik yatırımlar, bölgesel ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında düzenlenen teşvik belgeleri için uygulanır

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE DESTEK UNSURLARI

Sigorta Primi Desteği

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının 10 yıl süreyle Bakanlıkça karşılanmasıdır.
- Genel teşvik uygulamaları hariç olmak üzere, sadece 6. Bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülmüştür. Ayrıca, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenen stratejik yatırımlar için de uygulanabilir.

KDV İadesi

- Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

Asgari Yatırım Tutarı

- Genel Teşvik Sistemi'nde asgari sabit yatırım tutarı;
  - I. ve II. Bölgelerde 3 milyon TL,
  - III., IV., V. ve VI. Bölgelerde 1.5 Milyon TL'dir.
- Stratejik Yatırımlar için belirlenen asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL'dir.
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları için ise asgari 1.5 Milyon TL başlamak üzere Desteklenen her bir sektör ve her bir il için ayrı ayrı belirlenmiştir.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

**Bölgesel
Teşvik:**

- İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.

**Öncelikli
Yatırım
Konular:**

- Belirli yatırım konularının 5. Bölge destekleri ile desteklenmesi hedeflenmektedir.

**Stratejik
Yatırımlar:**

- Cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımlar desteklenmektedir.

Genel Teşvik:

- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır

a) BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI

BÖLGESEL HARİTA SEGE 2017

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI			BÖLGELER					
Destek Unsurları			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği**		OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi		-	-	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi		-	-	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği***			-	-	-	-	-	10 yıl

KAYNAK: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Uygulamaları.

- İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.
- İllerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.
- Desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir.
- İller SEGE 2017 çalışması esas alınarak 6 Bölgeye ayrılmış ve SEGE 2022 İlçe Çalışması esas alınarak ilçe bazlı teşvik sistemi uygulamaya alınmıştır.

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında; Karar ekinde iller itibarıyla belirlenen sektörler, asgari kapasite veya tutarları sağlamaları halinde aşağıdaki desteklerden yararlanır.

Destek Unsurları

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Faiz veya Kâr Payı Desteği (3.,4.,5. ve 6. Bölgelerde)
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Sigorta Primi Desteği (6. Bölgede)

b) ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR

Savunma alanındaki yatırımlar	Yüksek Teknolojili ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar	AR-GE projeleri neticesinde elde edilen ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar
Belirli otomotiv ve motor yatırımları	Eğitim yatırımları (Hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları dahil)	Atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimi yatırımları
Orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürünlere yönelik test merkezi yatırımları	Yenilenebilir Enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör ile rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları	Denizyolu taşımacılığı
Demiryolu taşımacılığı	Asgari 500 milyon TL tutarında Orta-Yüksek teknolojili yatırımlar	Lisanslı depoculuk yatırımları
Belirli nitelikteki laboratuvar yatırımları	Nükleer enerji santrali yatırımları	Direkt soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı mamul üretimine yönelik entegre yatırımlar
Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde veya termal turizm konusunda yapılacak turizm konaklama yatırımlar	Nükleer enerji santrali yatırımları	Belirli nitelikteki laboratuvar yatırımları

Belirli nitelikteki laboratuvar yatırımları

Lisanslı depoculuk yatırımları

Asgari 25 milyon TL tutarında 25 Dekar ve üzeri yerli aksam ihtiva eden otomasyona dayalı sera yatırımları

Yaşlı-Engelli bakım merkezleri ve wellness yatırımları

Çevre Lisansına tabi yatırımlar

Ar-Ge ve Çevre Yatırımları

İhtisas SB’de yazılım ve bilişim ürünleri üretimi yatırımları

Elektrik veya hidrojenle çalışan ulaşım araçları imalatı

Asgari 5.000 m² beyaz alan şartını sağlayan belirli standartlardaki veri merkezi yatırımları

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde, Turizm Merkezlerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları

Vulkanize edilmiş kauçuktan taşıyıcı kolonlar ve transmisyon kolonları üretimine yönelik yatırımlar

Dijital Dönüşüm Destek Programı kapsamındaki yatırımlar

Yeşil Dönüşüm Destek Programı kapsamındaki yatırımlar

Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri*
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi *	Yatırıma Katkı Oranı (%)	40
	Vergi İndirim (%)	80
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği**		7 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi	5 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	2 Puan

*1-5. Bölgelerde yapılacak yatırımlar için 5. Bölge desteği; 6. Bölgede yapılacak yatırımlar için 6. Bölge desteği
** Kadın ve/veya genç istihdamının desteklenmesi amacıyla, kadın ve/veya genç istihdam eden firmaların istihdam desteklerinden yararlanabilme süreleri uzatılmıştır.
-İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, 31/12/2025 tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir.

KAYNAK: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Uygulamaları.

c) STRATEJİK YATIRIMLAR

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Asgari sabit yatırımın 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması

Yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması

Katma değer in asgari %40 olması

Son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD dolarının üzerinde olması

Stratejik Yatırımlar

- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (TOSHP) Kapsamında stratejik yatırım olarak desteklenmesi Bakanlıkça uygun görülen yatırımlar yukarıdaki kriterler aranmaksızın stratejik yatırım olarak kabul edilir.
- Rafineri ve petrokimya yatırımlarında katma değer in asgari %40 olması şartı aranmaz.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanlığı'ndan alınacak proje onayı ile gerçekleştirilecek savunma sanayine yönelik yatırımlarda yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması ve son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması şartları aranmaz.
- Endüstri Bölgelerinde gerçekleştirilecek asgari üçmilyar Türk Lirası tutarındaki liman ve depolama tesisi yatırımlarının stratejik yatırım olarak desteklenmesine karar verilebilir. Bu yatırımlar için birinci fıkradaki koşullar ve üçüncü fıkradaki Komisyon değerlendirmesi

Destek Unsurları

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- KDV İadesi
- Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği (6. Bölgede ve TOSHP Kapsamında stratejik olarak desteklenen yatırımlarda)

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI		
Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği*/**		7 yıl (6. Bölgede 10 Yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi	5 Puan (TOSHP kapsamında yüksek teknolojlili üründe 10, diğerlerinde 8 puan)
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl (Sadece 6. Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar) Diğer bölgelerde, TOSHP kapsamında yüksek teknolojlili üründe 7 yıl, diğerlerinde 5 yıl
KDV İadesi		✓ (Sadece 500 Milyon TL ve üzeri yatırımlar için)

KAYNAK: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Uygulamaları.

*Kadın ve/veya genç istihdamının desteklenmesi amacıyla, kadın ve/veya genç istihdam eden firmaların istihdam desteklerinden yararlanabilme süreleri uzatılmıştır.
-İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, 31/12/2025 tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir. 500 Milyon TL üzeri stratejik yatırımlarda KDV iadesi uygulaması devam etmektedir.
**TOSHP Kapsamında stratejik olarak desteklenen yatırımlarda ürün yüksek teknolojlili ise azami 500, diğerlerinde ise azami 300 çalışan için uygulanabilir.

d) GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI

Genel Teşvik Uygulamaları

Bölge ayrımı yapılmaksızın;

- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almayan ve
- Belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlayan yatırımlardır.

Destekler:

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti

Alt Bölge Destekleri

- ❖ Yatırımın OSB/EB'de gerçekleştirilmesi veya aynı sektörde faaliyet gösteren en az 5 beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından entegrasyon sağlayacak bir yatırım yapılması halinde, yatırımcılar vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölgede sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.
- ❖ OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre orta-yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlere yönelik yatırımlar, İstanbul hariç olmak üzere 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. İstanbul ilinde OSB/EB'de, komple yeni yatırım hariç olmak üzere, orta-yüksek teknolojili yatırım konularında gerçekleştirilecek asgari 5 milyon TL, OSB/EB dışında komple yeni yatırım hariç olmak üzere asgari 10 Milyon TL tutarındaki yatırımlara 1 inci bölgedeki bölgesel destekler uygulanır.

Alt Bölge Destekleri-İlçe Bazlı Uygulama

- 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölge illerinin Karar eki EK-7’de yer alan ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar;
  - ✓ İlçenin bulunduğu ilin bir alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden;
  - ✓ Bu ilçelerin OSB/EB’sinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise bulunduğu ilin iki alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden yararlanır.
- 5 inci bölge illerinin;
  - ✓ EK-7’de yer alan ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlara 6 ncı bölgeye sağlanan bölgesel destekler,
  - ✓ Bu ilçelerin OSB/EB’sinde gerçekleştirilecek yatırımlara ise sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmesi, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmesi suretiyle 6 ncı bölge destekleri uygulanır.
- Bu uygulamalar kapsamında sigorta primi desteği uygulanmaz.

DESTEK ORAN VE SÜRELERİ

VERGİ İNDİRİMİ Yatırıma Katkı Oranı (%)		
Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	
	Yatırım Katkı Oranı (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi İndirim Oranı (%)
1. Bölge	15	50
2. Bölge	20	55
3. Bölge	25	60
4. Bölge	30	70
5. Bölge	40	80
6. Bölge	50	90

KAYNAK: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Uygulamaları

Vergi İndirimi:

Vergi indirimi desteği münhasıran teşvik belgesine konu yatırımdan elde edilecek kazançlara uygulanmakla birlikte, 1., 2., 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde yatırım yapan firmalar için, yatırıma katkı tutarının yüzde seksenini geçmemek üzere yatırım döneminde tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazançlar üzerinden uygulanabilecektir.

VERGİ İNDİRİMİ

BÖLGESEL YATIRIMLARIN TEŞVİKİ UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	15	50	80	20
II. Bölge	20	55	80	20
III. Bölge	25	60	80	20
IV. Bölge	30	70	80	20
V. Bölge	40	80	80	20
VI. Bölge	50	90	80	20

KAYNAK: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Uygulamaları

SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

- Genç ve kadın istihdamını desteklemek amacıyla destek uygulamasının bitimini müteakip yatırımcıların Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat ederek talep etmeleri halinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulaması süresince işyerinden bu destek kapsamında muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde Sosyal Güvenlik Kurumuna her ay bildirilen kadın ve/veya genç (18-25 yaş) sigortalılardan çalışma süreleri 1 yılı aşanların sayısı hesaplanarak Teşvik Belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın belgede belirtilen ilave istihdam sayısını geçmemek üzere, hesaplanan sayıda kadın ve/veya genç sigortalı için teşvik belgesinde belirtilen sürelerle her bir yıl için 1 ay ilave edilerek uygulanır.
- Destek tutarı, teşvik belgesinde belirtilen orana karşılık gelen azami destek tutarının hesaplanmasında dikkate alınır.
- Bu destek, 29/06/2021 ve sonrasında yapılan yatırım teşvik belgesi müracaatlarına uygulanır

Bölgeler	Uygulama Süresi	Destek Tavanı * (Sabit Yatırıma Oranı)	
		Bölgesel Teşvik	Stratejik Yatırımlar
1	2 yıl	%10	%15
2	3 yıl	%15	%15
3	5 yıl	%20	%15
4	6 yıl	%25	%15
5	7 yıl	%35	%15
6	10 yıl	-	-

Stratejik Yatırımlar için uygulama süresi 6. Bölgede 10 yıl, diğer bölgelerde 7 yıldır. TOSHP kapsamında desteklenen stratejik yatırımlarda destek tavanı uygulanmaz.

*Teşvik belgesi düzenlemesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde, vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla, desteğin sabit yatırım tutarına oranı, yatırıma katkı oranının yarısı kadar artırılarak uygulanır.

KAYNAK: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Uygulamaları

6.BÖLGE DESTEKLERİ

6. Bölge için 3 Temel Yaklaşım:

- ✓Genişleyen Sektörel Kapsam
- ✓İşgücü Maliyetlerinin Azaltılmasına Yönelik Destekler
- ✓Finansman İmkanlarının Genişletilmesi
- Sigorta primi işveren hissesi desteği (10 yıl/ osb'lerde 12 yıl)
- Sigorta primi desteği (10 yıl)
- 1.800 Bin TL'ye kadar faiz veya kar payı desteği
- Yatırım döneminde yatırıma katkı tutarının %80'ine kadar olan kısmını, diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara uygulama imkanı

ASGARİ ÜCRET VE YASAL KESİNTİLER (01.07.2023)		
	Normal Uygulama	İndirilecek Tutar
Brüt Ücret	13.414,50 TL	-
Sigorta Primi İşçi Payı	1.878,03 TL	1.878,03 TL
İşsizlik Sigortası Primi İşçi Payı	134,15 TL	-
Kesintiler Toplamı	2.012,18 TL	-
Net Ücret	11.402,32 TL	-
ASGARİ ÜCRET VE YASAL KESİNTİLER (01.07.2023)		
Sigorta Primi İşveren Payı (% 15.5)	2.079,24 TL	2.079,24 TL
İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı (% 2)	268,29TL	
İŞVEREN YÜKÜ	15.762,03 TL	3.957,27 TL

KAYNAK: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvik Uygulamaları

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI

- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında 2018/11201 sayılı Karar 25 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Görece az gelişmiş bölgelerde yatırım ortamının canlandırılarak üretim, istihdam ve ihracatın artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması amaçlanmaktadır.
- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki illerin OSB'lerinde gerçekleştirilecek imalat sanayi yatırımları ile çağrı merkezi ve veri merkezi yatırımları desteklenebilir.
- Program kapsamında 31 Aralık 2024 tarihine kadar yapılacak olan müracaatlar değerlendirilecektir.

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDAKİ İLLER

Destek Kapsamı Ve Koşulları

İmalat sanayi yatırımları için:

- Organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesinde gerçekleştirilmesi
- Asgari 2 milyon TL sabit yatırım tutarı
- Çağrı merkezi yatırımları için asgari 200 kişilik istihdam
- Veri merkezi yatırımları için asgari 5.000 m2 beyaz alan

Müracaat

- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki desteklerden yararlanabilmek için, gerekli belgeler ile birlikte Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na müracaat edilmesi gerekir.
- Bakanlık tarafından ön değerlendirmesi yapılan yatırım projeleri, dönemler itibariyle Değerlendirme Komitesi'ne sunulur.
- Komite tarafından desteklenmesi uygun görülen projeler için Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenir.

CMP DESTEKLERİ		DESTEK ORAN VE SÜRELERİ
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50 (OSB'de 55)
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		10 yıl (OSB'de 12 yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kâr Payı Desteği	İç Kredi	7 Puan
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	2 Puan
	Azami Tutar	1,8 Milyon TL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl
Enerji Desteği		% 30; azami 3 yıl, yatırım tutarının % 25'i, 10 milyon TL

TÜBİTAK

TÜBİTAK SANAYİ
DESTEKLERİ

ULUSAL DESTEK PROGRAMLARI

1501 - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	1503 - Proje Pazarları Destekleme Programı	1505 - Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı	1507 - TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı
1511 - TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik P. D. P.(Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı)	1512 - Girişimcilik Destek Programı (BiGG)	1513 - Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı	1514 - Girişim Sermayesi Destekleme Programı (Tech-InvesTR)
1515 - Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı	1601 - Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik D.P.	1607 - BiGG+ KOBİ Mentor Arayüzü	1602 - TÜBİTAK Patent Destek Programı
1707 - Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme Çağrısı	1702 - Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı	1711 - Yapay Zekâ Ekosistem Çağrısı	1812 - Yatırım Tabanlı Girişimcilik Destek Programı (BiGG Yatırım)
1831 - Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörlük Çağrısı	1832 - Sanayide Yeşil Dönüşüm Çağrısı	1833 - SAYEM Yeşil Dönüşüm Çağrısı	1612 - BiGG - 1.Aşama Uygulayıcı Kuruluş Çağrısı
	1613 - Teknoloji Transferi Profesyoneli Çağrısı	1701-Ar-Ge Proje Değerlendirme ve İzleme Çağrısı	

ULUSLARARASI ORTAKLI DESTEK PROGRAMLARI

1509 - TÜBİTAK
Uluslararası Sanayi Ar-Ge
Projeleri Destekleme
Programı

Ufuk Avrupa Programı

1709 – EUREKA-
EUROSTARS

1719 Eureka Network -
Uygulamalı Kuantum
Teknolojileri

YEŞİL DÖNÜŞÜM
DESTEKLERİ

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEKLERİ MEVZUAT

5973 sayılı ihracat destekleri hakkında kararın içeriğinde bulunan yeşil dönüşüm destekleri;

Madde 2- Yeşil mutabakata uyum projesi: Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum amacıyla şirketlerin ihtiyaç analizinin yapılmasına yönelik projeyi, ifade etmektedir.

Güncel Çağrılar

Madde 14- Şirketler tarafından yeşil mutabakata uyum projesi kapsamında alınan danışmanlık hizmeti giderleri, 5 yıl süresince %50 oranında ve toplamda 10.000.000 TL'ye kadar desteklenir.

Madde 28- Bu Kararın uygulanması için Türkiye İhracatçılar Meclisinin TURQUALITY®/marka destek programı, yeşil mutabakata uyum projesi desteği ile destek yönetim sistemlerinin yürütülmesine ilişkin istihdam, eğitim, organizasyon, tanıtım ve danışmanlık giderlerinin tamamı yıllık en fazla **250.000.000 TL**'ye kadar desteklenir.10 (2) Proje esaslı desteklerde, projelerin değerlendirilmesi için ve şirket satın alma desteğinde ileri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak şirketleri değerlendirmek için kurulacak komisyona teknik boyut ile iştirak edecek sektörel teknik uzman/öğretim üyelerinden alınacak danışmanlık hizmetine ilişkin giderlerin tamamı, değerlendirilen proje başına **1.500 TL**'ye kadar desteklenir.

- **Ulusal 2053 İklim Hedefi (2021):** Türkiye, “2053 net sıfır emisyon hedefi”ni açıklayarak 2021 yılında Paris Anlaşması'na taraf olmuştur. 2022 yılında ise COP-27 Zirvesi'nde 2030 yılı için daha önce %21 olan emisyon azaltım hedefini %41'e yükseltmiştir.
- **Yeşil Mutabakat Eylem Planı (2021):** Yeşil finansman hedefi doğrultusunda çalışmalar yürütülecektir.
- **12. Kalkınma Planı (2024-2028):**
  - Tedbir 380.6. Reel sektörün sürdürülebilir finansa yönelik farkındalık ve bilgi düzeyinin artırılmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.
  - Tedbir 427. İmalat sanayiinde yeşil dönüşüm desteklenecek, döngüsel ve sürdürülebilir üretim uygulamalarının artırılması sağlanacaktır.
  - Tedbir 438.1. Yeşil ve dijital dönüşüm için sektörel ihtiyaçlar belirlenerek gerekli yatırımlar teşvik edilecektir.
- **Orta Vadeli Program (2024-2026):** 8. Yeşil Dönüşüm Tedbir 27. Yeşil dönüşüme yönelik finansman imkânları artırılacak, mevcut destek mekanizmaları gözden geçirilecek, sürdürülebilir finans konusundaki kurumsal kapasite artırılarak yeşil finansman ekosistemi geliştirilecektir.

SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEŞVİK UNSURLARI

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEKLERİ

Döngüsel Ekonomi

- Hammadde/malzeme, kaynak (su, enerji, hammadde vb.) tasarrufu ve verimliliği
- Geri dönüşüm, geri kazanım, yeniden kullanım ve ileri dönüşüm ile atıkların azaltılmasına yönelik teknoloji ve ekipman kullanımı, sistemler ve akıllı çözümler
- Tesis içi atıkların girdi olarak kullanımı
- Ambalaj tüketiminin azaltılması, geri dönüştürülmüş ve/veya biyo-bozunur ambalaj kullanımı
- Kullanılan plastik miktarının azaltılması
- Zararlı kimyasalların ikamesi, çevre dostu/sürdürülebilir hammadde kullanımı
- Teknoloji değişimi/makine ve ekipmanların değişimi ile çevresel ayak izi düşük daha sürdürülebilir üretim

Su Kaynaklarının Korunması

- Su verimliliğinin artırılması ve su ayak izinin düşürülmesi
- Atık su kirlilik yükünün önlenmesi ve azaltılması
- Atık su oluşumunun önlenmesi ve azaltılması
- Arıtılmış atık suların yeniden kullanımı

Düşük Karbonlu Üretim

- Sera gazı emisyonlarının önlenmesi ve azaltılması
- Enerji verimliliği ve enerji tasarrufu o Üretimde temiz enerji kaynaklarının kullanımı
- Düşük karbonlu teknolojilerin kullanımı o Atık ısıdan enerji üretimi

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEKLERİ

SANAYİ BAKANLIĞI YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI BAŞVURU SÜRECİ

Yol Haritası Raporu ile

- Yeşil dönüşüme ilişkin standart ve doğru çerçevenin çizilmesi,
- Yeşil dönüşüm uygulamalarına yönelik bir vizyon belirlenmesi,
- En az 5 yıllık olmak üzere orta ve uzun vadeli planlamaların sunulması beklenmektedir.

Proje başvuruları, ikizdonusum.sanayi.gov.tr adresinde yer alan Yeşil Dönüşüm Destek Programı Portalı üzerinden çevrim içi olarak yapılır.

Yeşil Dönüşüm Destek Programı kapsamında yol haritası raporu uygun görülen tesislere yol haritasının uygulama süresi boyunca Yeşil Dönüşüm Merkezi unvanı verilir.

SANAYİ BAKANLIĞI YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

- Yol haritası raporunun yatırımcının yeşil dönüşüm sürecine ilişkin orta ve uzun vadeli planlamalarını tutarlı ve kapsayıcı bir şekilde içermesi,
- Program Portalına girilen proje hedeflerinin Yol Haritası Raporuyla uyumlu olması
- Yeşil dönüşüm uygulamalarının bu alandaki ulusal ve uluslararası mevzuat ile iyi uygulamalar dikkate alınarak oluşturulması
- Projenin sektördeki öncelikler, yenilikçi uygulama örnekleri ve yeni geliştirilmiş teknolojileri içermesi
- Proje hedeflerinin, ilgili alanda gerçekleştirilebilecek potansiyel iyileştirme alanları dikkate alındığında belirgin, ölçülebilir, kıyaslanabilir ve gerçekçi olarak belirlenmiş olması
- Proje hedeflerinin yatırım unsurlarıyla uyumlu olması
- Yeşil dönüşüm uygulamalarının diğer performans göstergelerinde olumsuz etkiye neden olmaması
- Performans ölçüm yöntemlerinin doğruluk ve yeterlilik düzeyinin açıklaması

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
TÜRKİYE YEŞİL SANAYİ PROJESİ

Amaç	Türkiye'deki sanayi firmaları için verimli bir yeşil dönüşüm sağlamak, sanayide yeşil dönüşümü hızlandırmak, karbonsuzlaştırma çabalarını yoğunlaştırmak ve teknik kapasiteyi geliştirmektir.
Mekanizma/Program Tarafından Sağlanan Destek (Kapsamı, Tutarı, Oranı vb.)	"Türkiye Yeşil Sanayi Projesi" Dünya Bankası desteğiyle yürütülmekte olup, toplam bütçesi 450 milyon dolar olarak belirlenmiştir. Proje, altı yıl sürecek olup, diğer ortakları ise KOSGEB ve TÜBİTAK'tır. Bakanlık tarafından teknik destek bileşeni altında 25 milyon USD bütçe ile yeşil dönüşüm ile ilgili teknik yardım ve kapasite geliştirme çalışmaları yürütülmektedir. KOSGEB, KOBİ'lerin yeşil dönüşüm faaliyetlerine 250 milyon USD kredi sağlamaktadır. TÜBİTAK, yeşil inovasyon faaliyetleri için 175 milyon USD kredi sağlamaktadır.
Başvuru Yapabilecekler	İmalat sanayinde faaliyet gösteren işletmeler (savunma sanayi hariç)
Başvuru Zamanı	Projenin açılış toplantısının gerçekleştiği 8 Aralık 2023 tarihi itibarıyla TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından çağrılar açılmıştır.
Başvuru Şekli	Başvurular, https://tgip.sanayi.gov.tr/Home/About web sitesi üzerinden gerçekleştirilmektedir.
Mekanizma/Program Koordinatörü	T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB, TÜBİTAK

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI

İlgili Mevzuat	3305 Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar, 9495 Yatırımlara Proje Bazlı Destek Verilmesine İlişkin Karar, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği, Öncelikli Ürün Listesi Tebliği, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Bağımsız Değerlendirme Uygulama Usul ve Esasları Genelgesi, TÜBİTAK 1511- Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları, Stratejik Ürün Destek Programı Uygulama Esasları
Amaç	Türkiye’de orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli, katma değeri yüksek ürünlerin ve bu ürünlere ilişkin sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretiminin artırılması ve bu çerçevede yeni üretim imkan ve kabiliyetlerinin ülkemize kazandırılması
Mekanizma/Program Tarafından Sağlanan Destek	Stratejik Yatırım Desteği, Proje Bazlı Destek, KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı, TÜBİTAK 1511 Öncelikli Alanlar Ar-Ge Destek Programı
Başvuru Yapabilecekler	Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri
Başvuru Zamanı	"Çağrı" bazlı
Başvuru Şekli	Program Portalı uygulaması üzerinden çevrim içi
İnternet Adresi	https://hamle.gov.tr/ https://etuys.sanayi.gov.tr
Mekanizma/Program Koordinatörü	T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Stratejik Araştırmalar ve Verimlilik Genel Müdürlüğü/Program Yönetimi Dairesi Başkanlığı

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ ALT YAPI VE BİNA DESTEĞİ

İlgili Mevzuat	4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kanunu, Destek ve muafiyetler başlıklı Madde 8: Bölgelerde alt yapı, idare binası, AR-GE binası, atölye ve kuluçka merkezi inşası ile atölyelerde kullanılacak makine, ekipman ve yazılımlar ile AR-GE ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerini desteklemeye yönelik yönetici şirketçe yürütülen veya yürütülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji iş birliği programları ile ilgili giderler, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.
Amaç	Üniversite, OSB yönetimleri belediyeler vb. kurum kuruluşların ortaklığında kurulan teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketlerine; 4691 sayılı Kanun kapsamındaki görevlerini yerine getirmesi çalışmalarında ve aynı zamanda temiz enerji kullanımının yaygınlaştırılarak daha temiz, güvenli ve sağlıklı bir ekosistemin tesis edilmesi konusunda ekonomik destek vermek.
Mekanizma/Program Tarafından Sağlanan Destek	4.385.000 TL(şu ana kadar verilen tüm destek miktarı), Altyapı desteği kapsamında yeşil enerji yatırımı olarak değerlendirilebilecek GES yatırımı için sağlanan ödenek miktarıdır.
Başvuru Yapabilecekler	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yönetici Şirketleri Yönetici Şirketler; 4691 Sayılı Kanuna uygun ve anonim şirket olarak kurulan, Bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu, kamu/üniversite ortaklı şirketlerdir.
Başvuru Zamanı	Yıl boyu
Başvuru Şekli	Yenilenebilir enerji üretim tesisine ait ihale evrakları ve hakedişlerin teknopark.sanayi.gov.tr portaline yüklenmesi yoluyla
İnternet Adresi	https://teknopark.sanayi.gov.tr/
Mekanizma/Program Koordinatörü	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Daire Başkanı, İbrahim KARABULUT

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI – YATIRIMLARDA
DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARAR KAPSAMINDA
ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR DESTEĞİ

İlgili Mevzuat	15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı Dayanak Alarak Hazırlanmış ve 26 Temmuz 2024 tarihli ve 32613 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanmış Olan «Yeşil Dönüşüm Destek Programı Uygulama Usul ve Esasları Tebliği
Amaç	Türkiye’de döngüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilir hedeflerine katkı sağlayan, kaynak verimli ve düşük karbonlu üretimi amaçlayan yatırımların desteklenmesine yönelik olarak Yeşil Dönüşüm Destek Programı’nın yürütülmesi
Mekanizma/Program Tarafından Sağlanan Destek	Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 3305 sayılı Karar’ın Öncelikli Yatırımlar Teşvik Uygulaması kapsamında Yeşil Dönüşüm Destek Programı ile sağlanması öngörülen destekler aşağıdaki gibidir: <ul style="list-style-type: none"> • KDV İstisnası • Gümrük Vergisi Muafiyeti • Vergi İndirimi (%40 yatırıma katkı oranı, %80 vergi indirim oranı) • Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği (7 yıl boyunca, ilave istihdam için) • Faiz veya Kar Payı Desteği (TL Kredi 5 Puan, Döviz veya dövize endeksli kredi 2 Puan, 1,4 milyon TL’ye kadar) • Yatırım Yeri Tahsis • KDV İadesi
Başvuru Yapabilecekler	İmalat sanayinde faaliyet gösteren Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri
Başvuru Zamanı	Yeşil Dönüşüm Destek Programı Uygulama Usul ve Esasları Tebliği, 26/07/2024 tarih ve 32613 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yeşil Dönüşüm Destek Programı 26 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla başvurulara açılmıştır. Başvurular http://ikizdonusum.sanayi.gov.tr portalı üzerinden yapılabilmektedir.
Başvuru Şekli	Program kapsamında başvuruların alınması, projelerin değerlendirilmesi, projelere ilişkin karar alınması, revizyon süreçlerine ilişkin iş ve işlemler ile bilgi akışı ve iletişim, Program Portalı aracılığıyla elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir.
İnternet Adresi	www.sanayi.gov.tr http://ikizdonusum.sanayi.gov.tr Yetkilendirme işlemleri için E-TUYS (Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi)
Mekanizma/Program Koordinatörü	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – Stratejik Araştırmalar ve Verimlilik Genel Müdürlüğü

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI DİJİTAL AVRUPA PROGRAMI

İlgili Mevzuat	REGULATION (EU) 2021/694 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 29 April 2021 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0694
Amaç	Avrupa çapında stratejik dijital kapasitelerin oluşturulması ve dijital teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.
Mekanizma/Program Tarafından Sağlanan Destek	AB'nin 2021-2027 döneminde uygulayacağı toplam 8,2 milyar avro bütçeli yeni finansman programıdır. Türkiye programa 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla dâhil olmuştur. Program kapsamında öncelikli olarak Yüksek Başarımlı Hesaplamalar, Yapay Zekâ, Veri ve Siber Güvenlik alanlarında kritik dijital altyapıların kurulması ve stratejik öneme sahip yenilikçi dijital teknolojilerin geliştirilmesi desteklenecektir. İkinci aşamada ise, kurulan altyapıların ve dijital teknolojilerin KOBİ'lerin, kamu kurumlarının ve vatandaşların erişimine açılması ve kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Program, dijital teknolojilerin gücünü açığa çıkararak, Avrupa'nın 2050 yılına kadar iklim nötr olmak da dahil olmak üzere Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda belirtilen hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Program kapsamında ülkemiz paydaşlarının 24 Eylül 2024 tarihine kadar başvurabileceği 20 Milyon avroluk bir çağrı bulunmaktadır. (Türkiye programın siber güvenlik bileşenine dahil değildir). .
Başvuru Yapabilecekler	Tüm kamu kurumları, özel kuruluşlar, üniversiteler ve STK'lar başvuru yapabilir. .
Başvuru Zamanı	Başvuru zamanları her çağrı için ayrı olarak belirlenerek Funding&Tenders portalında duyurulmaktadır.
Başvuru Şekli	Funding&Tenders portalında açık, açılacak ve kapanmış çağrılara, çağrı dokümanlarına ulaşılabilir. Başvurular çevrim içi yapılmaktadır.
İnternet Adresi	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search
Mekanizma/Program Koordinatörü	Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

DİĞER KURUMLARIN YEŞİL DÖNÜŞÜME VERMİŞ OLDUĞU DESTEK BAŞLIKLARI

Ticaret Bakanlığı tarafından yayınlanan, yeşil dönüşüme yönelik kamu kurumlarının sunduğu destek başlıkları aşağıda mevcuttur. Detaylı bilgiye ulaşmak için [Yeşil Mutabakat Finansman İmkanları²](#) dokümanına ulaşabilirsiniz.

CUMHURBAŞKANLIĞI DİJİTAL DÖNÜŞÜM OFİSİ & SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

- Dijital Avrupa Programı

ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

- Atık su Arıtma Tesisi Enerji Teşviki
- Sanayide Yeşil Dönüşüm Projesi
- IPA III - Pencere 3:Yeşil Gündem ve Sürdürülebilir Bağlantısallık

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

- Mesleği Eğitim Kursları
- Çalışanlara Yönelik Mesleki Eğitim Kursları
- İşbaşı Eğitim Programı

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarıyla Elektrik Üretimi Teşviki
- Enerji Verimliliği Kapsamında Ticari Kazancın Tespitinde İndirilecek
- Giderler
- Enerji Verimliliği Kapsamında Gayrimenkul Sermaye İradında
- İndirilecek Giderler
- Ar-Ge Yenilik ve Tasarım Faaliyetlerinde Kullanılmak Üzere Yapılan
- Yeni Makine ve Teçhizat Teslimlerinde KDV İstisnası
- Teknoloji Geliştirme Bölgesinde ve İhtisas Teknoloji Geliştirme

- IPA III

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI / AB BAŞKANLIĞI

- Erasmus+ Programı ve Avrupa Dayanışma Programı (ESC)
- Sivil Koruma Mekanizması
- Interreg Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programı
- Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı
- Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı
- Türkiye Yatırım Platformu
- Bölgesinde Verilen Teslim ve Hizmetlerde KDV İstisnası
- 4691 Sayılı Kanun Kapsamında Ar-Ge Tasarım Projeleri Vergi ve
- Harç İstisnası
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yönetici Şirketin Harç Muafiyeti
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Nitelikli İşgücü İstihdamı Teşviki
- 4691 Sayılı Kanun Kapsamında Nitelikli İşgücü İstihdamı Teşviki İçin Vergi Terkini
- Ar-Ge, Yenilik ve Yazılım Destekleri
- İndirimli Kurumlar Vergisi
- Ar-Ge, Tasarım ve Destek Personelinin İstihdamının Teşviki için Vergi

²<https://ticaret.gov.tr/data/660a5cf813b876cad0db9b97/Ye%C5%9Fil%20Mutabakat%20Finansman%20%C4%B0mkanlar%C4%B1-%202002.08.2024.pdf>

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEKLERİ

- Terkini
- Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinde Damga Vergisi İstisnası
- Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinde Harç istisnası
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Emlak Vergisi Muafiyeti

BDDK

- Enerji Performansı Yüksek Konut Finansmanının Desteklenmesi
- Yurtiçinde Üretilen Sıfır Emisyonlu Araç Finansmanının Desteklenmesi

➤ SPK

- Yeşil Finansman Araçlarında İhraç Kayıt ve saklama Ücretlerinde İndirim
- Halka Arz Koşullarında Sektörel Bazlı Teşvikler Sağlanması

➤ TCMB

- Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi Programı (YTAK)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

- Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) Destek Programı
- Enerji ve Karbon Azaltım (EKA) Destek Programı
- Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA)

➤ EPDK

- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM)
- Arazi İhtiyacına Yönelik Uygulamalar
- Lisans Bedelleri

➤ TEİAŞ

- Arz Güvenliğinin Sağlanmasına Yönelik Düzenlemeler-1
- Arz Güvenliğinin Sağlanmasına Yönelik Düzenlemeler-2

➤ TENMAK

- Tenmak Teknoloji Ve Ürün Geliştirme Projeleri (TUGEP) Destek Programı
- Tenmak Araştırma Geliştirme Projeleri (TAGEP) Destek Programı

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

- Türkiye Yeşil Sanayi Projesi
- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Alt Yapı ve Bina Desteği
- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Kapsamında Öncelikli Yatırımlar

- Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı Elektrikli Araçlar İçin Şarj İstasyonları Çağrısı

- Kalkınma Ajansları Destekleri (Genel)

- Üreten Şehirler Programı

- Yeşil Dönüşüm Destek Programı - Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Kapsamında Öncelikli Yatırımlar

- Dijital Dönüşüm Destek Programı - Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Kapsamında Öncelikli Yatırımlar

- Katılım Öncesi Yardım Aracı – IPA (2021-2027)

➤ TÜBİTAK

- 1501 - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

- 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı

- 1702 - Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı

- 1707 - Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme Çağrısı

- 1711 - Yapay Zekâ Ekosistem Çağrısı

- 1004 - Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı

- 1509 - TÜBİTAK Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

- Dünya Bankası 1831 - Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörlük Çağrısı

- Dünya Bankası 1832 - Sanayide Yeşil Dönüşüm Çağrısı

- Dünya Bankası 1833 - SAYEM Yeşil Dönüşüm Çağrısı

- Ufuk Avrupa Programı

➤ KOSGEB

- KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEKLERİ

• Türkiye Yeşil Sanayi Projesi (2023 – 2029)
KOSGEB Yeşil Sanayi Destek Programı

- KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım (Teknoyatırım) Destek Programı
- Stratejik Ürün Destek Programı
- İŞGEM/TEKMER Destek Programı
- İşbirliği Destek Programı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü – Ar-Ge Destek Programı kapsamında Kamu Özel Sektör İşbirliği
- Sertifikalı Tohum/Fidan/Fide Kullanım Desteği
- Sertifikalı Tohum/Fidan Üretim Desteği
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı -1
- Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi
- Küçük Ölçekli Balıkçılığın Desteklenmesi
- Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi
- Bitkisel Üretimde Kimyasal Mücadeleye Alternatif Biyolojik Ve Biyoteknik Mücadele Ürünlerinin Yerli Üretimine Yönelik Özel Sektörün Desteklenmesi
- Bitkisel Üretimde Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadele Desteklemesi
- Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi
- Katı Organik Organomineral Gübre Desteği
- İyi Tarım Uygulamalarının Desteklenmesi
- Organik Tarım Destekleme Uygulamaları
- Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi
- Tarım Arazilerinin Kullanımın Etkinleştirilmesi Projesi
- IPARD Programı Tarım-Çevre, İklim ve Organik Tarım Tedbiri/
Toprak Örtüsü Yönetimi ve Toprak Erozyonu Kontrolü
- IPARD Programı Tarım-Çevre, İklim ve Organik Tarım Tedbiri/
Toy Kuşu Popülasyonunun Artırılması

• IPARD Programı/Tarım-Çevre, İklim ve Organik Tarım Tedbiri

TİCARET BAKANLIĞI

- Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi UR-GE Proje Desteği
- Yeşil Mutabakata Uyum Projesi
- Türk Eximbank
- Türk Eximbank Özellikli Krediler Programları
- Dünya Bankası (IBRD) Kredisi
- Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası (CEB) Kredisi
- Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB) Covid-19 Destek Kredisi
- Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB) Deprem Destek Kredisi

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

TÜRKİYE GENELİ

1312
AR-GE MERKEZİ

334
TASARIM MERKEZİ

102
TASARIM MERKEZİ

³ 10.09.2024 itibari ile veriler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı internet sitesi üzerinden elde edilmiştir.

No	Teşvik	Açıklama
1	Kazançlar için Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası	<ul style="list-style-type: none"> Bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu Bölgedeki yazılım, tasarım veya Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31/12/2028 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.
2	Personele ait Gelir Vergisi Stopajı Teşviki	<ul style="list-style-type: none"> 31/12/2028 tarihine kadar, bölgede çalışan Ar-Ge, Tasarım ve Destek Personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi; verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Gelir vergisi stopajı ve sigorta primi işveren hissesine ilişintişviklerden yararlanacak olan destek personeli sayısı toplam Ar-Ge ve tasarım personeli sayısının %10'unu aşamaz. Toplam personel sayısı 15'e kadar olan Bölge firmaları için bu oran %20 olarak uygulanır. Destek personeli sayısı hesabında küsuratlı sayılar bir üst tamsayıya iblağ edilir. Bölgede yer alan işletmelerde çalışan Ar-Ge ve tasarım personelinin bu Bölgelerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olmak şartıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerin bir kısmının Bölge dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda Bölge dışındaki bu faaliyetlere ilişkin ücretlerinin yüzde yüzünü aşmamak şartıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir. Bu bent kapsamında teşvikten yararlanılması için Bölge yönetici şirketinin onayının alınması ve Bakanlığın bilgilendirilmesi zorunludur. Bölgede yer alan işletmelerde Ar-Ge ve tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere Bölge dışında geçirdiği sürelerle ilişkin ücretlerin yüzde yüzünü aşmamak şartıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı, gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir. Bu kapsamda teşvikten yararlanılması için Bölge yönetici şirketinin onayının alınması ve Bakanlığın bilgilendirilmesi zorunludur. Buna ilave olarak gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında Bölgede çalışan personelin toplam sayısının veya teşvike konu edilen toplam çalışma sürelerinin yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla Bölge dışında geçirilen süreler de gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir. Cumhurbaşkanı, yüzde yirmi olarak belirlenen bu oranı belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda ya da meslek gruplarına göre yüzde yüze kadar artırmaya veya tekrar kanuni oranına kadar indirmeye yetkilidir.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
3	SGK Primi İşveren Hissesi Desteği	<ul style="list-style-type: none"> 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde çalışan ve ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin Kanun kapsamında bölge dışında gerçekleştirilen faaliyetler ile lisansüstü eğitim kapsamında dışarıda geçirilen sürelerle ilişkin Cumhurbaşkanınca belirlenen oran karşılığı ücretleri de bu madde kapsamında değerlendirilir. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamındaki yönetici şirketler bu destekten yararlanan işverenlerin ilgili mevzuata göre gerekli şartları taşıyıp taşımadığını denetlemek, şartların taşınmadığının tespiti hâlinde durumu işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne veya Sosyal Güvenlik Merkezine 10 iş günü içinde bildirmekle yükümlüdür.
4	Kuluçka merkezinde Yer Alan Girişimler için İndirimli Kira Ücreti Uygulaması	<ul style="list-style-type: none"> Bölge yönetici şirketince, kuluçka firmalarına, Bölgede uygulanan birim metrekare kira ücretlerinin; kamu destekli Ar-Ge projesine sahip olanlar için %25 ve diğerleri için %50'sinden fazla olamaz. Ar-Ge projesi süresi esas alınarak kuluçka firmalarına en fazla 36 aya kadar yer tahsis edilir. Yer tahsis edilirken diğer firmalardan tamamen ya da kısmen ayrıştırılmış ofis alanlarının oluşturulmasına özen gösterilir.
5	Desteklenecek Programlar Mezunu Personel İstihdam Desteği	<ul style="list-style-type: none"> Yükseköğretim kurumlarının matematik, fizik, kimya, biyoloji lisans programları ile Yükseköğretim Kurulundan alınan görüş üzerine Bakanlıkça ilan edilecek alanlarda alanlarında Desteklenecek Programlarda en az lisans derecesine sahip Ar-Ge personeli istihdam eden Teknoloji Geliştirme Bölgeleri firmalarının, bu personelin her birine ödedikleri aylık ücretin o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı, 2 yıl süreyle Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Bu kapsamda her bir Teknoloji Geliştirme Bölgesi firmasına sağlanacak destek, ilgili ayda Teknoloji Geliştirme Bölgesi firmasında istihdam edilen toplam personel sayısının %10'unu geçemez. Bu sayının küsuratlı çıkması halinde tama iblağ edilir. Bu destek, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri yönetici şirketlerinde, kuluçka merkezi ve teknoloji transfer ofisi (birimi) hizmetlerinde istihdam edilen desteklenecek program mezunu personele de aynen uygulanır

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
		<ul style="list-style-type: none"> Bu destekten yararlanacak işletmeler taleplerini Bölge yönetici şirketine bildirir. Bölge yönetici şirketi talebin uygun olup olmadığını değerlendirir. Bölge yönetici şirketi bu kapsamda uygun gördüğü başvuruyu portal üzerinden Bakanlığa iletir. Bakanlık başvuruyu değerlendirir, uygun bulması halinde söz konusu başvuruyu onaylar. Bu desteğe ilişkin yapılacak ödemeler, destek kapsamındaki personele ilişkin sigorta prim gün sayısı dikkate alınarak Bakanlıkça aylık dönemler halinde gerçekleştirilir. Bu destek kapsamında ödemelerin yapılabilmesi için yönetici şirket tarafından kontrol edilerek onaylanan yukarıdaki şartların sağlandığını ve firma tarafından ilgili personele dönem ücretlerinin ödendiğini gösteren raporun Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Bakanlıkça uygun görülen tutar, raporun teslim edildiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar firmanın bildirdiği banka hesabına ödenir. Bu çerçevede, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan görüşler doğrultusunda; desteklenecek programlar kapsamına matematik, fizik, kimya ve biyoloji bölümlerine ilave olarak, Biyokimya, Biyoteknoloji, Endüstriyel Tasarım, Endüstriyel Tasarım Mühendisliği, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği ile Moleküler Biyoloji ve Genetik programları da dâhil edilmiştir.
6	Yazılım Satışında KDV İstisnası	<ul style="list-style-type: none"> 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa göre teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, oyun, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden müstesnadır. Kanuna göre teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu Bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, oyun, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetlerinin, 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamında katma değer vergisinden müstesna tutulması için yönetici şirketin onayı alınarak ilgili vergi dairesine başvuruda bulunulur.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
		<ul style="list-style-type: none"> Bu destekten yararlanacak işletmeler taleplerini Bölge yönetici şirketine bildirir. Bölge yönetici şirketi talebin uygun olup olmadığını değerlendirir. Bölge yönetici şirketi bu kapsamda uygun gördüğü başvuruyu portal üzerinden Bakanlığa iletir. Bakanlık başvuruyu değerlendirir, uygun bulması halinde söz konusu başvuruyu onaylar. Bu desteğe ilişkin yapılacak ödemeler, destek kapsamındaki personele ilişkin sigorta prim gün sayısı dikkate alınarak Bakanlıkça aylık dönemler halinde gerçekleştirilir. Bu destek kapsamında ödemelerin yapılabilmesi için yönetici şirket tarafından kontrol edilerek onaylanan yukarıdaki şartların sağlandığını ve firma tarafından ilgili personele dönem ücretlerinin ödendiğini gösteren raporun Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Bakanlıkça uygun görülen tutar, raporun teslim edildiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar firmanın bildirdiği banka hesabına ödenir. Bu çerçevede, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan görüşler doğrultusunda; desteklenecek programlar kapsamına matematik, fizik, kimya ve biyoloji bölümlerine ilave olarak, Biyokimya, Biyoteknoloji, Endüstriyel Tasarım, Endüstriyel Tasarım Mühendisliği, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği ile Moleküler Biyoloji ve Genetik programları da dâhil edilmiştir.
7	Yazılım Satışında KDV İstisnası	<ul style="list-style-type: none"> 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa göre teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, oyun, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden müstesnadır. Kanuna göre teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu Bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, oyun, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetlerinin, 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamında katma değer vergisinden müstesna tutulması için yönetici şirketin onayı alınarak ilgili vergi dairesine başvuruda bulunulur.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
8	Yeni Alınacak Makine ve Teçhizat Alımı için Katma Değer Vergisi İstisnası	<ul style="list-style-type: none"> 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun Geçici 39. maddesi kapsamında 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamındaki teknoloji geliştirme bölgesi ile ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde, Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde bulunanlara, münhasıran bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere yapılan yeni makina ve teçhizat teslimleri 31/12/2022 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır. 21 Aralık 2022 tarihli ve 32050 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6583 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile söz konusu süre 31 Aralık 2024 tarihine kadar uzatılmıştır.
9	Gümrük Vergisi İstisnası	<ul style="list-style-type: none"> Bölgelerde Kanun kapsamında yürütülen yazılım, ArGe, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisnadır.
10	Damga Vergisi İstisnası	<ul style="list-style-type: none"> 31/12/2028 tarihine kadar, bölgede çalışan Ar-Ge, Tasarım ve Destek Personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi; verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Bu kapsamdaki ücretlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden istisnadır. Bölgelerde Kanun kapsamında yürütülen yazılım, ArGe, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisnadır.
11	Girişim Sermayesi Yatırımlarına Vergisel Teşvik	<ul style="list-style-type: none"> 31/12/2028 tarihine kadar uygulanmak üzere, Bölgede faaliyette bulunanlara Kanunkapsamındaki projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye destekleri, beyan edilen gelirin veya kurum kazancının yüzde onunu ve öz sermayenin yüzde yirmisini aşmamak üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılır.

No	Teşvik	Açıklama
		<ul style="list-style-type: none"> İndirim konusu yapılacak tutar yıllık olarak 1.000.000 Türk Lirası'nı aşamaz. Bu maddede yer alan oranları ve parasal sınırı yarısına kadar indirmeye veya dört katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. İndirim uygulamasından geçici vergi dönemleri itibarıyla da yararlanır. Bu kapsamdaki projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin aktarımından itibaren en az dört yıl boyunca ilgili şirketlerde kalmaması, payların satılması ya da yatırılan sermayenin kısmen ya da tamamen geri alınması halinde indirim dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Sermaye desteği aşağıdaki şekillerde verilebilir: <ul style="list-style-type: none"> Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteğinin, Bölgede faaliyette bulunan işletmelere, sermaye desteğini sağlayan mükelleflerce, işletmenin kuruluşunda veya sonrasında ortak olmak ve sermaye koymak suretiyle sağlanması zorunludur. İndirim olarak dikkate alınabilecek tutar, gerçek kişiler açısından sermaye desteğinin sağlandığı takvim yılında elde edilen beyana tabi kazanç ve iratların toplam tutarından geçmiş yıl zararları ve tüm indirim ve istisnalar düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde onu ile sınırlıdır. Kurumlar vergisi mükellefleri açısından ise sermaye desteğinin sağlandığı hesap dönemi başındaki öz sermayenin yüzde yirmisini aşmamak koşuluyla kurum kazancının en fazla yüzde onu ile sınırlı olup indirim tutarının tespitinde kurum kazancı olarak ticari bilanço kârı veya zararına kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmek ve geçmiş yıl zararları ile varsa tüm indirim ve istisnalar düşülmek suretiyle bulunan tutar [Ticari bilanço kârı (zararı) + kanunen kabul edilmeyen giderler-geçmiş yıl zararları-tüm indirim ve istisnalar] dikkate alınacaktır
12	Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Üniversite Personeli için TGB'lerde Çalışma İmkânı	<ul style="list-style-type: none"> Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinden Bölgede yer alan faaliyetlerde araştırmacı ve idari personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar, çalıştıkları kuruluşların izni ile sürekli veya yarı zamanlı olarak çalıştırılabilirler. <ul style="list-style-type: none"> Öğretim elemanları 2547 sayılı Kanununun 39 uncu maddesinde öngörülen yurt içinde ve yurt dışında geçici görevlendirme esaslarına göre yapacakları çalışmalarını Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile Bölgedeki kuruluşlarda yapabilirler. Aylıklı izinli olarak Bölgede görevlendirilen öğretim üyelerinin Bölgede elde edecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur. Yarı zamanlı görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzmanların bu hizmetleri karşılığı elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sürekli olarak istihdam edilecek personele kurumlarınca aylıksız izin verilir ve kadroları ile ilişkileri devam eder. Bunlardan sosyal güvenlik açısından 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların asli kadroları esas alınarak belirlenecek sigorta primi işveren payı veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin emeklilik keseneği kurum karşılığı ve genel sağlık sigortası primleri görev yaptıkları ilgili tüzel kişilik tarafından karşılanır ve görevlerinin bitiminde kıdem tazminatı ödenmez. ➤ 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36 ncı maddesinin bu maddede yer alan düzenlemelere aykırı hükümleri uygulanmaz.
13	Üniversite Öğretim Üyeleri için TGB'lerde Şirket Kurma, Ortak Olma ve/veya Yönetimlerinde Görev Alma İmkânı	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretim elemanları Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilir, kurulu bir şirkete ortak olabilir veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilirler.
14	Yabancı Uyruklu Personel Çalıştırmada Kolaylık	<ul style="list-style-type: none"> • Bölgelerde 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yabancı uyruklu yönetici ve en az lisans mezunu Ar-Ge veya Tasarım Personeli çalıştırılabilir. • Bu kapsamda işletmelerce Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yapılan başvurularda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınır ve bu doğrultuda Bölgelerde Ar-Ge veya Tasarım Personeli istihdam edilebilir.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
15	Teknolojik Ürün Yatırım İzni	<ul style="list-style-type: none"> İşletmeler, Bölgede başlatıp sonuçlandırdıkları Ar-Ge veya tasarım projeleri sonucu elde ettikleri teknolojik ürünün üretilmesi için gerekli olan yatırımı, yönetici şirketin uygun bulması ve Bakanlığın izin vermesi şartıyla, herhangi bir Bölge içerisinde yapabilirler. Söz konusu yatırıma konu olan teknolojik ürünün üretim izin belgeleri, ilgili kurum ve kuruluş tarafından Bakanlık görüşü alınarak öncelikle verilir. Bu yatırımlara ilişkin faaliyetler, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu gereğince tutulması zorunlu defterlerde, yatırım yapan işletmelerin Bölgede yürüttükleri Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerinden ayrı olarak izlenir. Bu yatırımlar nedeniyle Bölgede çalışan personel ve bu yatırımlarından elde edilecek kazançlar Bölge dışında faaliyet gösteren işletmelerin ve bunların personelinin tabi olduğu esaslara göre vergilendirilir.
16	Doktora Öğrenci Desteği	<ul style="list-style-type: none"> Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firmalara, 3/2/2021 (dahil) tarihinden sonra istihdam ettikleri doktora öğrencisi Ar-Ge personeli için asgari ücretin aylık brüt tutarı kadar iki yıl süreyle Bakanlık tarafından destek verilecektir. Bu destekten yararlanabilecek firma tarafından istihdam edilen doktora öğrencisi Ar-Ge personeline ödenen aylık taban ücreti, brüt asgari ücretin bir buçuk katından az olamaz. Firma başına verilebilecek destek, üniversitelerin doktora programına kayıtlı en fazla iki doktora öğrencisi ile sınırlıdır. Firmaların bu destekten yararlanabilmeleri için istihdam ettikleri doktora öğrencisinin başka kamu kurumundan destek almıyor olması şartı aranır. Firmanın bu destekten yararlanabilmesi için istihdam edilecek doktora öğrencisinin Türkiye'deki üniversitelerin doktora programına kayıtlı, ders dönemini tamamlamış ve tez aşamasına geçmiş olması gerekir.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
17	Girişim Sermayesi Uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> Yıllık beyanname üzerinden istisna edilen kazançları tutarı 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, bu tutarın %2'si pasifte geçici bir hesaba aktarılır. Bu fıkra kapsamında aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık bazda 20.000.000 Türk lirası ile sınırlıdır. Bu tutarın, geçici hesabın olduğu yılın sonuna kadar Türkiye'de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ya da bu Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak konulması şarttır. Söz konusu tutarın ilgili yılın sonuna kadar aktarılmaması durumunda, bu Kanun kapsamında yıllık beyanname üzerinden istisna edilen kazançlar tutarının %20'si, ilgili yılda yararlanılan gelir ve kurumlar vergisi istisnasına konu edilemez. Bu tutar nedeniyle zamanında alınmayan vergiler vergi zıya cezası uygulanmaksızın tarh edilir. Cumhurbaşkanı bu fıkra da yer alan tutar ve oranları birlikte ya da ayrı ayrı 0'a kadar indirmeye, 5 katına kadar artırmaya yetkilidir
18	Bölge Alanları Dışında Açılan Kuluçka Merkezleri	<ul style="list-style-type: none"> Teknoloji geliştirme bölgeleri yönetici şirketlerinin, bünyelerinde yer alan kuluçka merkezlerini, Bakanlıkça belirlenecek şartlar çerçevesinde bölge dışında da açabilmelerine imkan tanınmıştır. Bu şartlar çerçevesinde girişimcilerin destek, teşvik ve muafiyetlerden yararlandırılması amaçlanmıştır. Bölge alanları dışında açılacak kuluçka merkezi başvurusunda bölgenin faaliyete geçmiş olması ve bölge içinde kuluçka merkezinin kurulmuş olması şartı aranır. Bölge alanları dışında açılacak kuluçka merkezlerinde yer alacak Ar-Ge, teknolojik yenilik, yazılım ve tasarım faaliyetlerinde bulunan kuluçka girişimcilerinin nitelikleri ve bu merkezlerde bulunabilecekleri süreler tespit edilmiştir Bölge alanları dışında açılan kuluçka merkezlerinde yer alacak kuluçka girişimcisinin personel sayısının 10 kişiden az ve son üç yıl içerisinde kurulmuş teknoloji tabanlı işletme olması şartı aranır. Yönetici şirket; iş fikri ya da hayata geçirmek istediği bir projesi olan ve henüz gelir ve kurumlar vergisine tabi bir işletme kurmamış girişimciyi ön kuluçka programına tabi tutabilir ve bunun için girişimciye en fazla 18 ay olmak üzere kuluçka merkezinde yer tahsisi yapabilir. Kanun ve Yönetmelik kapsamında sağlanan destek, teşvik, muafiyet ve istisnalar, Bölge alanları dışında açılan kuluçka merkezlerine de aynen uygulanır. Yönetici şirketin görev ve sorumlulukları dahil olmak üzere, bu merkezlere dair diğer tüm iş ve işlemlerde bu Kanun ve ilgili yönetmelik hükümleri uygulanır.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ TEŞVİKLERİ

No	Teşvik	Açıklama
18	Firma Personeline Uzaktan Çalışma İmkani	<ul style="list-style-type: none"> • Esnek çalışma saatlerine ve şartlarına uyumlu olarak Bölgelerde yer alan işletmelerde çalışan personelin faaliyetlerinin bir kısmını Bölge dışında da yürütmesi ve Kanunla sağlanan destek ve muafiyetlerden aynı şekilde faydalanması sağlanmıştır. Bölge alanları dışında açılacak kuluçka merkezi başvurusunda bölgenin faaliyete geçmiş olması ve bölge içinde kuluçka merkezinin kurulmuş olması şartı aranır. • Cumhurbaşkanı, yüzde yirmi olarak belirlenen bu oranı belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda ya da meslek gruplarına göre yüzde yüze kadar artırmaya veya tekrar kanuni oranına kadar indirmeye yetkilidir. • 21 Temmuz 2022 tarihli ve 31899 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5806 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31/12/2023 tarihine kadar yüzde yetmiş beş olarak uygulanmıştır. • 20 Nisan 2023 tarihli ve 32169 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7103 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde çalışan personelin toplam sayısına veya teşvike konu edilen toplam çalışma sürelerine uygulanmak üzere söz konusu bölge dışında geçirilen süreler bakımından belirlenmiş olan oranın, mahiyeti Bakanlığımızca belirlenecek bilişim personeline 1/4/2023 - 31/12/2023 tarihleri arasında yüzde yüz olarak uygulanmasına karar verilmiştir. • Bu kapsamda Ar-Ge veya tasarım merkezleri ile teknoloji geliştirme bölgelerinde bu destekten faydalanacak bilişim personelinin mahiyeti;"Fakültelerin dört yıllık bilgisayar, elektronik ya da yazılım ile ilgili bölümlerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilmiş yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezunlar ile yukarıda belirtilenler dışında kalan fakülte, meslek yüksek okulu ve meslek lisesi mezunlarından yazılım, tasarım (çip tasarımı, sistem tasarımı, donanım mimarisi tasarımı vb.), analiz, ağ bağlantıları veya bunlarla ilgili test, bakım gibi alanlarda teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde görev alan personel" şeklinde tanımlanmıştır.

AR-GE DESTEKLERİ

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI AR-GE / TASARIM MERKEZİ TEŞVİKLERİ

Mevzuat

Ar-Ge ve Tasarım
Merkezleri Tanımı,
Kurulumu ve
İstatistiki Bilgiler

Destek, Teşvik ve
Muafiyetler

Online İşlem
Süreçleri

Mevzuat

- 5746 Sayılı Kanun
- 5746 Sayılı Kanunun Uygulama ve Denetim Yönetmeliği
- Cumhurbaşkanı Kararname ve Kararları
- Bakanlar Kurulu Kararları
- Paydaş Kamu Kurumlarınca Yayınlanan Diğer Normlar (SGK Genelgeleri, Gelir İdaresi Başkanlığı Tebliğleri vb.)

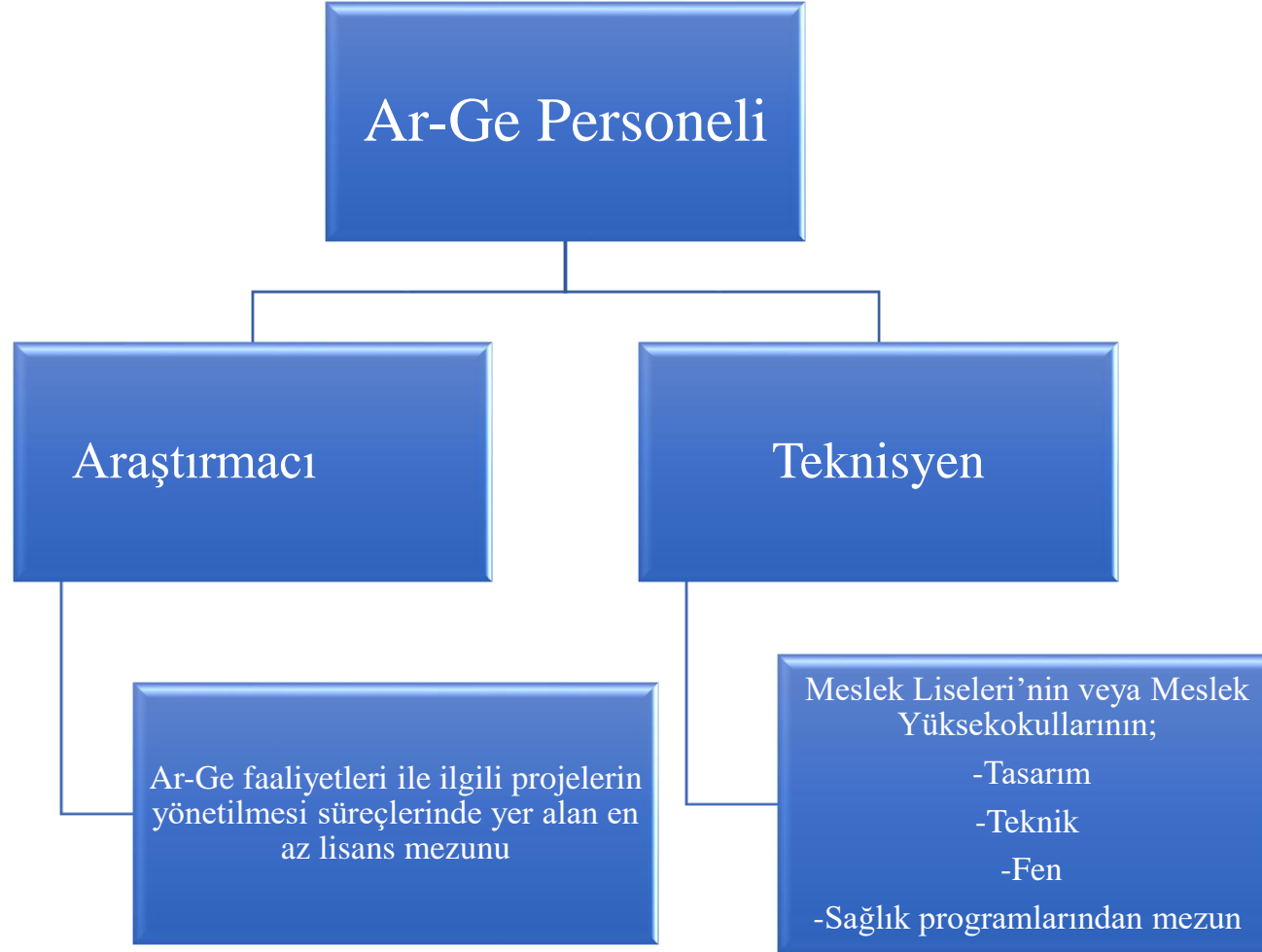
5746 SAYILI ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE TASARIM FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUNUN AMACI

- Üründe ve Üretim Süreçlerinde Yenilik Yapılması
- Ar-Ge ve Tasarım Personeli ve Nitelikli İşgücü İstihdamının Teşviki
- Teknolojik Bilgi Üretilmesi
- Teknolojik Bilginin Ticarileştirilmesi
- Ürün Kalitesi ve Standardının Yükseltilmesi
- Ar-Ge ve Tasarıma Yönelik Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarının Ülkeye Girişinin Hızlandırılması

AR-GE MERKEZİ KURMA KOŞULLARI

- Ar-ge Merkezlerinin Ayrı Bir Birim Şeklinde Örgütlenmiş Ve Tek Bir Yerleşke Veya Fiziki Mekan İçinde Yer Alması
- Ar-ge Veya Tasarım Faaliyetlerinin Yurt İçinde Gerçekleştirilmesi
- Ar-ge Ve Destek Personelinin Ar-ge Merkezinde Çalıştığıın Fiziki Kontrolünü Yapacak Mekanizmalara Sahip Olunması
- Ar-ge Merkezinde Ar-ge Veya Tasarım Projelerinin Bulunması
- Ar-ge Merkezinde Araştırmacı Ve Teknisyen Statüsünde Çalışacak En Az 15 (30) Tam Zaman Eşdeğer Ar-ge Personeline Sahip Olunması
- Girişinin Hızlandırılması

Destek Personeli: Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personel (TZE Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının %10'unu aşmamak üzere)

Ar-Ge Merkezi

- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki işyerleri dâhil, kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, yurt içinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan yeterli Ar-Ge birikimi ve yeteneği olan birimler

Ar-Ge Faaliyeti

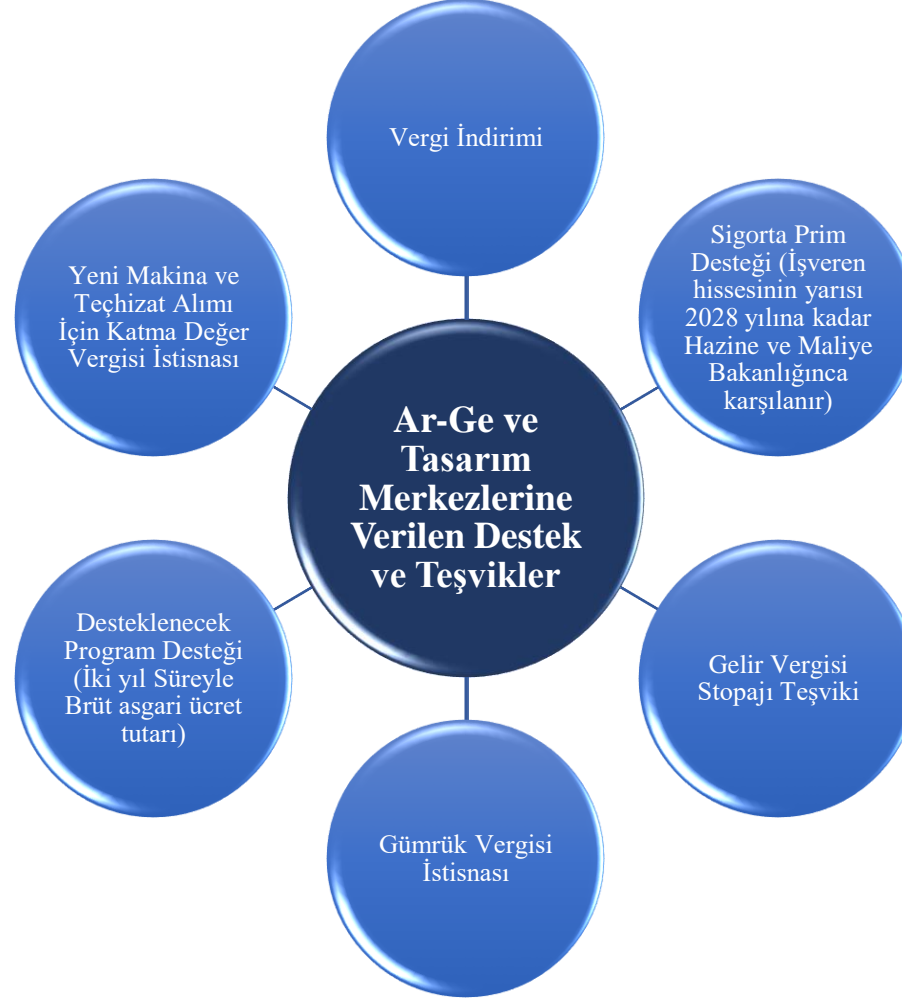
- Sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmalar, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetler ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetler

Ar-Ge Projesi

- Ar-Ge faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde gerçekleştirilen ve araştırmacı tarafından yürütülen proje

TASARIM MERKEZİ KURMA KOŞULLARI

- Tasarım Merkezinde tasarımcı ve teknisyen statüsünde çalışacak en az 10 Tam Zamana Eşdeğer Tasarım personeline sahip olunması
- Tasarım Merkezinde Tasarım projelerinin bulunması
- Tasarım Merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekan içinde yer alması
- Tasarım faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi
- Tasarım ve destek personelinin Tasarım Merkezinde çalıştığına fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olunması
- Tasarım ve destek personelinin Tasarım Merkezinde çalıştığına fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olunması
- Tasarım Merkezinde Tasarım projelerinin bulunması
- Tasarım Merkezinde Tasarım projelerinin bulunması

7263 SAYILI KANUN DEĞİŞİKLİĞİ İLE BİRLİKTE GELEN YENİLİKLER

- Destek ve Muafiyetlerin Süresinin 31.12.2028 Tarihine Kadar Uzatılması
- Doktora Mezunu Ar-Ge veya Tasarım Personellerinin Üniversitelerde Ders Vermesi ve TGB'lerde Yer Alan Girişimcilere Mentörlük Yapması
- Temel Bilimler Desteğinin Kapsamının Genişletilerek Desteklenecek Programlar Desteği Olarak Değiştirilmesi
- Ar-Ge ve Tasarım Projelerinin Yönetici Şirket Tarafından Denetlenmesi
- Girişim Sermayesi Uygulamasının Yürürlüğe Girmesi
- 21 Temmuz 2022 Tarihinde Yayımlanan 5806 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı İle Merkezlerde
- Uzaktan Çalışma Sürelerinin Yüzde Yetmiş Beşinin 31/12/2023 Tarihine Kadar Destek Kapsamına Alınması

GİRİŞİM SERMAYESİ UYGULAMALARI

- **7263 Sayılı Kanun** ile birlikte Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinin 1/1/2022 tarihinden itibaren verilecek yıllık kurumlar vergisi beyannamesinde 5746 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında yararlanılan indirim tutarı **1.000.000 TL** ve üzerinde olan kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, bu tutarın yüzde ikisi pasifte geçici bir hesaba aktarılır. Bu fıkra kapsamında aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık bazda **20.000.000 TL** ile sınırlıdır.
- 7952 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile; 1/1/2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, yararlanılan indirim tutarı **2.000.000 TL** ve üzerinde olan kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, bu tutarın yüzde üçü pasifte geçici bir hesaba aktarılır. Bu fıkra kapsamında aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık bazda **100.000.000 TL** ile sınırlıdır. Şeklinde miktar ve oranlarda değişiklik yapılmıştır.
- Bu tutarın, geçici hesabın oluşturduğu yılın sonuna kadar Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ya da **4691 Sayılı Kanun** kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan girişimcilere sermaye olarak konulması şarttır. Söz konusu tutarın ilgili yılın sonuna kadar aktarılmaması halinde, bu Kanun kapsamında yıllık beyanname üzerinden indirim konusu yapılan tutarın yüzde yirmisi, ilgili yılda yararlanılan Ar-Ge indirimine konu edilemez.

AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE UZAKTAN ÇALIŞMA

- **5746 Sayılı Kanuna** göre Proje kapsamında dışarıda geçirilen süreler dışında Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde çalışan personelin toplam sayısının veya teşvike konu edilen toplam çalışma sürelerinin yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla bu merkezler dışında geçirilen süreler de gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir.
- Cumhurbaşkanı, yüzde yirmi olarak belirlenen bu oranı belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda ya da meslek gruplarına göre yüzde yüze kadar artırmaya veya tekrar kanuni oranına kadar indirmeye yetkilidir.
- **8004 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı** ile Kanunda belirlenen oran 31/12/2024 tarihine kadar Bakanlıkça belirlenecek bilişim personeline yüzde yüz, bunlar dışındaki personele ise yüzde yetmiş beş olarak uygulanacaktır.

HIT-3

HIGH TECH TÜRKİYE

Invest in Future

HIT 30 Yüksek Teknoloji Programı Nedir?

- **HIT 30 programı**, Türkiye'nin 2030 yılına kadar yüksek teknoloji üretiminde küresel bir merkez olma hedefiyle yola çıktığı, kapsamlı bir yatırım programıdır. Bu program, ülkemizin stratejik öneme sahip teknolojik alanlarda güçlü bir oyuncu olmasını ve dünya çapında rekabet edebilir bir konuma gelmesini hedeflemektedir.

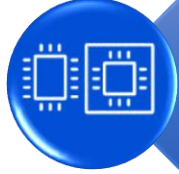
HIT 30 Yüksek Teknoloji Program Kapsamı

- Seçilen firmalar çeşitli finansal teşvikler, mentorluk hizmetleri ve uluslararası iş birlikleri imkanları ile desteklenmektedir. Bunun yanı sıra, bu şirketlerin Ar-Ge faaliyetlerini güçlendirmek, inovasyon kapasitelerini artırmak ve teknolojik yetkinliklerini uluslararası normlara uygun hale getirmek için gerekli alt yapının sağlanması da programın temel amaçlarından biridir. Hit 30 Programı, Türkiye'nin teknoloji tabanlı kalkınma stratejisi çerçevesinde, küresel ölçekte rekabet gücünü artıracak girişimlerin hızlandırılması ve teknoloji transferine yönelik iş birliklerinin teşvik edilmesi adına önemli bir rol üstlenmektedir.

HIT 30 Yüksek Teknoloji Programı Amacı

- **HIT 30 programı**, Türkiye'yi yüksek teknoloji üretiminde küresel lider yapmayı ve teknolojik bağımsızlığı güçlendirmeyi hedeflemektedir. Program, yarı iletkenler, biyoteknoloji, uzay teknolojileri, yapay zeka ve otonom sistemler gibi stratejik alanlarda yatırımları teşvik ederek ekosistemi büyütmeyi amaçlamaktadır. Ar-Ge ve inovasyonu destekleyerek üniversite-sanayi iş birliğini güçlendirirken, küresel değer zincirine entegrasyonla yüksek teknoloji ihracatını artırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü yetiştirmek için eğitim ve yurtdışı yetenek transferini desteklemektedir.

HIT-30 PROGRAMI ÖNCELİKLİ YATIRIM ALANLARI

Yarı İletkenler

Sağlıklı Yaşam

Mobilite

Dijital Teknolojiler

Yeşil Enerji

Haberleşme Uzay

İleri İmalat

Değer Zincirini
Tamamlayıcı Yatırımlar

HIT-30 PROGRAMI TEŞVİKLERİ

**Kurumlar
Vergisi
İndirimi**

**İstihdam
Destekleri**

**Faiz/Kar Payı
Destegi**

Enerji Destegi

**Diğer Hibe
Destekleri**

**Diğer Vergi
Teşvikleri**

HIT-30 PROGRAMI ÇAĞRILAR

HIT-Batarya Çağrısı

Toplam Destek Bütçesi >>> **4,5 milyar \$**

Yatırımların Niteliği

- En az 5 GWh kapasiteli yatırımlar
- Araç ve depolama bataryaları, Aktif malzemeler
- Hücre dahil üretim
- Ar-Ge Merkezi Kurulması

Sağlanacak Destekler

>>>> 2030 yılına kadar üretilecek MWh başına 6.000 \$'a kadar hibe

- %25'e varan hibe destek
- %60'a varan vergi teşviği
- İstihdam destekleri
- Vergi muafiyetleri
- Yatırım yeri tahsisi
- Finansman desteği

HIT-Çip Çağrısı

Toplam Destek Bütçesi >>> **5 milyar \$**

Yatırımların Niteliği

- Kullanım alanlarına göre farklı kapasitede yatırımlar
- Çip değer zinciri yatırımları (ingot, wafer, test, paket)
- En az 65 nm teknoloji

Sağlanacak Destekler

- %30'a kadar sermaye katkısı
- %10'a varan hibe destek
- %80'e varan vergi teşviği
- Yatırım yeri tahsisi
- İstihdam destekleri
- Vergi muafiyetleri
- Finansman desteği

HIT-Elektrikli Araç Çağrısı

Toplam Destek Bütçesi >>> **5 milyar \$**

Yatırımların Niteliği

- En az 150 bin araç kapasiteli yatırımlar
- Sadece BEV ve PHEV üretimi
- Tam Üretim Yatırımları
- Ar-Ge Merkezi Kurulması

Sağlanacak Destekler

- Belirli sayıda araç için Gümrük Vergisi Muafiyeti ve/veya %15'e varan hibe desteği
- %80'e varan vergi teşviği
- İstihdam destekleri
- Vergi muafiyetleri
- Yatırım yeri tahsisi
- Finansman desteği

HIT-30 PROGRAMI ÇAĞRILAR

HIT-Güneş Çağrısı

Toplam Destek Bütçesi **2,5 milyar \$**

HIT-Güneş Çağrısı

- İngiltere başlayan hücre üretimine yönelik yatırımlar
- Asgari 5 GW'lık üretim kapasitesi
- Teknolojide rekabete için Ar-Ge merkezi

Sağlanacak Destekler

- 2030 yılına kadar üretilecek MW başına 8000 \$'a kadar hibe
- %20'ye varan hibe destek
- %60'a varan vergi teşviği
- İstihdam destekleri
- Vergi muafiyetleri
- Yatırım yeri tahsis
- Finansman desteği

HIT-Rüzgar Çağrısı

Toplam Destek Bütçesi **1,7 milyar \$**

Yatırımların Niteliği

- Entegre OEM Yatırımı
- Yeni teknolojiler ve offshore türbinlere yönelik yatırımlar
- Türbinin kritik bileşenlerine yönelik yatırımlar

Sağlanacak Destekler

- %20'ye varan hibe destek
- %60'a varan vergi teşviği
- İstihdam destekleri
- Vergi muafiyetleri
- Yatırım yeri tahsis
- Finansman desteği

HIT-Ar - Ge Çağrısı

Toplam Destek Bütçesi **1 milyar \$**

Yatırımların Niteliği

- Ar-Ge ilk 1000 içinde yer alan firmalar
- En az 250 Ar-Ge personeli
- Öncelikli Teknoloji Alanlarında
- Türkiye'de birikim oluşturacak projeler

Sağlanacak Destekler

- Personel giderlerinin %50'sine kadar hibe destek
- Ar-Ge iş birliklerine hibe destek
- Kurumlar vergisi letensaları
- Vergi muafiyetleri

SANAYİ DEVLET DESTEKLERİ REHBERİ

KAYNAKÇA

- BELGİN, Ö., & KARAPINAR, B. (2015). *AR-GE DESTEKLERİ ETKİ ANALİZİ*. ANKARA: ANAHTAR DERGİSİ.
<https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/birimler/SAVGMArGeDestekleriEtkiAnalizi.pdf> adresinden alındı
- İŞKUR. (2024). *İşveren-Teşvikler*. İŞKUR: <https://www.iskur.gov.tr/isveren/tesvikler/> adresinden alındı
- SANAYİ BAKANLIĞI. (tarih yok). YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI UYGULAMA USUL VE ESASLARI TEBLİĞİ.
<file:///C:/Users/ahmet.ersoy/Desktop/AE/ASO/Devlet%20destekleri/G%C3%B6rsel/Yeni%20klas%C3%B6r/YesilDonusumDestekProgramiTebligi.pdf> adresinden alındı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (tarih yok). YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ. https://mail-attachment.googleusercontent.com/attachment/u/0/?ui=2&ik=60c9a96d6d&attid=0.2&permmsgid=msg-a:r-206022480835329772&th=18feba13656b757e&view=att&disp=inline&realattid=f_lx2pk74y1&saddbat=ANGjdJ8v27HkJ0CPTg2Se2sbfYjISLAK5u9lu4tmxL9ASKuNo7vVoiB adresinden alındı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yeşil Dönüşüm Destek Programı Taslağı. (2024, Şubat 23). YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI TASLAĞI. STRATEJİK ARAŞTIRMALAR ve VERİMLİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ.
https://ticaret.gov.tr/data/65dc9d3113b8762768385d66/STB%20Sunum_Ye%C5%9Fil%20D%C3%B6n%C3%BC%C5%9F%C3%BCm%20Destek%20Program%C4%B1_23022024.pdf adresinden alındı
- SGK, Sigorta Primi Teşvikleri. (2024). Sigorta Primi Teşvikleri. (S. P. Müdürlüğü, Derleyici) Ankara: Sosyal Güvenlik Kurumu.
https://ankaraka.org.tr/sites/default/files/article-documents/SGK%20Te%C5%9Fvikleri_2.pdf adresinden alındı
- STRATEJİK ARAŞTIRMALAR ve VERİMLİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ. (2024). YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI. ANKARA.
<https://yesildonusum.sanayi.gov.tr/Common/Files/YDDPTanitimSunumu.pdf> adresinden alındı
- T.C. Resmi Gazete, 14 Ağustos 2022, sayı: 31934. (2022, 08 14). E-İhracat Destekleri Hakkında Karar. *CUMHURBAŞKANI KARARI*.
<https://ticaret.gov.tr/data/632b13e013b8767974670b91/eihracat-karar.pdf> adresinden alındı

- T.C. Resmi Gazete, 5973 Sayılı Kanun. (2022, Ağustos 18). İhracat Destekleri Hakkında Karar. <https://ticaret.gov.tr/data/63467b2d13b876368c133f95/5973-sayili-ihracat-destekleri-hakkinda-karar.pdf> adresinden alındı
- T.C. Resmi Gazete, Pazara Giriş Belgesi Desteğine İlişkin Genelge. (2022, 08 17). Pazara Giriş Belgesi Desteğine İlişkin Genelge. <https://ticaret.gov.tr/data/63341ce713b8769ec0647ebe/28.05.2024%20Genelge.pdf> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü. (2024). Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü, Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Dairesi. Ankara.
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik Uygulamaları. (2023, Temmuz). YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI. Ankara. https://mail-attachment.googleusercontent.com/attachment/u/0/?ui=2&ik=60c9a96d6d&attid=0.1&permmsgid=msg-a:r-2060224808353529772&th=18feba13656b757e&view=att&disp=inline&realattid=f_lx2pjku0&saddbat=ANGjdJ9qYO5FFSwEGWjgZRhkRezNC-kvDG0Fq-yK3A5kvDWLa9KnGtX adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2024). *5973 sayılı ihracat destekleri hakkında karar destek üst limitleri*. Ankara.
- T.C. TİCARET BAKANLIĞI. (2024). *YEŞİL DÖNÜŞÜME YÖNELİK HEDEFLERE ERİŞİMDE KULLANILABİLECEK FİNANSMAN İMKANLARI*. <https://ticaret.gov.tr/data/660a5cf813b876cad0db9b97/Ye%C5%9Fil%20Mutabakat%20Finansman%20%C4%B0mkanlar%C4%B1-%2002.08.2024.pdf> adresinden alındı
- Ticaret Bakanlığı. (2024, Nisan 1). *YEŞİL DÖNÜŞÜME YÖNELİK HEDEFLERE ERİŞİMDE KULLANILABİLECEK FİNANSMAN İMKANLARI*.
- Ticaret Bakanlığı, Destek Üst Limitleri. (2024). *5973 Sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karara İlişkin Genelgeler*. [https://ticaret.gov.tr/data/63c0063e13b8763b44f9df24/Destek%20%C3%9Cst%20Limitleri%20\(2024\).pdf](https://ticaret.gov.tr/data/63c0063e13b8763b44f9df24/Destek%20%C3%9Cst%20Limitleri%20(2024).pdf) adresinden alındı
- TÜBİTAK. (2024). *DESTEKLER*. <https://tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi> adresinden alındı